

ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์
คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร

กรรสา จันทวงศ์วิไล

ทิพสุดา คมวงศ์วิวัฒน์

ภัทร์ทิพา เปรี้ยวพาณิชย์

อมรศิริ ดิสสร

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากงบประมาณเงินรายได้ประจำปี พ.ศ.2555

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ชื่อเรื่อง : ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์
คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัย : ผศ.กรวสา จันทวงศ์วิไล สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มทร.พระนคร
ผศ.ทิพสุดา คมวงศ์วิวัฒน์ สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มทร.พระนคร
ผศ.ภัทร์ทิพา เปรี้ยวพาณิชย์ สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มทร.พระนคร
ผศ.อมรศิริ ดิสรส สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มทร.พระนคร

พ.ศ. : 2555

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของ
อาจารย์คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร มี
วัตถุประสงค์ของการวิจัย 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการ
สอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
ในเขตกรุงเทพมหานคร 2) เพื่อศึกษาลักษณะทางสังคม ลักษณะทางจิตร่วมกันมีอำนาจในการ
ทำนายพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 3) เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์
ระหว่างลักษณะทางสังคมกับลักษณะทางจิตที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของ
อาจารย์คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ใน
เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 252 คน ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็นตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปร
ได้แก่ ตัวแปรลักษณะทางสังคม 1 ตัวแปร คือ การสนับสนุนทางสังคม ตัวแปรลักษณะทางจิต 2
ตัวแปร คือ การยอมรับนวัตกรรม และเจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนตัวแปรตาม
คือ พฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพื้นฐาน การวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรทีละขั้น และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง การวิเคราะห์ทั้งหมดกระทำในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะทางชีวสังคม

ผลการวิจัย มี 2 ประการ ดังนี้

ประการแรก ตัวทำนายในกลุ่มลักษณะทางสังคม และลักษณะทางจิต รวม 3 ตัวแปร ร่วมกันทำนายพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพด้านรวม ในกลุ่มอาจารย์รวมทำนายได้ร้อยละ 54.40 กลุ่มย่อยทำนายได้ระหว่างร้อยละ 44.60 ถึง ร้อยละ 62.90 ทำนายได้สูงสุดในกลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ตัวทำนายที่สำคัญตามลำดับ คือ เจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ การยอมรับนวัตกรรม และการสนับสนุนทางสังคม

ประการที่สอง ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง อาจารย์ที่มีการยอมรับนวัตกรรมมากและได้รับการสนับสนุนทางสังคมมากมีพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพสูง ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการยอมรับนวัตกรรมและการสนับสนุนทางสังคมกับพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ พิจารณาตัวแปรอิสระทีละตัว พบว่า คะแนนพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพแปรปรวนไปตามการยอมรับนวัตกรรมทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มอายุน้อย กลุ่มอายุมาก กลุ่มประสบการณ์น้อย กลุ่มประสบการณ์มาก กลุ่มสูงกว่าปริญญาตรี กลุ่มโสด กลุ่มสมรส กลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลทั้ง 4 แห่งแปรปรวนไปตามการสนับสนุนทางสังคมทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มอายุน้อย กลุ่มอายุมาก กลุ่มประสบการณ์มาก กลุ่มสูงกว่าปริญญาตรี และกลุ่มสมรส อาจารย์ที่มีเจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพมากและได้รับการสนับสนุนทางสังคมมากมีพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพสูง ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและการสนับสนุนทางสังคมกับพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ พิจารณาตัวแปรอิสระทีละตัว พบว่า คะแนนพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพแปรปรวนไปตามเจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มอายุน้อย กลุ่มอายุมาก กลุ่มประสบการณ์น้อย กลุ่มประสบการณ์มาก กลุ่มสูงกว่าปริญญาตรี กลุ่มโสด กลุ่มสมรส กลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร กลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ และกลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

กรุงเทพฯ แปรปรวนไปตามการสนับสนุนทางสังคมในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มเพศชาย
กลุ่มเพศหญิง กลุ่มอายุน้อย กลุ่มประสบการณ์น้อย กลุ่มประสบการณ์มาก กลุ่มสูงกว่าปริญญาตรี
กลุ่มสมรส กลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ กลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก

Title : PSYCHO-SOCIAL FACTORS RELATED TO EFFECTIVE TEACHING
BEHAVIOR OF BUSINESS ADMINISTRATION FACULTY LECTURERS
AT RAJAMANGALA UNIVERSITY OF TECHNOLOGY, BANGKOK
METROPOLITAN

Researcher : Kornwasa Chantawongvilai, Faculty of Business Administration and Technology,
RMUTP.
Tipsuda Comwongwiwat, Faculty of Business Administration and Technology,
RMUTP.
Pattipa Preopanich, Faculty of Business Administration and Technology, RMUTP.
Amornsiri Dissorn, Faculty of Business Administration and Technology, RMUTP.

Year : 2012

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) to study psycho-social factors related to effective teaching behavior of the lectures at Faculty of Business Administration, Rajamangala university of Technology, Bangkok metropolitan, 2) to study social characteristics and psychological characteristics that could predict effective teaching behavior of the lectures in overall and small groups at Faculty of Business Administration, Rajamangala university of Technology, Bangkok metropolitan, 3) to study the interaction between social characteristics and psychological characteristics affecting to effective teaching behavior of the lectures at Faculty of Business Administration, Rajamangala university of Technology, Bangkok metropolitan.

The sample used in this study consisted of 252 lectures at Faculty of Business Administration, Rajamangala university of Technology, Bangkok metropolitan. There were three independent variables. One was social support and the other two were innovation acceptance and attitude towards effective teaching behavior. The dependent variable was effective teaching behavior.

Statistical analysis, stepwise multiple regressions, Two –Way ANOVA were applied to analyze lecturers in both overall and small groups according to their biosocial factors.

The results of the study are as follows.

1. Three major variables to predict the lecturers' effective teaching behavior are variables from social characteristics and psychological characteristics. In the overall group, the percentage of the predictability score is 54.40. In smaller groups, the percentage of the predictability score ranges from 44.60 to 62.90. The highest score is predicted by attitude towards effective teaching, innovation acceptance, and social support in Rajamangala university of Technology Ratanakosin.

2. The analysis from Two –Way ANOVA shows that the lecturers who highly accepted innovation and received high social support showed highly effective teaching. However, the factors of innovation acceptance as well as social support had no interaction with the lecturers' effective teaching behavior. When looking into each independent variable, it was found that the score of effective teaching behavior varied according to the innovation acceptance in overall group and smaller groups which were classified into groups of male lecturers, female lecturers, inexperienced lecturers, experienced lecturers, higher-than-bachelor's degree lecturers, single lecturers, married lecturers, and lecturers from four centers of Rajamangala university of Technology. It was also found that the score of social support varied in both overall group and smaller groups of male lecturers, female lecturers, younger lecturers, senior lecturers, experienced lecturers, higher-than-bachelor's degree lecturers, and married lecturers. In case of lectures having attitude of effective teaching behavior and being socially supported, when looking into each of the independent variables, and there was no interaction between them. The score of effective teaching behavior varied in accordance with attitude of effective teaching behavior in groups of male lecturers, female lecturers, younger lecturers, senior lecturers, inexperienced lecturers, experienced lecturers, lecturers with higher than bachelor's degree, married lecturers, groups of lectures from Rajamangala university of Technology Phra Nakhon, Rajamangala university of Technology Ratanakosin, Rajamangala University of Technology Krungthep. Finally, the variations which are resulted from social support in groups of male lecturers, female lecturers, younger lecturers, inexperienced lecturers, experienced lecturers, lecturers with higher than bachelor's degree, married lecturers, groups of lectures from Rajamangala university of Technology Ratanakosin and, Rajamangala University of Technology Rajamangala University of Technology Tawan-ok.

กิตติกรรมประกาศ

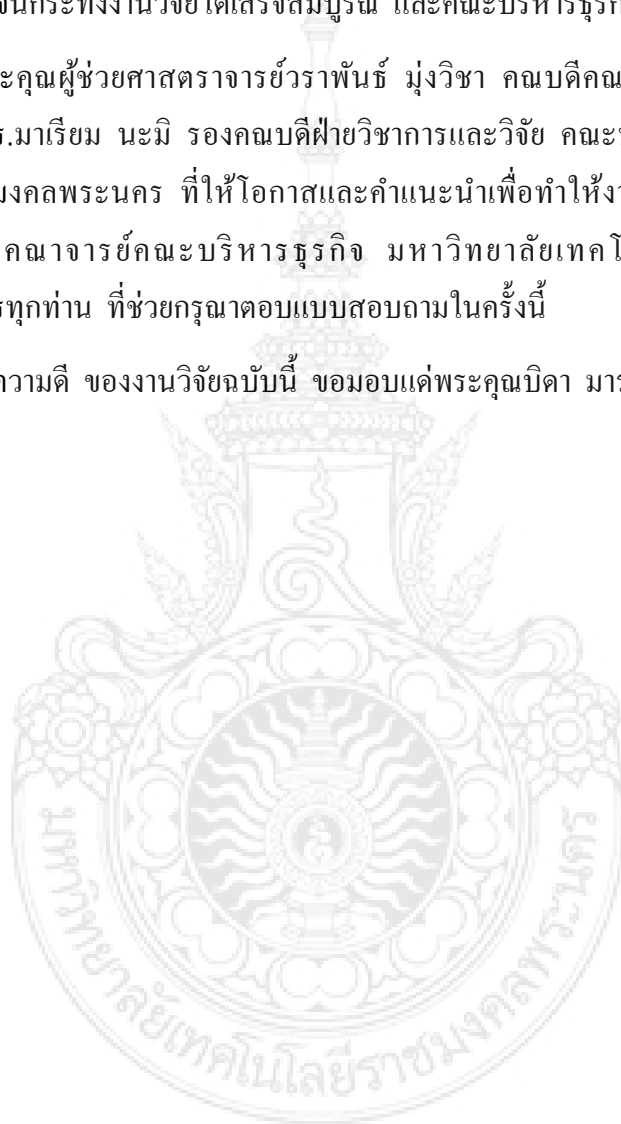
งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีจากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ดร.ชนัศ ทัพมงคล ที่ปรึกษางานวิจัย ที่ให้ความกรุณากับผู้วิจัยเป็นอย่างยิ่งในการให้คำปรึกษาและคำแนะนำต่าง ๆ ที่มีคุณค่าจนกระทั่งงานวิจัยได้เสร็จสมบูรณ์ และคณะบริหารธุรกิจที่สนับสนุนให้ทุนวิจัย

ขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์วราพันธ์ มุ่งวิชา คณบดีคณะบริหารธุรกิจ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาเรียม นะมิ รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิจัย คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่ให้โอกาสและคำแนะนำเพื่อทำให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น รวมทั้งคณาจารย์คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานครทุกท่าน ที่ช่วยกรุณาตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

คุณค่า ความดี ของงานวิจัยฉบับนี้ ขอมอบแด่พระคุณบิดา มารดา และครูอาจารย์ทุกท่าน

คณะผู้วิจัย

พ.ศ.2555

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	
กิตติกรรมประกาศ	
บทที่ 1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของ โครงการวิจัย	3
ความสำคัญของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
พฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ	6
แนวคิดการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรม	12
ลักษณะทางสังคมกับพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ	13
ลักษณะทางจิตกับกับพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ	18
ลักษณะชีวสังคมกับพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ	29
กรอบแนวคิดในการศึกษา	32
นิยามปฏิบัติการ	33
สมมติฐานการวิจัย	34

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	36
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	36
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	37
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ	41
การรวบรวมข้อมูล	41
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	42
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	43
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	43
ลักษณะทางชีวสังคมของกลุ่มตัวอย่าง	44
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน	48
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	65
การสรุปและอภิปรายผลการวิจัยตามข้อสมมติฐานข้อที่ 1	65
การสรุปและอภิปรายผลการวิจัยตามข้อสมมติฐานข้อที่ 2	70
การสรุปและอภิปรายผลการวิจัยตามข้อสมมติฐานข้อที่ 3	70
ข้อเสนอแนะในทางปฏิบัติ	71
ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป	72
บรรณานุกรม	73
ภาคผนวก	77

สารบัญตาราง

	หน้า	
ตาราง 1	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะทางชีวสังคม	44
ตาราง 2	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะทางชีวสังคม	46
ตาราง 3	จำนวนและร้อยละการแบ่งกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ ($n = 252$)	47
ตาราง 4	ค่าร้อยละการทำนายและลำดับความสำคัญของตัวทำนายต่าง ๆ ของตัวแปรอิสระ 6 ตัวแปร ที่มีต่อพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์ในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย	49
ตาราง 5	ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการยอมรับนวัตกรรมและการสนับสนุนทางสังคม ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 15 กลุ่ม	54
ตาราง 6	ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรเจตคติต่อพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและการสนับสนุนทางสังคม ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 15 กลุ่ม	58
ตาราง 7	ภาพรวมผลการวิเคราะห์ข้อมูลในสมมติฐานข้อที่ 1, 2 และ 3	63
ตารางที่ 8	ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะทางสังคม ตัวแปรลักษณะทางจิต กับพฤติกรรมการสอนของอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ	79

สารบัญภาพ

	หน้า	
ภาพ 1	กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า	32
ภาพ 2	ผลการทำนายและตัวทำนายที่สำคัญของพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ในกลุ่มรวม กลุ่มเพศหญิง กลุ่มประสบการณ์มาก กลุ่มสูงกว่าปริญญาตรี และ กลุ่มสถานภาพสมรส	68
ภาพ 3	ผลการทำนายและตัวทำนายที่สำคัญของพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ในกลุ่มเพศชาย และกลุ่ม มทร.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	68
ภาพ 4	ผลการทำนายและตัวทำนายที่สำคัญของพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ในกลุ่มอายุน้อย	68
ภาพ 5	ผลการทำนายและตัวทำนายที่สำคัญของพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ในกลุ่มอายุมาก และกลุ่ม มทร.พระนคร	68
ภาพ 6	ผลการทำนายและตัวทำนายที่สำคัญของพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ในกลุ่มประสบการณ์น้อย กลุ่มโสด และกลุ่ม มทร.พระนคร	69
ภาพ 7	ผลการทำนายและตัวทำนายที่สำคัญของพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ในกลุ่มหม้าย	69
ภาพ 8	ผลการทำนายและตัวทำนายที่สำคัญของพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ในกลุ่ม มทร.รัตนโกสินทร์	69

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม จุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาแต่ละระดับมีความแตกต่างกัน โดยแผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2535 ได้กำหนดว่า การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาเป็นการศึกษาลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาความพร้อมของเด็ก ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ บุคลิกภาพ และสังคม เพื่อรับการศึกษาระดับต่อไป การศึกษาระดับประถมศึกษา เป็นการศึกษามุ่งวางรากฐานเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงปรารถนา ทั้งในด้านคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ และความสามารถขั้นพื้นฐานและให้สามารถอ่านออกเขียนได้ และคำนวณได้ การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการศึกษามุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณธรรม ความรู้ ความสามารถ และทักษะต่อจากระดับประถมศึกษา ให้ผู้เรียนได้ค้นพบความต้องการ ความสนใจ และความถนัดของตนเอง ทั้งในด้านวิชาการและวิชาชีพ ตลอดจนมีความสามารถในการประกอบการงาน และอาชีพตามควรแก่วัย สำหรับมัธยมศึกษาตอนปลาย มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาตามความถนัดและความสนใจ เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา หรือเพื่อให้เพียงพอแก่การประกอบการงานและอาชีพที่ตนถนัด การศึกษาระดับอุดมศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 เป็นการศึกษาต่อจากการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็น 2 ระดับ คือระดับต่ำกว่าปริญญาและระดับปริญญา มีจุดมุ่งหมายตามที่กำหนดในแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 ว่า การศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาความรู้และทักษะวิชาชีพในระดับกลาง รวมทั้งความสามารถในการริเริ่มประกอบการและการศึกษาระดับปริญญา ซึ่งประกอบด้วยระดับปริญญาตรีและสูงกว่านั้น การศึกษาระดับปริญญาตรีมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ ความสามารถในสาขาวิชาต่าง ๆ ในระดับสูง โดยเฉพาะการประยุกต์ทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติ การริเริ่มการพัฒนาทั้งทางวิชาการและวิชาชีพ (คณะกรรมการจัดทำแนวทางการปฏิรูปอุดมศึกษา : 2542)

กระแสการปฏิรูปอุดมศึกษาที่เกิดขึ้นในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก นอกจากเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม เทคโนโลยี และวัฒนธรรม จากกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) แล้ว ปัจจัยสำคัญที่เป็นแรงผลักดันให้มีการปฏิรูปอุดมศึกษาทั่วโลก ยังเกิดจากสาเหตุที่สำคัญ ได้แก่ การขยายตัวของปริมาณนักศึกษาและความต้องการ

การศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาที่เพิ่มมากขึ้นทั่วโลกกว่า 6 เท่า ในรอบ 3 ทศวรรษ ความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ความคาดหวังของสังคมที่มีต่ออุดมศึกษา ในฐานะกลไกสำคัญในการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ เพื่อแข่งขันกับนานาชาติ ปัญหาคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้จ้างงาน และสภาพความจำกัดด้านงบประมาณจากภาวะถดถอยทางเศรษฐกิจในช่วงปลายทศวรรษที่ 20 (คณะกรรมการจัดทำแนวทางปฏิรูปอุดมศึกษา : 2542)

ปัจจุบันประเทศไทยได้ตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ซึ่งมีผลต่อการเรียนการสอนอย่างมาก โดยได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการ คือ “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและสติปัญญา ความรู้ คุณธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” พระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ.2542 ซึ่งนับเป็นการศึกษาพัฒนาคนในทุกด้าน ผู้รับการศึกษาจึงจะเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข นอกจากนี้ ยังได้กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาไว้ คือ “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ มีกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย ตลอดจนจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจ” นับว่าเป็นนโยบายการศึกษาที่ตระหนักในความแตกต่างระหว่างบุคคลและเป็นการศึกษาที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จึงมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนซึ่งเป็นสิ่งจำเป็น จากผลการวิจัยสภาพการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวนนักศึกษาต่อห้องเรียนมากเกินไป ผู้เรียนมีพื้นฐานหรือความรู้เดิมยังไม่เพียงพอ วิธีการสอนของอาจารย์ส่วนมากใช้การบรรยาย ตำราส่งเสริมการเรียนรู้ไม่เพียงพอ และปัญหาการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีด้านผู้สอนพบปัญหา เช่น ผู้สอนมักทำการสอนแบบบรรยาย วิธีการสอนใช้การถ่ายทอดความรู้ ไม่ถ่ายทอดความคิดเป็น ทำเป็น มุ่งเน้นการท่องจำ ไม่สามารถปลูกฝังการรักที่จะเรียนรู้ เน้นภาคทฤษฎีมากกว่าการปฏิบัติ ขาดทักษะและเทคนิคในการผลิตและใช้อุปกรณ์การสอน ขาดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความเป็นจริง การเรียนการสอนเน้นด้านปริมาณมากกว่าคุณภาพในเชิงจริยธรรม การใช้วิธีการสอนเป็นกลุ่มใหญ่ เป็นวิธีที่ทำให้ครูและศิษย์ไม่ค่อยมีความใกล้ชิด (พันธ์ศักดิ์ พลสารมัย, 2543)

ผู้เรียนจะเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้หรือเป็นคนดี คนเก่ง และคนมีความสุขหรือไม่จึงขึ้นอยู่กับ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครู ซึ่งต้องเริ่มต้นที่ครูก่อนเพราะครูเป็นผู้ดำเนินการและรับผิดชอบการจัดการเรียนการสอน เมื่อสภาพการเรียนการสอนเปลี่ยนแปลง ผู้เรียนก็ต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามสภาพที่จัดให้ ขึ้นอยู่กับ การปรับตัวของผู้เรียนและแรง

เสริมที่จะได้รับจากครู การศึกษาระดับอุดมศึกษาในคณะบริหารธุรกิจเป็นวิชาในสายวิชาชีพ ซึ่งการสอนวิชาชีพเป็นการฝึกให้ผู้เรียนได้รู้จักวิเคราะห์สาเหตุและแนวทางในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการทำงาน การแนะแนวทางการให้คั่นคว้าหาความรู้ให้กับผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถของตนเอง เป็นการสอนที่เน้นการค้นคว้าหาความรู้ให้กับผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถของตนเองให้สอดคล้องกับการทำงานจริง ดังนั้น อาจารย์ผู้สอนจะต้องมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับวิชาชีพและทักษะทางวิชาชีพควบคู่กันไป เพราะความรู้ที่อาจารย์มีอยู่เพียงอย่างเดียวไม่สามารถทำการสอนวิชาชีพให้ประสบความสำเร็จได้ (โสภณ โสมดิ : 2532)

จากความสำคัญข้างต้น การที่อาจารย์คณะบริหารธุรกิจมีพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพนั้น มีสาเหตุสำคัญหลายประการที่มาจากทั้งปัจจัยภายในบุคคล (จิตใจ) และปัจจัยภายนอก (สังคม) ที่ส่งผลให้อาจารย์คณะบริหารธุรกิจมีพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการศึกษาว่าปัจจัยทางจิตสังคมใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์คณะบริหารธุรกิจในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการศึกษาทางพฤติกรรมศาสตร์ที่ศึกษาทั้งลักษณะภายในและลักษณะภายนอกบุคคล โดยลักษณะทางสังคม ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคม และลักษณะทางจิต ได้แก่ การยอมรับนวัตกรรม และเจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพที่คาดว่าปัจจัยเชิงพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ ทั้งนี้ เพื่อเป็นประโยชน์ในการนำผลงานวิจัยไปเป็นข้อมูลในการเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพการสอน

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาลักษณะทางสังคม ลักษณะทางจิตร่วมกันมีอำนาจในการทำนายพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย
3. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางสังคมกับลักษณะทางจิตที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร

ความสำคัญของการวิจัย

ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสอนของอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องด้านการพัฒนาคุณภาพการสอนของอาจารย์ นำข้อค้นพบลักษณะทางสังคมและลักษณะทางจิตของอาจารย์ไปประกอบการพิจารณาส่งเสริมคุณภาพการสอนของอาจารย์ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในการวิจัยครั้งนี้ เป็นอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 280 คน เป็นอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำนวน 82 คน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ จำนวน 92 คน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก จำนวน 58 คน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ จำนวน 48 คน ซึ่งใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. ตัวแปรอิสระ มีดังนี้
 - 1.1 ลักษณะทางสังคม ได้แก่
 - การสนับสนุนทางสังคม
 - 1.2 ลักษณะทางจิต ได้แก่
 - การยอมรับนวัตกรรม
 - เจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ
 - 1.3 ลักษณะทางชีวสังคม ได้แก่
 - เพศ
 - อายุ
 - ประสบการณ์ในการสอน
 - ระดับการศึกษา
 - สถานภาพ
 - สังกัด

2. ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ แบ่งออกเป็น พฤติกรรมด้านเตรียมการสอน พฤติกรรมด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และพฤติกรรมด้านการประเมินผล

นิยามศัพท์เฉพาะ

ลักษณะทางจิต หมายถึง จิตลักษณะตามทฤษฎีตันไม้จริยธรรม คือ เจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และจิตตามสถานการณ์ คือ การยอมรับนวัตกรรม

ลักษณะทางสังคม หมายถึง การรับรู้ของอาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับสภาวะแวดล้อมที่อาจารย์พบ อันจะทำให้อาจารย์มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนให้มีประสิทธิภาพ สำหรับลักษณะทางสังคมในงานวิจัยนี้ใช้การสนับสนุนทางสังคม

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้วิจัยได้ประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. พฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ
2. แนวคิดการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรม
3. ลักษณะทางสังคมกับพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ
4. ลักษณะทางจิตกับพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ
 - 4.1 การยอมรับนวัตกรรม
 - 4.2 เจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ
5. ลักษณะชีวสังคมกับพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ
 - 5.1 เพศกับพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ
 - 5.2 อายุกับพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ
 - 5.3 ประสบการณ์ในการสอนกับพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ
 - 5.4 ระดับการศึกษากับพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ
 - 5.5 สถานภาพกับพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ
 - 5.6 สังกัดกับพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

1. พฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

คำว่า “พฤติกรรม” ได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายความหมาย เช่น สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2550 : 2) กล่าวว่า พฤติกรรม (Behavior) หมายถึง สิ่งที่บุคคลกระทำ แสดงออก ตอบสนอง หรือโต้ตอบสิ่งใดสิ่งหนึ่งในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งที่สามารถสังเกตได้ วัดได้ตรงกัน ด้วยเครื่องมือที่เป็นวัตถุวิสัย ไม่ว่าจะการแสดงออกหรือการตอบสนองนั้นจะเกิดขึ้นภายในหรือเกิดขึ้นภายนอกร่างกาย เช่น การวิ่ง การอ่านหนังสือ การเต้นของหัวใจ การกระตุกของกล้ามเนื้อ เป็นต้น กัณยา สุวรรณแสง (2544 : 92) ได้กล่าวว่า พฤติกรรม คือ กิริยาอาการ บทบาท ลีลา ท่าทาง การประพฤติ ปฏิบัติ การกระทำที่แสดงออกให้ปรากฏสัมผัสได้ด้วยประสาทสัมผัสทางใดทางหนึ่ง ใน 5 ทวาร คือ โสตสัมผัส จักขุสัมผัส ชิวหาสัมผัส ฆานสัมผัส และทางผิวหนัง หรือมิฉะนั้นก็สามารถวัดได้ด้วยเครื่องมือ เช่นเดียวกันกับระพินทร์ ฉายวิมล (ม.ป.ป. : 26-27) ได้

กล่าวว่ พฤติกรรม หมายถึง การกระทำของมนุษย์ทุกอย่าง ไม่ว่าจะการกระทำนั้นผู้กระทำรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว และไม่ว่าคนอื่นจะสังเกตการกระทำนั้นได้หรือไม่ก็ตาม เช่น การพูด การเดิน การกระพริบตา การไต่ยีน การเข้าใจ การคิด เป็นต้น ต่างก็เป็ นพฤติกรรมทั้งนั้น โดยที่พฤติกรรมแบ่งออกเป็ น 2 ประเภท ได้แก่ 1) พฤติกรรมภายนอก (Overt Behavior) มีลักษณะเป็นพฤติกรรมที่ผู้อื่นสามารถสังเกตได้ วัดได้ นับได้ ซึ่งแยกออกได้เป็นพฤติกรรมที่ผู้อื่นสังเกตได้โดยไม่ต้องใช้เครื่องมือช่วย (Morel Behavior) เพียงแต่ใช้การสังเกต เช่น การเดิน การร้องไห้ หน้าแดง เป็นต้น และพฤติกรรมที่ต้องใช้เครื่องมือหรือการวิเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์ (Molecular Behavior) เช่น การทำงานของคลื่นสมองขณะใช้ความคิด การเปลี่ยนแปลงของสารเคมี เช่น ปริมาณน้ำตาลในกระแสเลือด เป็นต้น 2) พฤติกรรมภายใน (Covert Behavior) คือ พฤติกรรมความคิดของบุคคลแต่ละบุคคล ซึ่งผู้อื่นไม่สามารถสังเกตได้ เช่น ความรู้สึก ความรัก ความจำ การตัดสินใจ เจตคติ เป็นต้น

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า พฤติกรรม หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกของบุคคลที่เกิดขึ้นภายในหรือภายนอกร่างกายเพื่อตอบสนองต่อสิ่งเร้า และสามารถสังเกตได้ วัดได้ตรงกัน

การสอนในระดับอุดมศึกษา ถือเป็นกระบวนการที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงแก่ผู้เรียน เป็นกระบวนการกระตุ้น เร่งเร้า ชี้แนะ และช่วยเหลือให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ (เกษม วัฒนชัย. 2544 : 23) เพื่อให้ผู้เรียนออกไปเป็นบัณฑิตที่มีความรอบรู้ทางด้านวิชาการและวิชาชีพ ตลอดจนเป็นผู้ที่มีความคิดและพฤติกรรมที่ถูกต้องเป็นที่ยอมรับในสังคม (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2544 : 5) ซึ่งผู้เรียนจะบรรลุจุดมุ่งหมายได้หรือไม่ นั้น สิ่งที่สำคัญอยู่ในความรับผิดชอบหรือขึ้นอยู่กับพฤติกรรมการสอนของผู้สอน

พฤติกรรมการสอนเป็นพฤติกรรมการทำงาน (Scholarly intellectual work) อย่างหนึ่งของผู้ที่ประกอบอาชีพครู อาจารย์ (Hativa 2000 : 9) พฤติกรรมการสอนมาจากคำว่า “พฤติกรรม” และ “การสอน” ในทางจิตวิทยาให้ความหมายของพฤติกรรมว่า หมายถึง กิจกรรมหรือการกระทำทุกอย่างที่มนุษย์แสดงออก แบ่งออกเป็ น 2 ประเภท คือ พฤติกรรมภายนอก (Overt behavior) ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่สามารถมองเห็น สังเกตเห็นได้จากภายนอก เช่น การเดิน การยืน การพูด เป็นต้น และพฤติกรรมภายใน (Covert behavior) ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ไม่สามารถเห็นชัดเจนด้วยตา จำเป็นต้องใช้เครื่องมือวัดและตรวจสอบ เช่น ความรู้สึก การรับรู้ การจำ การคิด และการตัดสินใจ (สงวน สุทธิเลิศอรุณ. 2526 : 4, อารีย์ พันธุ์มณี. 2546 : 13-14) ส่วน วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2544 : 10) ได้ให้ความหมายของการสอน หมายถึง การถ่ายทอดความรู้

ความคิด และการจัดประสบการณ์โดยรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้นิสิตนักศึกษาได้พัฒนาสมอง ทักษะคิด อารมณ์ จิตใจ สังคม เตรียมที่จะเป็นพลเมืองที่มีประสิทธิภาพของชาติต่อไป และอารมณ์ ใจเที่ยง (2546 : 2) เห็นว่า การสอนคือกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียน เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์ที่กำหนด ซึ่งต้องอาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์ของผู้สอน นอกจากนี้ยังมีผู้ให้ความหมายของพฤติกรรมการสอน โดยแบ่งเป็นขั้นตอนในการ ดำเนินการสอน ได้แก่ การเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หรือด้านเทคนิค วิธีการสอน การจัดบรรยากาศการเรียนการสอนในชั้นเรียน การใช้สื่อการสอน การวัดผลและ ประเมินผล (อุไรพร พานิชกุล. 2539 ; วรรณฯ พรเจิม สุขุมพงศ์. 2545)

สำหรับความหมายของพฤติกรรมการทำงานของครูนั้น มีนักวิชาการและนักวิจัยได้ให้ ความหมายพฤติกรรมการทำงานของครูว่า หมายถึง พฤติกรรมที่ครูต้องปฏิบัติตามบทบาทและ ภาวะหน้าที่การงานของความเป็นครู ไม่ว่าจะป็นงานสอนหรืองานบริการอื่น ๆ อย่างเต็ม ความสามารถ และมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย (อุบล ภัศระ. 2535 : 32 ; สมชาย ประกิตเจริญสุข. 2547 : 8) และยังพบว่า ได้มีการให้ความหมายของพฤติกรรมการทำงานของครู ที่เฉพาะเจาะจงในภาระหน้าที่ของครูมากขึ้น โดยได้แบ่งพฤติกรรมการทำงานของครูเป็น 2 ประเภท คือ พฤติกรรมการสอน หมายถึง การกระทำหรือการปฏิบัติของครู ซึ่งเกี่ยวข้องกับการ จัดกิจกรรมการสอน เนื้อหาวิชาในห้องเรียน โดยแบ่งเป็นช่วงเวลาก่อนสอน ขณะการสอน และ หลังสอน และพฤติกรรมการอบรมนักเรียน หมายถึง การให้คำแนะนำ ตักเตือน ให้เหตุผล ให้ความเมตตา และกระทำตนเป็นแบบอย่างแก่นักเรียนของครู (ศักดิ์ชัย นิรัญทวิ. 2532 : 65 ; อ้อมเดือน สดมณี. 2536 ; 37-38)

ลักษณะการสอนที่ดี (อาภรณ์ ใจเที่ยง. 2546 : 11-13) มีลักษณะดังนี้

1. เป็นการสอนที่มีการเตรียมการสอนเป็นอย่างดี ครอบคลุมประกอบของการสอน ได้แก่ การตั้งจุดประสงค์การสอน การจัดเนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อ การสอน และการวัดผลประเมินผล
2. เป็นการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนา ทั้งด้านความรู้ ความคิด ด้านเจตคติ และ ด้านทักษะ ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้แจ้ง คิดชอบ และปฏิบัติดี
3. เป็นการสอนที่ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้สอดคล้องกับจุดประสงค์กับ เนื้อหาและกับผู้เรียน โดยใช้กิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสม
4. เป็นการสอนที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำกิจกรรมด้วยตนเอง หรือได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม การเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี และเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน
5. เป็นการสอนที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตร

6. เป็นการสอนที่คำนึงถึงประโยชน์ที่ผู้เรียนจะได้นำไปใช้ในชีวิตประจำวันและตลอดไป
7. เป็นการสอนที่เร้าความสนใจผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสนใจเรียนตลอดจนจบกระบวนการสอน
8. เป็นการสอนที่มีการบรรยายส่งเสริมการเรียนรู้
9. เป็นการสอนที่ผู้สอนรู้จักใช้จิตวิทยาการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม
10. เป็นการสอนที่ส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย เช่น ให้ผู้เรียนมีอิสระในการแสดงความคิดเห็น ผู้เรียนได้ฝึกการทำงานกลุ่มร่วมกัน
11. เป็นการสอนที่มีกระบวนการ มีลำดับขั้นตอนในการสอนที่ไม่สับสน ในการสอนจำเป็นต้องมีการเตรียมการสอน เตรียมจัดลำดับการสอนให้สอดคล้องต่อเนื่องกันอย่างเหมาะสม ตั้งแต่ขั้นนำ ขั้นสอน ขั้นสรุป
12. เป็นการสอนที่มีการวัดผลประเมินผลทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังการเรียน
13. เป็นการสอนที่ผู้สอนสอนด้วยวิญญูณความเป็นครู สอนด้วยความกระตือรือร้น สอนด้วยความตั้งใจ ความเต็มใจ และความมั่นใจ

สำหรับความหมายของการสอน วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2540 : 10) ได้ให้ความหมายของการสอนว่า หมายถึง การถ่ายทอดความรู้ ความคิด และการจัดประสบการณ์โดยรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้บัณฑิตนักศึกษาได้พัฒนาสมอง ทักษะคิด อารมณ์ จิตใจ สังคม เตรียมที่จะเป็นพลเมืองที่มีประสิทธิภาพของชาติต่อไป นอกจากนี้ ยังมีผู้ที่ให้ความหมายของการสอนในแง่ของการมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เช่น สุมน อมรวิวัฒน์. (2533 : 460) อธิบายความหมายของการสอนไว้ว่า การสอนเป็นสถานการณ์อย่างหนึ่งที่มีสิ่งต่อไปนี้เกิดขึ้น ได้แก่ 1) มีความสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์เกิดขึ้นระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม และผู้สอนกับผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม 2) ความสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์นั้นก่อให้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่ ๆ และ 3) ผู้เรียนสามารถนำประสบการณ์ใหม่นั้นไปใช้ได้ โดยที่อารมณ์ใจเที่ยง (2546 : 2) อธิบายความหมายของการสอนไว้ว่า การสอนคือกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนเพื่อทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์ที่กำหนด ซึ่งต้องอาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์ของผู้สอน

จากการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า พฤติกรรมการสอน หมายถึง กระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เป็นการถ่ายทอดความรู้ ความคิดในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของการเรียนที่ได้กำหนดไว้ และมีพฤติกรรมไปในทางที่ปรารถนา

วีรธรรม สุทิน (2555 : 18) กล่าวว่า การที่ผู้สอนจะมีพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิภาพได้นั้น จากการกลั่นกรองข้อค้นพบจากผลงานวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาในระดับปริญญาตรีของประเทศสหรัฐอเมริกาและข้อสรุปจากการสัมมนาที่จัดขึ้นหลายครั้งในเรื่องดังกล่าว โดยซิกเคอร์ริงและแกมสัน (Gibbs. 1995 : 21-22 citing in Chickering : & Gamson. 1987) พบว่า ลักษณะการสอนที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษานั้น มีหลักการสอนที่สำคัญ 7 ประการ ได้แก่ 1) การสนับสนุนให้ผู้สอนและผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน 2) การสนับสนุนให้มีการทำงานร่วมกันระหว่างผู้เรียน 3) การสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้เชิงรุก 4) การให้ข้อมูลย้อนกลับในทันทีเกี่ยวกับข้อดีข้อเสียของผลงานหรือการเรียนรู้ของผู้เรียน 5) เน้นการบริหารเวลาให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่ต้องเรียนและกิจกรรมต่าง ๆ 6) การสื่อให้ผู้เรียนเกิดความคาดหวังสูง และ 7) การยอมรับความแตกต่างในความสามารถและวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน นอกจากนี้ วีรธรรม สุทิน ได้สรุปว่า พฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพหมายถึง การแสดงออกของผู้สอนเกี่ยวกับการถ่ายทอดความรู้ ความคิด และการจัดประสบการณ์โดยรูปแบบต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ครบสมบูรณ์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งผู้สอนจะต้องให้ความสำคัญตั้งแต่พฤติกรรมการเตรียมตัวสอน พฤติกรรมการดำเนินการสอนและพฤติกรรมการประเมินผลการเรียนการสอน

องค์ประกอบของการสอนที่มีประสิทธิภาพได้มีผู้อธิบายไว้ดังนี้ (อุทุมพร จามรมาน. 2541 : 51) ได้สรุปว่า องค์ประกอบของการสอนที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 1) ลักษณะอาจารย์ ได้แก่ ลักษณะ ท่าทาง ความจริงใจ ความสนใจต่อผู้เรียน ให้ความเป็นกันเอง เป็นผู้นำ และเป็นผู้ที่มีความรู้ในสาขานั้น ๆ อย่างแท้จริงและทันสมัยอยู่เสมอ 2) วิธีการสอน ได้แก่ การจัดเตรียมกระบวนการเรียนการสอน การจัดห้องเรียน การเตรียมความรู้ ใช้ตำราประกอบการเรียน มีทักษะการสอนแบบต่าง ๆ ได้เหมาะสมกับเนื้อหาและเวลา มีการถ่ายทอดความรู้ได้ชัดเจน เข้าใจง่าย ทำให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาด้านความคิด 3) สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ได้แก่ มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา อาจารย์รับฟังความคิดเห็นจากนักศึกษา เป็นกันเอง ช่วยเหลือนักศึกษาทั้งในและนอกห้องเรียน 4) อุปกรณ์การเรียนการสอน รวมถึงห้องปฏิบัติการ การใช้เครื่องมือต่าง ๆ มีห้องสมุดที่สมบูรณ์และตำราที่เป็นภาษาของตนเองด้วย 5) การวัดผล มีการป้อนกลับและเสริม ใช้การวัดผลเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน รู้จักออกข้อสอบที่ดี ให้คะแนนอย่างยุติธรรม 6) ทักษะจิตของอาจารย์ต่อการสอนและต่อนักศึกษา อาจารย์มีการยกย่องนักศึกษาอย่างจริงใจ ตั้งใจสอน สอดคล้องกับปานทิพย์ สุภนดร (2542 : 45) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยของการสอนที่ดีมีประสิทธิภาพ ควรประกอบด้วย 1) จุดมุ่งหมายการสอน ผู้สอนต้องรู้อย่างชัดเจนว่าในการสอนแต่ละครั้งมุ่งให้ผู้เรียนเกิดความสามารถอะไร และเรียนรู้ในสิ่งใด

และเมื่อสอนแล้วผู้เรียนควรจะประพฤติปฏิบัติในสิ่งใดได้บ้าง ดังนั้น การเตรียมการสอนที่ดีจึงมิใช่เพียงการเตรียมรายละเอียดของเนื้อหาเท่านั้น แต่ควรกำหนดจุดมุ่งหมายของการสอนไว้แล้วล่วงหน้า เพื่อช่วยให้การสอนถูกทิศทางและได้ผลการเรียนเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

2) วิธีสอน เป็นเทคนิคหรือกลวิธีที่ผู้สอนต้องเลือกใช้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้รวดเร็ว ถูกต้อง เหมาะสม วิธีสอนที่ดีหรือเหมาะสมนั้นอยู่กับเนื้อหาธรรมชาติและสภาพของผู้เรียน รวมถึงสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ด้วย 3) จิตวิทยา เพื่อจะได้เข้าใจธรรมชาติของผู้เรียนถูกต้อง และสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ 4) สื่อการสอน เป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้ที่สมบูรณ์แก่นักเรียน อุปกรณ์การสอน กิจกรรมต่าง ๆ เป็นเครื่องช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้รวดเร็ว ถูกต้อง และเหมาะสม ผู้สอนจึงควรมีความรู้เกี่ยวกับการสร้างหรือเลือกใช้สื่อการสอนเพื่อช่วยทำให้ผลการเรียนการสอนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น 5) การวัดผล เป็นกระบวนการติดตามผลการปฏิบัติการสอนว่าผู้เรียนเกิดคุณลักษณะต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด ได้ผลระดับใด ผู้เรียนมีความสามารถชนิดใดบ้าง และยังมีสิ่งใดที่บกพร่องควรแก้ไขบ้าง

จากการประมวลเอกสารที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า พฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ หมายถึง การกระทำหรือการดำเนินการเรียนการสอนของอาจารย์ผ่านการถ่ายทอดความรู้ ความคิด และประสบการณ์ดังนี้

1. ด้านเตรียมการสอน หมายถึง อาจารย์ต้องศึกษาเนื้อหาวิชาที่สอนจนเกิดความเข้าใจที่ถูกต้องชัดเจน ค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อวางแผนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และเตรียมสื่อการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจได้ง่ายขึ้น และเตรียมการประเมินผลที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา

2. ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง อาจารย์จะต้องกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดความสนใจในบทเรียน มีความเข้าใจในบทเรียนอย่างถูกต้อง ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าแสดงออก โดยนำข้อมูลจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงมาให้ผู้เรียนได้ร่วมกันคิด วิเคราะห์สาเหตุและแนวทางในการแก้ปัญหา มุ่งเน้นให้ผู้เรียนตระหนักถึงจรรยาบรรณวิชาชีพ มีความคิดที่ดีต่อวิชาชีพ และสนับสนุนข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งงานด้านวิชาชีพให้กับนักศึกษา

3. ด้านการประเมินผล หมายถึง อาจารย์ต้องกำหนดวิธีการประเมินผลที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่สอน และนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน

การวัดพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษาพฤติกรรมการสอนนั้นได้มีผู้ศึกษาและสร้างแบบวัดเป็นแบบสอบถามชนิดมาตรวัดประเมินค่าตามแบบของลิเคอร์ท์ ตัวอย่างเช่น วีรวรรณ สุทิน (2551 :) ได้สร้างแบบวัดพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์สาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ โดยแบ่งเป็น 3 แบบวัด คือ 1) แบบวัดพฤติกรรมด้านการ

เตรียมการสอน มีข้อคำถาม 13 ข้อ คำถามแต่ละข้อประกอบด้วยมาตรวัด 5 หน่วย ตั้งแต่ “ทุกครั้ง” ถึง “ไม่เคย” มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .3384-.5374 และค่าความน่าเชื่อมั่นด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .8139 2) แบบวัดพฤติกรรมด้านการดำเนินการสอน มีข้อคำถาม 20 ข้อ คำถามแต่ละข้อประกอบด้วยมาตรวัด 5 หน่วย ตั้งแต่ “ทุกครั้ง” ถึง “ไม่เคย” มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .3131-.7152 และค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .9098 3) แบบวัดพฤติกรรมด้านการประเมินผลการเรียนการสอน มีข้อคำถาม 11 ข้อ คำถามแต่ละข้อประกอบด้วยมาตรวัด 5 หน่วย ตั้งแต่ “ทุกครั้ง” ถึง “ไม่เคย” มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .3575-.5752 และมีค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .7969 และยังมีงานวิจัยของรัศมีพร พงษ์พงษ์. (2553) ได้สร้างแบบวัดพฤติกรรมการสอนของครูวิชาชีพบัญชี มีข้อคำถาม 19 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .36 ถึง .71 และมีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .92 สำหรับงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบวัดของรัศมีพร พงษ์พงษ์ มาปรับใช้เพื่อให้สอดคล้องนิยามปฏิบัติการที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ พฤติกรรมการเตรียมการสอน พฤติกรรมการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และพฤติกรรมประเมินผล มีลักษณะเป็นมาตรประเมินค่า 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย”

2. แนวคิดการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรม

การที่บุคคลจะแสดงพฤติกรรมกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งนั้น มีสาเหตุมาจากหลายปัจจัย การศึกษาสาเหตุของพฤติกรรมของมนุษย์จึงต้องอาศัยความรู้จากเนื้อหาวิชาหลายด้านรวมกันเพื่อนำไปสู่การเข้าใจ ทำนายและพัฒนาพฤติกรรมของมนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษาสาเหตุพฤติกรรมมนุษย์ สามารถศึกษาได้จากสาเหตุ 2 ประการ คือ 1) ปัจจัยภายในตัวบุคคล ได้แก่ ลักษณะทางจิตใจของมนุษย์ เช่น ทัศนคติ บุคลิกภาพ แรงจูงใจ และการรับรู้ต่าง ๆ 2) ปัจจัยภายนอกตัวบุคคล เช่น สภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรม โดยทั่วไปการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมมนุษย์จะใช้รูปแบบใดรูปแบบหนึ่งใน 4 แบบ คือ 1) รูปแบบที่เน้นจิตลักษณะ (Trait Model) คือ เน้นลักษณะภายในตัวบุคคล เป็นสาเหตุของพฤติกรรม ได้แก่ การศึกษาบุคลิกภาพของบุคคล 2) รูปแบบการวิเคราะห์พลวัตทางจิต (Psychodynamic Model) เป็นแนวคิดที่มุ่งศึกษาโครงสร้างทางจิตที่เป็นสาเหตุของพฤติกรรม ประกอบด้วย อิด (Id) อีโก้ (Ego) และซูเปอร์อีโก้ (Superego) โครงสร้างทางจิตทั้งสามด้านนี้จะมีความขัดแย้งกันตลอดเวลา และแสดงออกมาในรูปของพฤติกรรมที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม 3) รูปแบบสถานการณ์นิยม (Situational Model) มุ่งเน้นว่าพฤติกรรมของมนุษย์อาจแก้ไขได้ ปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงได้โดยอาศัยสถานการณ์แวดล้อมภายนอก เงื่อนไขทางสังคมและสิ่งเร้าต่าง ๆ ทำให้

มนุษย์แสดงพฤติกรรมออกมาในลักษณะต่าง ๆ กัน และ 4) รูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) มุ่งเน้นความสำคัญของปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางจิตของบุคคลกับสถานการณ์ ปฏิสัมพันธ์นี้เกิดขึ้นมีความเชื่อมโยงและต่อเนื่องซึ่งกันและกันร่วมกันส่งผลอย่างแยกกันไม่ได้ต่อพฤติกรรมมนุษย์ มีข้อตกลงเบื้องต้นว่าการปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางจิตของบุคคลกับสถานการณ์ที่เขาประสบอยู่เป็นแหล่งริเริ่มและกำหนดพฤติกรรมของบุคคล หลักสำคัญของรูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยม คือ การกำหนดตัวแปรที่เป็นสาเหตุของพฤติกรรมไว้ 3 ประเภท ได้แก่ 1) ลักษณะทางจิตของผู้กระทำ 2) ลักษณะของสถานการณ์ที่มีความหมายก่อให้เกิดการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดขึ้น และ 3) สาเหตุร่วมระหว่างลักษณะทางจิตกับลักษณะของสถานการณ์ โดยการตีความหมายหรือการมองเห็นความสำคัญของสถานการณ์นั้น ๆ ของบุคคล ผู้กระทำ กล่าวโดยสรุปว่า การวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมรูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยม มุ่งศึกษาสาเหตุของพฤติกรรมทั้งภายใน (ลักษณะทางจิตใจ) และภายนอกตัวบุคคล (สถานการณ์หรือสภาพแวดล้อมทางสังคม) นับเป็นรูปแบบการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมที่เหมาะสมกับปัญหาการวิจัยในแนวพฤติกรรมศาสตร์ ซึ่งเป็นความพยายามที่จะแสวงหาความรู้และข้อสรุปเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์อย่างครอบคลุม โดยอาศัยแนวคิดจากหลายสาขาร่วมกันทั้งสาขาที่เน้นการศึกษาลักษณะภายในจิตใจของบุคคลและสาขาที่เป็นความสำคัญของสภาพแวดล้อมภายนอกตัวบุคคล ไม่ว่าจะเป็นเหตุการณ์หรือกลุ่มบุคคล (งามตา วินิตานนท์, 2536 : 10 : อ้างอิงจาก Endler & Magnusson, 1976 : 950-960) ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมแบบปฏิสัมพันธ์เป็นหลักในการกำหนดตัวแปรเชิงสาเหตุเพื่ออธิบายและทำนายพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งประกอบด้วย ลักษณะทางจิต ได้แก่ การยอมรับนวัตกรรม และเจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ สภาพแวดล้อมทางสังคม ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคม ลักษณะชีวสังคม ได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์ในการสอน ระดับการศึกษา สถานภาพ สังกัด

3. ลักษณะทางสังคมกับพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

สถานการณ์ หมายถึง สิ่งแวดล้อมทางสังคมที่บุคคลประสบอยู่จากอดีต ลักษณะต่าง ๆ ของสถานการณ์ย่อมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมหรือการแสดงออกของบุคคล สำหรับในงานวิจัยครั้งนี้ ลักษณะทางสังคม ได้แก่ สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ของนักศึกษา กับบุคคลอื่น ซึ่งมีผลทำให้เกิดการยอมรับลักษณะและกฎเกณฑ์ทางสังคมมาเป็นลักษณะของตนในการแสดงพฤติกรรม โดยเฉพาะในวัยเด็กกระบวนการที่มีบทบาทในการเชื่อมโยงบุคคลเข้ากับสังคมและวัฒนธรรม รวมทั้งการซึมซับรับความเชื่อ เจตคติ ค่านิยมและบรรทัดฐานของสังคมที่เด็กเป็นสมาชิกอยู่เข้าไป

เพื่อเป็นพื้นฐานในการกำหนดแนวความคิดและพฤติกรรม คือ กระบวนการถ่ายทอดทางสังคม (งามตา วนิทานนท์. 2545 : 125-126) และตัวแทนในการถ่ายทอดทางสังคมที่สำคัญสำหรับเด็ก คือ ครอบครัวและโรงเรียน ตัวแทนในการถ่ายทอดทางสังคมทั้ง 2 ประเภทนี้ นับเป็นตัวแทนในระดับปฐมภูมิ โดยปกติในครอบครัวมีบิดามารดาเป็นหลักในการปลูกฝังอบรม ส่วนในโรงเรียนมีครูประจำชั้นวิชาต่าง ๆ เป็นผู้ให้การอบรมทั้งด้านวิชาการและคุณธรรม จริยธรรม เป็นที่ชัดเจนจากผลงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ ว่า บิดามารดาและครูเป็นบุคคลผู้ทรงอิทธิพลในการปลูกฝังถ่ายทอดแก่เด็กทั้งด้านจิตใจและพฤติกรรม (กิตติรัตน์ ชัยรัตน์. 2547 : 16) ดังนั้น ในงานวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาลักษณะทางสังคมที่อาจเอื้อหรือขัดขวางพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์ ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคม

3.1 การสนับสนุนทางสังคมกับพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

การสนับสนุนทางสังคมเป็นสถานการณ์ทางสังคมอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียน ซึ่งบุคคลภายในโรงเรียนจำเป็นต้องมีการปฏิสัมพันธ์กัน ซึ่งครูเป็นบุคคลหนึ่งในสังคมของโรงเรียนที่ต้องทำงานร่วมกับผู้อื่น ถ้าครูรับรู้ว่าคุณเองได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลภายในโรงเรียนแล้ว ก็จะทำให้ครูมีพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิภาพด้วย โดยมีบุคคลให้ความหมายของคำว่า การสนับสนุนทางสังคม ไว้ดังนี้ (รัศมีพร พยุงพงศ์. 2553)

คอบบ์ (Cobb) (สมหมาย เกาะฤทธิ์. 2544 : 23 ; อ้างอิงจาก Cobb. 1976 : 300-314) ให้ความหมายการสนับสนุนทางสังคม คือ การที่บุคคลได้รับข้อมูลที่ทำให้ตัวเองเชื่อว่า มีบุคคลให้ความรัก ความเอาใจใส่ เห็นคุณค่า ยกย่อง รวมทั้งตัวเองรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของเครือข่ายสังคม มีส่วนร่วมในสังคมและผูกพันเป็นส่วนร่วมซึ่งกันและกัน การสนับสนุนทางสังคมเป็นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ไม่เพียงแต่ความช่วยเหลือด้านวัตถุ ความมั่นคงทางอารมณ์เท่านั้น แต่ยังรวมถึงความรู้สึกที่ว่า ตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคมด้วย ซึ่งสอดคล้องกับฟิลลิป (เรวัต สดมณี. 2544 : 55 ; อ้างอิงจาก Pilisuk. 1982 ; 201) ให้ความหมายการสนับสนุนทางสังคม หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างคนซึ่งเกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือกันทั้งในด้านวัตถุ และความมั่นคงทางอารมณ์ รวมทั้งความรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของบุคคลด้วย และศักดิ์ชัย นิรัญทวิ (2532 : 64) ได้สรุปความหมายของการสนับสนุนทางสังคมว่า หมายถึง การรับรู้ถึงแหล่งบุคคลที่จะให้ความช่วยเหลือด้านอารมณ์ เช่น ให้ความรัก ความเห็นใจ ความเอื้ออาทร การยอมรับเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม หรือด้านข้อมูลข่าวสาร หรือการช่วยเหลือด้านอื่น ๆ เมื่อคุณต้องการ บทความของพินทุมนาวิน (Phunthumnavin. 2000 : 155-156) ได้สรุปนิยามการสนับสนุนทางสังคมไว้ 3 ด้าน ได้แก่ 1) การสนับสนุนด้านอารมณ์ (Emotional Support) เช่น การพูดปลอบโยน การพูดให้กำลังใจ ให้ความหวังใจ ความรัก ความอบอุ่น ความเห็นใจ หรือการยอมรับ เป็นต้น 2) การ

สนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสาร (Information Support) เช่น การช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหา ช่วยหาทางออกที่ดี การให้คำแนะนำ คำปรึกษาเมื่อเกิดปัญหา การให้รางวัลหรือการลงโทษ การให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจหรือการตัดสินใจที่ดี เป็นต้น 3) การสนับสนุนทางด้านวัสดุ เครื่องใช้ รวมทั้งเงินและแรงงาน (Material Support) ส่วนไวซ์ (พรพรรณ อุทัยวิ. 2544 : 11 ; อ้างอิงจาก Weiss. 1974 : 50) กล่าวถึง การสนับสนุนทางสังคม แบ่งออกเป็น 6 ประเภท ดังนี้ 1) ความผูกพันรักใคร่สนิทสนม (Attachment) หมายถึง ความสัมพันธ์ที่จะทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกว่าตนเองมีคนรักและเอาใจใส่ เกิดความรู้สึกมั่นคงทางจิตใจ มีความสุขสบาย ความสัมพันธ์ของแม่กับลูก ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน และความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรส 2) การมีส่วนร่วมหรือเป็นส่วนหนึ่งของสังคม (Social Integration) เกิดจากการที่บุคคลเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมของกลุ่ม ทำให้เกิดการแบ่งปันแลกเปลี่ยนในด้านความคิด กำลังทรัพย์ และกำลังบุคคลตามโอกาสอันควร เกิดความห่วงใยและเข้าใจต่อกัน ถ้าขาดความสัมพันธ์กันจะทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกโดดเดี่ยว ขาดเพื่อน ขาดคนเห็นใจ ขาดที่ปรึกษา และเป็นผลทำให้เกิดการเบื่อหน่ายต่อการมีชีวิตอยู่ ขาดกำลังใจและสิ้นหวัง 3) โอกาสที่จะได้ช่วยเหลือผู้อื่น (Opportunity for Nurturance) หมายถึง การที่บุคคลมีความผูกพันกับบุคคลอื่นที่ด้อยกว่า จะเกิดความรู้สึกว่าตนเองเป็นที่ต้องการของบุคคลอื่น (Being Needed) และผู้อื่นพึ่งพาได้ ถ้าหากไม่ได้ทำหน้าที่จะทำให้เกิดความรู้สึกคับข้องใจ รู้สึกชีวิตไม่สมบูรณ์ ว่างเปล่า และไร้จุดหมายแห่งชีวิต 4) การส่งเสริมให้รู้ถึงคุณค่าแห่งตน (Reassurance of worth) เป็นการยอมรับเมื่อบุคคลมีพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นว่าตนเองมีความสามารถ (Social Role) เช่น ความสามารถในการทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงาน ความสามารถช่วยเหลือเรื่องต่าง ๆ ในครอบครัว ถ้าคนเราไม่เป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น ก็ย่อมทำให้ความเชื่อมั่นหรือความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองลดลง 5) ความรู้สึกพึ่งพาอาศัยกัน (A Sense of Reliable Allocable Alliance) สัมพันธภาพในลักษณะเช่นนี้มักเกิดในสัมพันธภาพของครอบครัวสายตรง โดยสมาชิกแต่ละคนต่างคาดหวังว่าจะได้รับการช่วยเหลือเกื้อกูลอย่างต่อเนื่อง ถ้าขาดคุณสมบัติเช่นนี้บุคคลจะรู้สึกขาดแหล่งช่วยเหลือโดยเฉพาะที่เสี่ยงอันตราย และ 6) การได้รับคำแนะนำชี้แนะ (The Obtaining of Guidance) เป็นความสัมพันธ์ที่บุคคลนั้นตกอยู่ในภาวะตึงเครียด เกิดวิกฤติการณ์ทางอารมณ์ ทำให้บุคคลต้องการคำปลอบใจ กำลังใจ คำแนะนำ คำชี้แจง หรือการแนะนำในการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อผ่อนคลายภาวะตึงเครียดที่บุคคลประสบอยู่ ความสัมพันธ์ชนิดนี้มักได้จากผู้ที่บุคคลรู้สึกว่าสำคัญ มีความสามารถเป็นศรัทธาหรือมีอะไรที่เหนือกว่า ในงานวิจัยของสมพร กฤษณพิพัฒน์ (2541 : 18) เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการรักษา วินัยของข้าราชการตำรวจ ได้แบ่งการสนับสนุนทางสังคมเป็น 3 ด้าน 1) การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว หมายถึง การที่ครอบครัวหรือญาติมิตรที่อยู่ด้วยกันให้ความช่วยเหลือสนับสนุนด้าน

อารมณ์ เช่น การให้ความรักความเข้าใจการดูแลเอาใจใส่และการยกย่องเห็นคุณค่า 2) การสนับสนุนทางสังคมจากผู้บังคับบัญชา หมายถึง การที่ผู้บังคับบัญชาให้การสนับสนุนในด้านการเห็นคุณค่า ได้รับการยกย่องและการสนับสนุนในด้านข้อมูลข่าวสาร และ 3) การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนร่วมงาน หมายถึง การที่เพื่อนร่วมงานให้การสนับสนุนในด้านข้อมูลข่าวสาร การยอมรับว่าเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงานหรือสังคมเดียวกัน ส่วนงานวิจัยของโกศล มีความดี (2547 : 8) ศึกษาเรื่องปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการมีจิตสาธารณะของข้าราชการตำรวจ ได้แบ่งการสนับสนุนทางสังคมของกลุ่มตัวอย่างข้าราชการตำรวจออกเป็น 4 ด้าน 1) ด้านการสนับสนุนจากครอบครัว หมายถึง การที่ข้าราชการตำรวจได้รับการสนับสนุนจากสมาชิกในครอบครัว ได้แก่ ความรัก ความเอาใจใส่ ความอบอุ่น กำลังใจ การช่วยเหลือ และการสนับสนุนในการแสดงจิตสาธารณะ 2) การสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา หมายถึง การที่ข้าราชการตำรวจได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาในการแสดงจิตสาธารณะ ได้แก่ การได้รับความไว้วางใจในการปฏิบัติงาน การส่งเสริมสนับสนุนในการออกตรวจท้องที่พบปะชุมชน ได้รับเกียรติ ได้รับข้อมูลข่าวสาร การให้คำแนะนำ และการชี้แนะแนวทางปฏิบัติที่เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงาน 3) การสนับสนุนจากเพื่อนร่วมงาน หมายถึง การที่ข้าราชการตำรวจได้รับการสนับสนุนจากเพื่อนร่วมงาน ได้แก่ การยอมรับเข้ากลุ่ม การได้รับความเข้าใจ การได้รับความช่วยเหลือทางด้านข้อมูลข่าวสาร และวัสดุสิ่งของในการแสดงจิตสาธารณะ และ 4) การสนับสนุนจากประชาชน หมายถึง การที่ข้าราชการตำรวจได้รับการสนับสนุนจากประชาชนในการแสดงจิตสาธารณะ ได้แก่ กำลังใจ ความไว้วางใจ การช่วยเหลือร่วมมือในขณะปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์กับส่วนรวม และการให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยข้างต้น สรุปได้ว่า การสนับสนุนทางสังคม หมายถึง การที่บุคคลมีการติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ ในสังคม และได้รับความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การสนับสนุนด้านอารมณ์ เช่น ความรัก ความห่วงใย การสนับสนุนด้านวัตถุ อุปกรณ์ และการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร งานวิจัยนี้แบ่งการสนับสนุนทางสังคมเป็น 2 ด้าน ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคมจากผู้บังคับบัญชา และการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนร่วมงาน

การวัดการสนับสนุนทางสังคม ลักขมี ลูประสงค์ (2546) ปรับปรุงแบบสอบถามของศักดิ์ชัย นิรัญทวี (2532) ใช้ในงานวิจัยปัจจัยทางจิตสังคมและลักษณะทางพุทธที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการทำงานด้านการสื่อสารตามมาตรฐานสากลของประเทศไทยด้านการจัดการและสัมฤทธิ์ผลของงานภาครัฐ (P.S.O.1102 : ระบบสื่อสาร) ของบุคลากรทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ มีข้อคำถาม 10 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรวัด 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ .7022-.8625 ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

แอลฟา เท่ากับ .9234 ต่อมารัศมีพร พยุ่งพงษ์ (2553) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสอนของครูวิชาชีพบัญชี โดยนำแบบวัดของศักดิ์ชัย นิรัญทวี มาปรับปรุงข้อคำถามใหม่เพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ข้อคำถามจำนวน 15 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรวัด 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .40 ถึง .79 ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .92 นอกจากนี้นิชาภัทร์ โพธิ์บาง (2550) ได้ปรับปรุงแบบวัดของอภิวดี โสภางค์ (2547) มาใช้ในงานวิจัยลักษณะทางจิตใจและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานราชการอย่างมีจริยธรรมของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี มีข้อคำถาม 20 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรวัด 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .55 ถึง .82 ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .96

การวัดการสนับสนุนทางสังคมครั้งนี้ เป็นการวัดเกี่ยวกับการรับรู้ของบุคคลต่อการได้รับการให้ การส่งเสริม ให้กำลังใจ เห็นถึงคุณค่าให้การยอมรับเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ให้คำแนะนำ และให้คำปรึกษาสำหรับการแก้ไขปัญหาของตน โดยวัดการสนับสนุนทางสังคมของอาจารย์จาก 2 แหล่ง คือ ผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน และผู้วิจัยศึกษาแบบวัดความรู้สึกเกี่ยวกับการสนับสนุนทางสังคมของศักดิ์ชัย นิรัญทวี (2532) ที่ศึกษาความแปลกแยกกับพฤติกรรมการทำงานของครูมาปรับปรุงข้อคำถามให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง

สำหรับผลงานวิจัยที่พบว่า การสนับสนุนทางสังคมมีผลต่อพฤติกรรมต่าง ๆ ดังนี้ งานวิจัยของนืออน พิณประดิษฐ์ และคณะ (2546) ศึกษาตัวบ่งชี้ทางจิตสังคมพฤติกรรมการทำงานของข้าราชการตำรวจ สังกัดตำรวจภูธร ภาค 4 จำนวน 1,209 นาย พบว่า ตำรวจที่มีการสนับสนุนทางสังคมมาก มีพฤติกรรมการทำงานสูงกว่าผู้ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมน้อย การได้รับการสนับสนุนทางสังคมเมื่อร่วมกับตัวทำนายชุดสถานการณ์อีก 2 ตัว คือ การเห็นแบบอย่างและการรับรู้สภาพแวดล้อมในการทำงาน รวมเป็น 3 ตัวทำนาย สามารถทำนายพฤติกรรมการทำงานทั่วไปได้ร้อยละ 14.13 ในกลุ่มรวมของชั้นประทวน และงานวิจัยของณัฐสุดา สุจินันท์กุล (2541) ศึกษาปัจจัยด้านครอบครัว การทำงาน และลักษณะส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมพยาบาลวิชาชีพ จำนวน 256 คน พบว่า ความเครียดจากสภาพการทำงาน และการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลในหน่วยงาน ร่วมกันทำนายพฤติกรรมพยาบาลได้ร้อยละ 8 นั่นคือ พยาบาลที่มีความเครียดจากการทำงานน้อยและรับรู้ว่าการสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลในหน่วยงานมากเท่าใด จะมีพฤติกรรมการพยาบาลมากเท่านั้น และงานวิจัยของ นิชาภัทร์ โพธิ์บาง (2550) ศึกษาลักษณะจิตใจและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานราชการอย่างมีจริยธรรมของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี พบว่า เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากหัวหน้ามาก มีพฤติกรรมตามค่านิยมโปร่งใส ตรวจสอบได้มากกว่าผู้ที่ได้รับการสนับสนุนทาง

สังคมจากหัวหน้าน้อย พบผลชัดเจนในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่สำคัญ คือ กลุ่มอายุมาก กลุ่มรับรู้สภาพเศรษฐกิจของครอบครัวสูง หรือกลุ่มที่มีอายุราชการมาก โดยมีรายละเอียดการสนับสนุนทางสังคมร่วมกับเจตคติที่มีต่อพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรม สภาพการช่วยในการทำงาน เหตุผลเชิงจริยธรรม และลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน ทำนายพฤติกรรมตามค่านิยม ความกล้า ยินยอมทำในสิ่งที่ถูกต้องในกลุ่มเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีที่มีอายุราชการน้อยได้ร้อยละ 38.1 ส่วนรัศมีพร พงษ์พงษ์ (2553) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสอนของครูวิชาชีพบัญชี พบว่า ในกลุ่มรวม มี 3 ตัวแปร ที่สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการสอนของครูวิชาชีพบัญชีได้ร้อยละ 41 โดยตัวแปรที่เป็นอันดับแรก ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อการสอนวิชาชีพบัญชี รองลงมา การรับรู้ความสามารถของครูในการสอนวิชาชีพบัญชี และการสนับสนุนทางสังคม

จากผลการศึกษาดังกล่าว ทำให้การศึกษาในครั้งนี้คาดว่าอาจารย์ที่มีการสนับสนุนทางสังคมมากเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าอาจารย์ที่มีการสนับสนุนทางสังคมน้อย

4. ลักษณะทางจิตกับพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

จิตลักษณะต่าง ๆ ของบุคคลที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพนำมาจาก ทฤษฎีต้นไม้อัจริยธรรมของศาสตราจารย์ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2526 : 15 : 2531 : 12-23) ซึ่งได้เสนอทฤษฎีทางจิตวิทยาเป็นทฤษฎีแรกของประเทศไทย โดยการประมวลความรู้และสรุปผลการวิจัยต่าง ๆ ของเยาวชน และคนไทยอายุ 6-60 ปี ในช่วงกว่า 30 ปีที่ผ่านมา ทฤษฎีต้นไม้อัจริยธรรมกล่าวว่า บุคคลที่ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานจะต้องมีคุณสมบัติของคนเก่งและคนดีประกอบกัน ดังนั้น อาจารย์ผู้สอนจึงควรมีลักษณะของคนดีและคนเก่งอยู่ด้วยกัน จึงจะเป็นอาจารย์ที่มีพฤติกรรมสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ทฤษฎีต้นไม้อัจริยธรรมนี้แสดงความสัมพันธ์ในเชิงสาเหตุและผลระหว่างจิตลักษณะบางประการกับพฤติกรรมต่าง ๆ ที่น่าปรารถนาของคนดีและคนเก่ง ด้วยการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมของคนดีคนเก่ง จิตลักษณะที่นำมาเป็นตัวแปรสำคัญในการอธิบายพฤติกรรมสอนของอาจารย์ มีลักษณะความสัมพันธ์ที่สามารถพิจารณาได้ดังต่อไปนี้

4.1 การยอมรับนวัตกรรมกับพฤติกรรมสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

นวัตกรรมเป็นศัพท์บัญญัติ ของคณะกรรมการพิจารณาศัพท์ทางวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งแต่เดิมใช้คำว่า “นวกรรม” เป็นคำที่มาจากภาษาอังกฤษว่า “Innovation” อาจจะแปลว่า การทำสิ่งใหม่ ๆ หรือสิ่งใหม่ที่ทำขึ้น มีผู้ให้ความหมายของคำว่า นวัตกรรมได้ดังนี้

โรเจอร์ วิชย์ เอียดบัว (2534 : 5) ให้ความหมายว่า นวัตกรรม หมายถึง ความคิด วิธีการ การกระทำหรือสิ่งใหม่ ๆ ที่นำมาให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในสังคม หรือนำมาเพื่อปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพดีกว่าเดิม แม้ว่าความคิด วิธีการ การกระทำหรือสิ่งใหม่ ๆ นั้นจะเคยใช้ในสังคมอื่นได้ผลดีมาแล้วก็ตาม แต่ถ้านำมาใช้ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคมอีกแห่งหนึ่งก็จัดว่าเป็นนวัตกรรม กิดานันท์ มลิทอง (2543 : 83) ให้ความหมายของนวัตกรรมว่า หมายถึง แนวความคิดการปฏิบัติหรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ที่ยังไม่เคยมีใช้มาก่อน หรือการดัดแปลงมาจากของเดิมให้ทันสมัยและใช้ได้ดียิ่งขึ้น เมื่อนำสิ่งใหม่เหล่านั้นมาใช้ในการทำงานแล้ว จะทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลดีขึ้น และมากขึ้นกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ บุญเกื้อ ควรหาเวช (2542 : 13) ได้ให้ความหมายว่า หมายถึง การนำวิธีการใหม่ ๆ มาปฏิบัติหลังจากได้ผ่านการทดลอง หรือได้รับการพัฒนามาเป็นขั้น ๆ แล้ว โดยเริ่มมาตั้งแต่การค้นคิด การพัฒนา ซึ่งอาจจะเป็นไปในรูปของโครงการทดลองปฏิบัติก่อน แล้วจึงนำไปปฏิบัติจริง ซึ่งมีความแตกต่างไปจากการปฏิบัติเดิมที่เคยปฏิบัติมา นิตยา อุ่นท้าว (2544 : 26) ได้ให้ความหมายว่า หมายถึง การนำเทคนิคแนวคิด รูปแบบและวิธีการใหม่ ๆ หรือเทคนิควิธีการเก่าที่เคยใช้มา แต่ในสถานการณ์ใหม่หรือในปัจจุบันยังเหมาะสมที่นำมาใช้เพื่อมุ่งหวังที่จะเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติมสิ่งที่เป็นอยู่ให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น บาร์เน็ต (Barnett, 1953. อ้างถึงใน กิดานันท์ มลิทอง. 2543 : 81) กล่าวว่า นวัตกรรม หมายถึง แนวความคิดต่าง ๆ แบบแผนพฤติกรรมหรือสิ่งของใหม่ที่แตกต่างไปจากเดิมที่มีอยู่ ของใหม่นี้อาจครอบคลุมถึงเรื่องราวต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง ไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่มองเห็น สามารถสัมผัสได้ด้วยประสาททั้งห้า รวมทั้งเป็นแผนพฤติกรรมความประพฤติดตามระบบสังคม ประเพณีวัฒนธรรมต่าง ๆ ตลอดจนสิ่งประดิษฐ์วิทยาการใหม่ ๆ และสิ่งที่ไม่เห็นเป็นวัตถุ เช่น ความซื่อสัตย์ ความนึกคิด ความศรัทธา ซึ่งเป็นความคิดใหม่ในความคิดของบุคคล สุวดี แยมเกสร (2547) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการสอนของครูตามแนวปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติ ได้ให้ความหมายของนวัตกรรมไว้ว่า นวัตกรรม หมายถึง สิ่งที่น่าเข้ามาใช้ในการทำงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยนวัตกรรมที่นำมาใช้อาจจะมีผู้คิดขึ้นก่อนแล้วหรือคิดค้นขึ้นมาใหม่ เพื่อให้เหมาะสมกับแต่ละสถานการณ์เมื่อนำนวัตกรรมมาใช้จะช่วยทำให้การทำงานนั้นได้ผลดีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงกว่าเดิม ทั้งยังจะช่วยประหยัดเวลาและแรงงาน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยข้างต้นสรุปได้ว่า การยอมรับนวัตกรรม หมายถึง ความคิด การปฏิบัติ รวมทั้งสิ่งใหม่ ๆ ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่นำเข้ามาใช้ในการทำงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการยอมรับนวัตกรรม

1. การยอมรับ (adoption)

การยอมรับมีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมในด้านที่เป็นตัวการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้น การที่บุคคลหรือกลุ่มยอมรับสิ่งใหม่ซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงนั้น เป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์ในบุคลิกภาพ ความรู้ความเข้าใจ และค่านิยมปัจเจกบุคคล หรือกลุ่มคนในสังคม

ฟอสเตอร์ (Foster, 1973 : 146-147 อ้างถึงใน สุชาดา สุขนิรันดร์. 2550 : 12) ได้ให้ความหมายของการยอมรับว่า หมายถึง การที่ประชาชนได้เรียนรู้ผ่านการศึกษามาก่อนขั้นการรับรู้ การยอมรับจะเกิดขึ้นได้หากมีการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้นั้นจะได้ผลก็ต่อเมื่อบุคคลนั้นได้ทดลองปฏิบัติ เมื่อเขาแน่ใจแล้วว่าสิ่งประดิษฐ์นั้นสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างแน่นอนเขาจึงกล้าลงทุนซื้อสิ่งประดิษฐ์นั้น

โรเจอร์ (Rogers, 1983 : 163 อ้างถึงใน สุชาดา สุขนิรันดร์. 2550 : 12) ได้ให้ความหมายกระบวนการยอมรับนวัตกรรมว่าเป็นกระบวนการซึ่งแต่ละบุคคลจะผ่านขั้นตอนต่าง ๆ ตั้งแต่เริ่มรับรู้ว่ามีนวัตกรรม และเกิดทัศนคติอันนำไปสู่การตัดสินใจยอมรับหรือปฏิเสธนวัตกรรมจนถึงขั้นยืนยันการตัดสินใจเกี่ยวกับนวัตกรรมนั้น

2. กระบวนการยอมรับนวัตกรรม (process of adoption)

กระบวนการยอมรับนวัตกรรม คือ กระบวนการตัดสินใจในการยอมรับหรือปฏิเสธนวัตกรรม เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในสมองที่บุคคลจะต้องผ่านขั้นหรือระยะต่าง ๆ ตั้งแต่ขั้นแรกที่อยู่หรือมีความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมไปจนถึงขั้นตัดสินใจที่จะยอมรับหรือปฏิเสธนวัตกรรม และในที่สุดถึงขั้นยืนยันการตัดสินใจที่ทำไปแล้ว

คณะกรรมการนักสังคมวิทยาชนบทแห่งสหรัฐอเมริกาได้เสนอแนวความคิดว่า กระบวนการยอมรับนวัตกรรมมี 5 ขั้นตอน (Rogers & Shoemaker, 1971 : 100-101 อ้างถึงใน สุชาดา สุขนิรันดร์. 2550 : 12) ดังนี้

1. ขั้นการรับรู้ (awareness stage) เป็นขั้นเริ่มแรกที่จะนำไปสู่การยอมรับ หรือการปฏิเสธสิ่งใหม่ ๆ วิธีการใหม่ ๆ ที่คนได้เรียนรู้หรือรับนวัตกรรมนั้น แต่ยังไม่ทราบอย่างแน่ชัดว่า มันเป็นการรู้โดยบังเอิญ ซึ่งอาจทำให้เกิดความอยากรู้อยากเห็นเนื่องจากมีความต้องการที่จะประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ นั้น ในการแก้ปัญหาที่มีอยู่

2. ขั้นสนใจ (interest stage) เป็นขั้นที่เริ่มมีความสนใจ และแสวงหาข่าวสารเพิ่มเติมพฤติกรรมในขั้นนี้เป็นลักษณะที่ตั้งใจแน่ชัด และใช้กระบวนการคิดมากกว่าขั้นแรก ในขั้นนี้ทำให้บุคคลได้รู้ข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งใหม่ ๆ มากขึ้น บุคลิกภาพและค่านิยมของบุคคล รวมทั้ง

บรรทัดฐานและประสบการณ์ทางสังคม อาจจะมีผลต่อแหล่งที่บุคคลได้หาข่าวสาร และมีผลต่อการตีความข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งใหม่ ๆ ด้วย

3. **ขั้นประเมินผล (evaluation stage)** เป็นขั้นที่บุคคลใช้นวัตกรรมนั้นกับสถานการณ์ปัจจุบันและสถานการณ์ข้างหน้า โดยไตร่ตรองว่าจะลองใช้ดีหรือไม่ ด้วยการชั่งน้ำหนักระหว่างข้อดีและข้อเสียของนวัตกรรมนั้น ถ้ารู้สึกว่าคุณดีมีมากกว่าก็จะตัดสินใจลองใช้ ขั้นนี้จะแตกต่างจากขั้นอื่น ๆ ตรงที่ได้ตัดสินใจที่จะลองความคิดใหม่ ๆ โดยที่บุคคลคิดว่าการใช้นวัตกรรมเป็นการเสี่ยงเพราะไม่แน่ใจในผลที่เกิดขึ้น ดังนั้น ในขั้นนี้ไตร่ตรองตัดสินใจจึงต้องการเสริมแรง (reinforcement) เพื่อให้แน่ใจยิ่งขึ้นว่ากำลังทำในสิ่งที่ถูกต้อง ซึ่งได้แก่ ข่าวสาร และคำแนะนำจากเพื่อน ตลอดจนการเสริมแรงจากสื่อมวลชนต่าง ๆ ในขั้นนี้จะได้รับถึงพฤติกรรมด้านความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบต่อความคิดใหม่ ๆ นั้น

4. **ขั้นทดลองปฏิบัติ (trial stage)** เป็นขั้นที่บุคคลนั้นใช้นวัตกรรมนั้นกับสถานการณ์ของตน แต่เป็นการลองดูกับส่วนน้อยก่อนเพื่อดูว่าได้ผลดีหรือไม่ และประโยชน์ที่ได้รับนั้นมากพอที่ยอมรับไปปฏิบัติอย่างเต็มที่หรือไม่ จึงเป็นการทดสอบว่านวัตกรรมนั้นใช้ได้ตรงกับที่ต้องการหรือไม่ ในขั้นนี้บุคคลอาจแสวงหาข่าวที่เฉพาะเจาะจงเกี่ยวกับวิธีการใช้นวัตกรรมนั้น ผลของการทดลองปฏิบัตินี้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการตัดสินใจที่จะปฏิเสธหรือยอมรับต่อไป

5. **การยอมรับไปปฏิบัติอย่างสมบูรณ์ (adoption stage)** บุคคลผู้ทดลองนั้นตัดสินใจที่ใช้นวัตกรรมนั้นอย่างเต็มที่ หลังจากที่ได้พิจารณาไตร่ตรองจากผลที่ได้ทดลองปฏิบัติ

แนวความคิดเกี่ยวกับการยอมรับนวัตกรรมของโรเจอร์นี่ เป็นที่นิยมแพร่หลายมากในหมู่นักวิจัยระยะหนึ่ง แต่ต่อมาได้มีผู้พบข้อบกพร่องหลายประการ คือ

1. รูปแบบของกระบวนการยอมรับจบลงด้วยการตัดสินใจยอมรับ ซึ่งในความเป็นจริงแล้วอาจปฏิเสธหรือไม่ยอมรับนวัตกรรมก็ได้ ฉะนั้น กระบวนการยอมรับจึงควรเปลี่ยนชื่อใหม่เพื่อให้มีความครอบคลุมโอกาสที่มีการไม่ยอมรับเกิดขึ้นด้วย และด้วยเหตุนี้กระบวนการยอมรับนวัตกรรมของโรเจอร์ (Rogers, 1983 : 163-169) จึงเปลี่ยนชื่อเป็นกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับการยอมรับนวัตกรรม

2. ขั้นต่าง ๆ ในกระบวนการยอมรับอาจไม่เรียงลำดับ และบางครั้งอาจข้ามขั้นไปบ้าง โดยเฉพาะขั้นทดลองมีนวัตกรรมหลายอย่างที่มีการยอมรับโดยไม่ได้ทดลอง นอกจากนี้ การประเมินตามความเป็นจริงมีอยู่ทุกขั้นตอนตลอดกระบวนการมากกว่าจะมีเฉพาะในขั้นที่สามเท่านั้น โรเจอร์จึงตัดขั้นนี้โดยถือว่าเป็นการประเมินตลอดกระบวนการและเลิกไปใช้ส่วนที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนเจตคติแทน (persuasion function)

3. โดยปกติกระบวนการนี้ไม่จำเป็นจะต้องสิ้นสุดลงด้วยการยอมรับเสมอไป โอกาสที่จะไม่ยอมรับก็มีได้พอ ๆ กัน

ดังนั้น โรเจอร์จึงเปลี่ยนคำว่า ยอมรับมาเป็นส่วนที่เกี่ยวกับการตัดสินใจ ยิ่งกว่านั้น กระบวนการนี้น้อยนักที่จะสิ้นสุดอยู่เพียงการยอมรับหรือการไม่ยอมรับเพราะบุคคลมักจะแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อยืนยันความถูกต้องในการตัดสินใจ ซึ่งการกระทำดังนี้อาจจะมีผลทำให้เปลี่ยนจากยอมรับมาเป็นเลิกรับ (discontinuance) หรือจากการไม่ยอมรับมาเป็นการยอมรับในเวลาต่อมาได้ ดังนั้น โรเจอร์จึงเพิ่มส่วนที่เกี่ยวกับการยืนยันผลการตัดสินใจ (confirmation function) ขึ้นมาใช้แผนผังใหม่ ซึ่งประกอบด้วย 5 ระดับ คือ

1. ระดับความรู้ (knowledge stage) เป็นระดับแรกของกระบวนการตัดสินใจในการยอมรับนวัตกรรม บุคคลได้รู้จักนวัตกรรมและได้แสวงหาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนวัตกรรมนั้น ๆ บางคนกล่าวว่าการรับรู้ที่เกิดขึ้นได้โดยความบังเอิญ โดยที่บุคคลนั้น ๆ ไม่ได้ตั้งใจจะแสวงหาหรือต้องการจะรับรู้แต่ประการใด แต่บางคนกลับโต้แย้งว่าการรับรู้แบบนี้ คือ การเลือกรับรู้ (selective exposure) อย่างไรก็ตาม โรเจอร์ (Rogers, 1983 : 167) ได้กล่าวว่า ไม่สามารถสรุปได้ว่าอะไรมาก่อน อะไรมาหลัง ระดับความรู้นี้แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่

1.1 การตระหนักว่ามีนวัตกรรม (awareness knowledge) เป็นการรับรู้ว่ามีนวัตกรรมและรับรู้ถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงความรู้ในระดับนี้ยังไม่ลึกซึ้งนัก

1.2 เป็นความรู้เกี่ยวกับวิธีการใช้นวัตกรรม (how-to-knowledge) รู้ว่าจะใช้นวัตกรรมอย่างไรจึงจะเหมาะสม ถูกต้อง ต้องรู้วิธีการปฏิบัติแต่ละขั้นอย่างละเอียดพอที่จะดำเนินการได้ ฉะนั้น ยิ่งนวัตกรรมมีความซับซ้อนมากเท่าใดก็ยิ่งต้องมีความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมมากขึ้นเท่านั้น

1.3 เป็นความรู้เกี่ยวกับหลักการ (principle knowledge) เป็นความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง หลักการหรือทฤษฎีที่อยู่เบื้องหลังการปฏิบัติ เช่น ความรู้เกี่ยวกับจุลินทรีย์ ซึ่งอยู่เบื้องหลังการใช้วัคซีน ทฤษฎีการเพิ่มผลเมืองซึ่งอยู่เบื้องหลัง จากการวางแผนครอบครัว ความรู้ในลักษณะนี้จะช่วยให้บุคคลเข้าใจนวัตกรรมและวิธีใช้มากขึ้น ซึ่งจะทำให้เกิดการยอมรับนวัตกรรมอย่างมีเหตุผลมากขึ้น

2. ระดับเปลี่ยนเจตคติ (persuasion stage) เป็นระดับที่บุคคลจะเริ่มสร้างความรู้สึกรับชอบหรือไม่ชอบนวัตกรรม ซึ่งเป็นผลหลังจากที่เขามีความรู้ในเรื่องนวัตกรรมพอสมควรแล้ว จากระดับแรกต้องการมีความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมนั้น ๆ เพิ่มขึ้น ต้องการรู้รายละเอียดเกี่ยวกับนวัตกรรมในแง่ของผลประโยชน์ที่ได้รับ ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ ความยากง่ายของการนำไปทดลองใช้ ตลอดจนความผสมผสานกลมกลืนของนวัตกรรมในชุมชนนั้น ๆ มีผลมากใน

ขั้นนี้ กล่าวคือ มีผลต่อการเกิดเจตคติที่จะชอบหรือไม่ชอบนวัตกรรมนั้น ๆ ซึ่งมีผลไปถึงการตัดสินใจที่จะยอมรับนวัตกรรมในระดับต่อไป

3. ระดับการตัดสินใจ (decision stage) ในการตัดสินใจว่าจะยอมรับนวัตกรรมหรือไม่นั้น ความจริงมีตั้งแต่ระดับแรกเป็นต้นมา เช่น ในส่วนที่เกี่ยวกับความรู้ บุคคลต้องตัดสินใจเลือกรับรู้นวัตกรรมเพียงบางอย่าง ไม่สามารถรับรู้นวัตกรรมทั้งหมดที่ผ่านมาได้หรือในส่วนของความรู้สึกในระดับเปลี่ยนเจตคติ บุคคลจะต้องรับรู้บางอย่างที่จำเป็นสำหรับประเมิน จะตัดทิ้งหรือไม่สนใจความรู้่ออย่างอื่น การตัดสินใจนี้เป็นการตัดสินใจว่าจะลองใช้นวัตกรรมหรือไม่ด้วย ถ้านวัตกรรมนั้นสามารถทดลองได้ บุคคลส่วนมากมักไม่ยอมรับนวัตกรรมก่อนที่จะทำการทดลองเสียก่อน

4. ระดับการนำไปใช้ (implementation stage) บุคคลเมื่อตัดสินใจที่จะยอมรับนวัตกรรมนั้น ๆ แล้ว บุคคลก็จะนำนวัตกรรมไปใช้ ซึ่งในบางครั้งการนำนวัตกรรมไปใช้จะกินเวลานานมาก ขึ้นอยู่กับลักษณะการใช้นวัตกรรมนั้น ๆ รวมทั้งการยอมรับที่จะใช้นวัตกรรมและการใช้งานอย่างสม่ำเสมอด้วย จึงมักมีการเตรียมจัดหาข้อมูลสำหรับขั้นการนำไปใช้นี้มาก เพื่อให้บุคคลเหล่านั้นสามารถปฏิบัติการใช้นวัตกรรมนั้น ๆ ได้

5. ระดับการยืนยัน (confirmation stage) บุคคลจะต้องได้รับแรงเสริม แรงกระตุ้น เพื่อสร้างความมั่นใจในการตัดสินใจของเขา ถ้าพบว่าสาระหรือสิ่งที่ได้เกี่ยวกับนวัตกรรมนั้นขัดแย้งกัน บุคคลก็จะพยายามหลีกเลี่ยงภาวะการขัดแย้งนั้นเพื่อยืนยันการตัดสินใจ กล่าวคือ เมื่อบุคคลได้รับข้อมูลเพิ่มเติมอาจเป็นการเน้นให้เขาได้ตัดสินใจความไม่สอดคล้องกันระหว่างข้อมูลเพิ่มเติมกับสิ่งที่ได้รับรู้ใหม่อาจช่วยกระตุ้นให้มีการยอมรับนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง ถาวร หรืออาจทำให้ลดลงก็เป็นได้เช่นกัน

การวัดการยอมรับนวัตกรรม วิชัย เอียดบัว (2534) ศึกษาลักษณะจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครูประถมศึกษาศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วยพฤติกรรม 3 ลักษณะ คือ (1) การตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้ (2) การแสวงหาความรู้ (3) การนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติ ซึ่งมีรายละเอียดของแบบวัดดังนี้

1. แบบวัดความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้ มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม แต่ละข้อประกอบด้วยประโยคและมาตร 6 หน่วย ตั้งแต่จริงที่สุดถึงไม่จริงเลย มีทั้งหมด 15 ข้อ มีเนื้อหาเกี่ยวกับการได้รับความรู้ใหม่ การรับรู้ว่าคุณค่าความรู้ใหม่มีประโยชน์ต่อตนเองและงาน การรับรู้ว่าการขาดความรู้ใหม่ จะทำให้งานการสอนของคุณด้อยประสิทธิภาพและรับรู้ว่าคุณค่า

ประโยชน์ที่ได้รับจากความรู้ใหม่มีความสำคัญมากหรือน้อย กับทั้งรับรู้ว่าการขาดความรู้ใหม่มีโทษมากหรือน้อยด้วย ซึ่งแบบวัดนี้มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 2.09-5.65 มีค่าแอลฟาเท่ากับ .75

2. แบบวัดด้านการแสวงหาความรู้ใหม่ มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วยประโยคและมาตร 6 หน่วย ตั้งแต่จริงที่สุด จนถึงไม่จริงเลย มีทั้งหมด 15 ข้อ มีเนื้อหาเกี่ยวกับการแสวงหาความรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ ของครู เช่น โดยการอ่าน การเข้ารับการอบรมสัมมนา การพบปะกับนักวิชาการ ซึ่งแบบวัดนี้มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 3.52-14.25 มีค่าแอลฟาเท่ากับ .79

3. แบบวัดการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติ มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม แต่ละข้อประกอบด้วยประโยคและมาตร 6 หน่วย ตั้งแต่จริงที่สุดถึงไม่จริงเลย มีทั้งหมด 15 ข้อ มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับ การนำความรู้ไปเป็นเนื้อหาในการสอน การนำความรู้มายกเป็นตัวอย่างในการสอน การนำความรู้มาเขียนบทความ เอกสารประกอบการสอน การนำความรู้มาเผยแพร่กับเพื่อนครูด้วยกัน การสนับสนุนให้นักเรียนไปแสวงหาค้นคว้าเอามาเผยแพร่กันในชั้นเรียน การเขียนรายงานส่ง และการที่ครูได้นำความรู้จากการค้นคว้าของนักเรียนมาใช้ประกอบการสอน ซึ่งแบบวัดนี้มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 6.61-9.37 มีค่าแอลฟาเท่ากับ .78

ต่อมา สุวดี เข้มเกสร (2547) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการสอนของครูตามแนวปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติ ได้นำแบบวัดของวิชัย เอียดบัว มาดัดแปลงให้เหมาะสมกับพฤติกรรมการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา จำนวน 15 ข้อ แต่ละข้อประกอบด้วยมาตรวัดประเมิน 6 หน่วย คือ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้วยการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม ตั้งแต่ .2252 ขึ้นไป และค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟา มีค่าเท่ากับ .72 งานวิจัยนี้ได้ใช้แบบวัดของสุวดี เข้มเกสร มาปรับใช้เพื่อให้สอดคล้องกับกลุ่มตัวอย่าง

สำหรับงานวิจัยที่พบว่า การยอมรับนวัตกรรมมีผลต่อพฤติกรรมต่าง ๆ ดังนี้ ธีระพงษ์ ลาภบุญเรือง (2534) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการใช้นวัตกรรมการเรียนการสอนของครูมัธยมศึกษาพบว่า ครูใช้นวัตกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก คือ การสอนแบบบูรณาการ และการสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ กรมวิชาการ (2535 : 41) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการวิเคราะห์รูปแบบนวัตกรรมการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ พบว่า สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญคือ ขั้นเตรียมการ ขั้นดำเนินการ และขั้นประเมินผล พนาลัย อยู่สำราญ (2535 : 89) ศึกษาตัวแปรทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนของครูผู้สอนตั้งคมศึกษาด้วยวิธีเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในการเรียนสูงกว่าครูกลุ่มอื่น ๆ และยังพบว่า ปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญมีความสัมพันธ์กับการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ นิตยา อุ้นท้าว (2544 : 72) ศึกษาการใช้

นวัตกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา พบว่า ครูมีการใช้ นวัตกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง และสุวดี แยมเกสร (2547) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการสอนของครูตามแนวปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติ พบว่า ความสุขใจ การยอมรับนวัตกรรม อิทธิบาท 4 สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการสอน ของครูตามแนวปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติในกลุ่มรวมทำนายได้ 51% นอกจากนี้ เมื่อทำการ วิเคราะห์ผลในกลุ่มย่อย 6 กลุ่ม พบว่า การยอมรับนวัตกรรมเข้าทำนายพฤติกรรมการสอนของครู ตามแนวปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติได้ทุกกลุ่มย่อย

จากผลการศึกษาดังกล่าว ทำให้การศึกษาในครั้งนี้คาดว่า อาจารย์ที่ยอมรับ นวัตกรรมมากเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าอาจารย์ที่มีการยอมรับ นวัตกรรมน้อย

4.2 เจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

เจตคติเป็นจิตลักษณะประเภทหนึ่งของบุคคล เกิดจากการรู้คิดเชิงประมาณค่า เกี่ยวกับสิ่งหนึ่งสิ่งใดทำนองประโยชน์หรือโทษ ทำให้มีความรู้สึกโน้มเอียงไปทางชอบ พอใจมากน้อยต่อสิ่งนั้น ๆ หรืออาจกล่าวได้ว่า เจตคติเป็นความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ โดยมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ รวมทั้งความพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมเฉพาะอย่าง (งามตา วนิทานนท์, 2535 : 215) ดังนั้น เจตคติ หมายถึง การเตรียมพร้อมแห่งจิตใจของบุคคลในการ กระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เจตคติเมื่อเกิดขึ้นแล้ว จะแสดงออกมาในรูปแบบของพฤติกรรมอย่างใดอย่าง หนึ่งของบุคคล และเป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกทางอารมณ์ (สุชา จันท์ธรม, 2539 : 72) นอกจากนี้ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543 : 237-239) ให้ความหมายของเจตคติว่า หมายถึง ความชอบไม่ชอบ ความลำเอียง ความคิดเห็น ความรู้สึกเชื่อฟังใจของบุคคลต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด มัก เกิดขึ้นเมื่อเรารับรู้หรือประเมินสิ่งนั้น ๆ เราจะเกิดอารมณ์ ความรู้สึกบางอย่างควบคู่ไปกับการรับรู้ นั้น เจตคติดีมีลักษณะเป็นทั้งพฤติกรรมภายนอกที่สังเกตได้ และเป็นพฤติกรรมภายในที่ไม่สามารถ สังเกตเห็นได้โดยง่าย เจตคติของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งมี 3 ส่วน (ดวงเดือน พันธมนาวิน, 2527 : 125-127) คือ 1) ความรู้เชิงประมาณค่า (Cognitive Component) หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้ เกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งว่าดีมีประโยชน์และหรือเลวมากน้อยเพียงใด จัดเป็นองค์ประกอบที่เป็นต้น กำเนิดของเจตคติของบุคคลต่อสิ่งต่าง ๆ ดังนั้น หากบุคคลมีความรู้เชิงประเมินค่าต่อสิ่งต่าง ๆ ไม่ สมบูรณ์ หรืออาจมีความรู้ที่ผิดพลาด จะทำให้เกิดอคติหรือความลำเอียง และอาจทำให้เกิดผล เสียหายต่อผู้ยึดถือส่วนรวมได้มาก 2) ความรู้สึกพอใจ (Affective Component) หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ พอใจหรือไม่พอใจต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ส่วนใหญ่ แล้วความรู้สึกพอใจของบุคคลสิ่งหนึ่งจะเกิดโดยอัตโนมัติและสอดคล้องกับความรู้สึกเชิงประเมิน

ค่าต่อสิ่งนั้นด้วย จัดเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของเจตคติ 3) ความพร้อมกระทำ (Action Tendency Component) หมายถึง การที่บุคคลมีความพร้อมที่จะช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริม ทำนุบำรุงสิ่งที่เขาชอบพอใจ และพร้อมที่จะทำลายหรือทำเพิกเฉยต่อสิ่งที่เขาไม่ชอบหรือไม่พอใจ องค์ประกอบนี้ยังคงอยู่ภายในจิตใจของบุคคล และยังไม่ปรากฏออกมาเป็นพฤติกรรม ความพร้อมจะกระทำ จะปรากฏออกมาเป็นพฤติกรรมหรือไม่ ย่อมขึ้นอยู่กับลักษณะอื่น ๆ ของบุคคลและสถานการณ์ประกอบด้วย

องค์ประกอบทั้ง 3 ของเจตคติดังกล่าว มีมิติสำคัญที่นักจิตวิทยาสังคมนิยมวัด 2 ประการ (ดวงเดือน พันธมนาวิน และ เพ็ญแข ประจักษ์ปัญญานีก, 2524 : 5-9) คือ 1) ทิศทาง (Direction) หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้ในประเด็นที่ต้องการวัดว่าสิ่งนั้นดีหรือเลว มีความรู้สึกต่อสิ่งนั้นไปในทางที่ชอบหรือไม่ชอบ และพร้อมที่จะให้สนับสนุน ช่วยเหลือ หรือพร้อมที่จะทำลายหรือขัดขวางความเจริญของสิ่งนั้น 2) ปริมาณ (Magnitude) หมายถึง ความเข้มข้นหรือปริมาณความรุนแรงของเจตคติไปในทิศทางบวกหรือลบ นั่นคือ อาจมีเจตคติต่อสิ่งหนึ่งอย่างรุนแรงมาก หรืออีกสิ่งหนึ่งเพียงบางเบา ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับความสำคัญของสิ่งนั้นหรือขึ้นอยู่กับความพัวพันของบุคคลต่อเรื่องนั้น ๆ

จากความหมายของเจตคติ สรุปได้ว่า เจตคติ หมายถึง การที่บุคคลเห็นประโยชน์หรือโทษของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกชอบ ไม่ชอบ อยากกระทำ ไม่อยากกระทำพฤติกรรมนั้น จึงทำให้บุคคลมีความพร้อมที่จะกระทำหรือหลีกเลี่ยงที่จะกระทำสิ่งนั้น

การวัดเจตคติต่อสถานการณ์ใด ๆ ตามองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการรู้คิดเชิงประมาณค่า ความรู้สึก และการมุ่งกระทำได้ถูกนำไปใช้ในงานวิจัยหลายเรื่อง เช่น นุชนารถ ธาตุทอง (2539) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความขัดแย้งในบทบาท ความคลุมเครือในบทบาท ลักษณะทางจิตบางประการกับพฤติกรรมการทำงานของนักวิชาการศึกษาที่นำแบบวัดของศักดิ์ชัย นิริญทวิ (2532) และบุญรับ ศักดิ์มณี (2532) เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครู ซึ่งมีลักษณะกลุ่มตัวอย่างใกล้เคียงกัน พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .88 และจุเดือน พันธมนาวิน (2545) ได้สร้างแบบวัดเจตคติต่อพฤติกรรมการสนับสนุนทางสังคม จำนวน 15 ข้อ โดยแบบวัดนี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับปริมาณการมองเห็นประโยชน์และโทษของการให้การสนับสนุนทางสังคม รวมทั้งความพอใจในการให้การสนับสนุนทางสังคม และพร้อมที่จะให้การสนับสนุนทางสังคม โดยแบบวัดเป็นมาตรประเมินค่า จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” จำนวน 10 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .83 นอกจากนี้ พงศ์รัช วิวังสุ (2546) ได้สร้างเครื่องมือวัดเจตคติโดยดัดแปลงมา

จากแบบวัดเจตคติการทำงานของจินตนา บิลมาศ และคนอื่น ๆ (2529) ใช้วัดเจตคติต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างเป็นบุคลากรในการประเมินคุณภาพการศึกษา พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .85 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .42-.74 จำนวน 10 ข้อ ส่วน พนิดา ธนวัฒน์กุล (2547) ดัดแปลงแบบวัดเพื่อวัดเจตคติต่อการทำงานบริการกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นพนักงานบริษัทไทยรุ่งยูเนี่ยนคาร์ จำกัด พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งฉบับเท่ากับ .82 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ .18-.72 และรัศมีพร พยุงพงษ์ ได้สร้างแบบวัดเจตคติที่ดีต่อการสอนวิชาการบัญชี จำนวน 22 ข้อ แบบวัดเป็นมาตรประเมินค่าจาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .41-.67 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .93 ผู้วิจัยได้นำแบบวัดเจตคติของรัศมีพร พยุงพงษ์ มาปรับใช้เนื่องจากมีกลุ่มตัวอย่างที่ใกล้เคียงกัน

สำหรับผลงานวิจัยที่พบว่าเจตคติมีผลต่อพฤติกรรมการทำงานดังนี้ คุชฎิ โยเหลา อภิญญา โพธิ์ศรีทอง และปริญญา ณ วันจันทร์ (2539 : 15) ศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างลักษณะทางพุทธศาสนา ลักษณะทางจิตและผลการปฏิบัติงาน ตามหน้าที่ของครูและพยาบาล กลุ่มตัวอย่าง คือ ครู จำนวน 400 คน และพยาบาล จำนวน 293 คน พบว่า ในกลุ่มครู เจตคติต่ออาชีพครูเป็นตัวแปรเชิงสาเหตุมีอิทธิพลทางบวกต่อผลการปฏิบัติตามแบบพุทธ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลมาตรฐานเท่ากับ .75 และลักษณะทางพุทธส่งผลทางอ้อมต่อผลการปฏิบัติงานครูผ่านการปฏิบัติตามแนวพุทธ และเจตคติต่ออาชีพครู ส่วนในกลุ่มพยาบาลไม่พบผลดังกล่าว กมลรัตน์ ทองสว่าง (2546) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคม และจิตลักษณะบางประการที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานของพยาบาล จำนวน 300 คน พบว่า พยาบาลที่มีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน มีพฤติกรรมการทำงานสูงกว่าพยาบาลที่มีเจตคติที่ไม่ดีต่อการทำงาน นอกจากนี้ ยังพบอีกว่าเจตคติเป็นตัวทำนายที่มีประสิทธิภาพสูงอันดับที่สองของพฤติกรรมการทำงานของพยาบาล เมื่อร่วมกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการทำงานของพยาบาลอย่างเชื่อถือได้ร้อยละ 39.2 ศักดิ์ชัย นิรัญทวิ (2532) ศึกษาความแปลกแยกกับพฤติกรรมการทำงานของครู จำนวน 405 คน พบว่า เจตคติต่อสภาพการทำงานของครู มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมอบรมจริยธรรมและพฤติกรรมการสอนในกลุ่มรวมในระดับที่เชื่อมั่นได้ ($r = .24$ และ $.21$ ตามลำดับ) นอกจากนี้ ยังพบว่า ความเชื่ออำนาจในตน ความภาคภูมิใจในตนเอง ความรู้สึกเกี่ยวกับการสนับสนุนทางสังคม และเจตคติต่อสภาพการทำงานมีความสัมพันธ์ทางบวกต่อกัน และแต่ละด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการทำงานตามคำรายงานของครูและหัวหน้างาน อ้อมเดือน สดมณี และ อุษา ศรีจินดารัตน์ (2549 : 59) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมและความสุขใจที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการทำงานของครู จำนวน 555 คน พบว่า ในกลุ่มรวมเจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษาเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับแรกของพฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวปฏิรูปการศึกษา โดยร่วมกัน

ทำนายพฤติกรรมการทำงานตามแนวปฏิรูปการศึกษาของครูกับตัวแปรลักษณะทางจิตและตัวแปรสถานการณ์ทางสังคมอีก 4 ตัวแปร ทำนายได้ร้อยละ 66.5 อุบล ภัทร (2535 : 78) ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานของครูมัธยมศึกษา จำนวน 240 คน พบว่า เจตคติต่องานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการทำงานของครูและเป็นตัวพยากรณ์ที่สำคัญในการอธิบายความแปรปรวนของเจตคติต่องานในด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน รายได้ นโยบาย และการบริหารได้ร้อยละ 43.11 34.02 8.04 และ 14.63 ตามลำดับ และยังพบอีกว่า ครูชายที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมีเจตคติต่องานต่ำจะมีพฤติกรรมการทำงานต่ำกว่าครูกลุ่มอื่น วิชัย เอียดบัว (2534 : 106) ศึกษาลักษณะทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครู พบว่า ครูที่มีเจตคติที่ดีมาก มุ่งอนาคตสูง และมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติมากกว่าครูที่มีจิตลักษณะทั้ง 3 ด้านน้อย ผลเช่นนี้พบในกลุ่มครูอายุมาก นุชนารถ ชาติทอง (2539 : 79) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความขัดแย้งในบทบาท ความคลุมเครือในบทบาท ลักษณะทางจิตบางประการกับพฤติกรรมการทำงานของนักวิชาการศึกษา พบว่า นักวิชาการศึกษาที่มีเจตคติที่ดีต่อสภาพการทำงาน มีพฤติกรรมการทำงานทั้งตามรายงานของตนเองและของผู้บังคับบัญชาสูงกว่านักวิชาการศึกษาที่มีเจตคติที่ไม่ดีต่อสภาพการทำงานซึ่งพบทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ประชาร วสวนนท์ (2541 : 79) ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมวางแผนการสอนของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า เจตคติต่อการวางแผนการสอน การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมการวางแผนการสอนร่วมกันทำนายเจตนาที่จะวางแผนการสอนเฉพาะคาบแรกของสัปดาห์ได้ร้อยละ 33.47 และวางแผนตลอดสัปดาห์ร้อยละ 36.58 เจตคติต่อการวางแผนการสอนมีความสัมพันธ์กับความเชื่อมั่นเกี่ยวกับพฤติกรรมและการประเมินผลรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.6113 สุวดี เข้มเกสร (2547 : 78) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการสอนของครูตามแนวปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติ จำนวน 310 คน พบว่า คะแนนพฤติกรรมการสอนของครูตามแนวปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติแปรปรวนไปตามเจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษา กล่าวคือ ครูที่มีเจตคติต่อการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษามากมีผลพฤติกรรมการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติสูงกว่าครูที่มีเจตคติต่อการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาน้อย พบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 6 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มครูอายุน้อย กลุ่มครูอายุมาก กลุ่มครูที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อย กลุ่มครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมาก กลุ่มครูสังกัดโรงเรียนรัฐบาล และกลุ่มครูสังกัดโรงเรียนเอกชน ฉัฐสุดา สุจินันท์กุล (2541) ศึกษาปัจจัยด้านครอบครัวการทำงานและลักษณะส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมพยาบาล พบว่า พยาบาลที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมพยาบาลมากมีพฤติกรรมพยาบาลอย่างเหมาะสมมากกว่าพยาบาล

ที่มีเจตคติต่อพฤติกรรมการพยาบาลน้อย และรัศมีพร พยุ่งพงษ์ (2553) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสอนของครูวิชาชีพบัญชี พบว่า ในกลุ่มรวมมีตัวแปร 3 ตัว ที่สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการสอนของครูวิชาชีพบัญชีได้ร้อยละ 41 โดยตัวแปรที่เข้าทำนายเป็นอันดับแรกได้แก่ เจตคติที่ดีต่อการสอนวิชาชีพบัญชี รองลงมา การรับรู้ความสามารถของครูในการสอนวิชาชีพบัญชี และการสนับสนุนทางสังคม ส่วนในกลุ่มย่อยพบว่า เจตคติที่ดีต่อการสอนวิชาชีพบัญชีทำนายพฤติกรรมการสอนของครูวิชาชีพบัญชีเป็นตัวแปรอันดับแรกในกลุ่มครูวิชาชีพบัญชีที่มีอายุน้อย

จากการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการทำงานดังกล่าว ทำให้การศึกษาในครั้งนี้คาดว่า อาจารย์ที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการสอนมีพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพดีกว่าอาจารย์ที่มีเจตคติไม่ดี

5. ลักษณะชีวสังคมกับพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาตัวแปรลักษณะทางชีวสังคมของนักศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์ในการสอน ระดับการศึกษา สถานภาพ สังกัด

5.1 เพศกับพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

เพศที่ต่างกันเป็นปัจจัยทางชีวสังคมที่ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมที่แตกต่างกัน เด็กหญิงและเด็กชายมีการแสดงออกต่อสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งที่แตกต่างกัน เช่น การเล่น เด็กชายชอบที่จะเล่นแบบรุนแรง ใช้กำลังความสามารถทางกายภาพมากกว่าเด็กหญิงที่จะมีความอ่อนโยนมากกว่าเด็กชาย พฤติกรรมของเด็กเหล่านี้เป็นผลมาจากการได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่ต่างกันด้วย ในสังคมไทยนิยมที่จะเลี้ยงดูเด็กหญิงให้เป็นผู้มีความประพฤติที่เรียบร้อย อ่อนโยน มีความสุภาพมากกว่าเด็กชาย มีงานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการทำงานที่แสดงให้เห็นว่า อิทธิพลของปัจจัยด้านเพศมีผลต่อพฤติกรรมการทำงาน จุฑารัตน์ กิตติเชมมากร (2552) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานด้านความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานและด้านการมีส่วนร่วมของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า การถ่ายทอดทางสังคมในการทำงานมีอิทธิพลทางบวกต่อพฤติกรรมการทำงานด้านการมีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งในกลุ่มบุคลากรที่เป็นเพศหญิงและเพศชาย แต่สำหรับกลุ่มบุคลากรที่เป็นเพศหญิง การถ่ายทอดทางสังคมในการทำงานจะมีอิทธิพลส่งผลทำให้พฤติกรรมการทำงานด้านการมีส่วนร่วมสูงกว่าเพศชาย ซึ่งผลนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของวิโรดิ ปานศิลา (2542) ที่พบว่า การถ่ายทอด

ทางสังคมในการทำงานทำนายพฤติกรรมการทำงานเป็นอันดับแรกในกลุ่มของบุคลากรในกลุ่มเพศหญิง

จากการวิจัยดังกล่าว จะเห็นได้ว่า เพศ น่าจะมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงนำมาเป็นตัวแปรปัจจัยทางชีวสังคม

5.2 อายุกับพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

อายุเป็นปัจจัยด้านหนึ่งที่ทำให้บุคคลมีความคิดและพฤติกรรมที่แตกต่างกัน เนื่องจากบุคคลในช่วงวัยต่าง ๆ จะมีประสบการณ์ชีวิตที่แตกต่างกัน (ทิพย์สุดา จันทร์แจ่มหล้า. 2544 :52) และเป็นที่ยอมรับกันว่าผลงานของบุคคลจะลดน้อยถอยลงในขณะที่อายุเพิ่มมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามจากการศึกษาพบว่า บุคคลที่มีอายุ 55 ปีขึ้นไป จะเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานสูง และสามารถจะปฏิบัติหน้าที่การทำงานที่ก่อให้เกิดผลผลิตสูงได้ พนักงานที่มีอายุมากขึ้นจะปฏิบัติหน้าที่การทำงานอย่างสม่ำเสมอ ขาดงานน้อยกว่าพนักงานที่มีอายุน้อย (รังสรรค์ ประเสริฐศรี. 2548 : 54) ซึ่งจากงานวิจัยพบว่า อายุของบุคคลสามารถนำไปใช้อธิบายหรือใช้ร่วมทำนายกับตัวแปรอื่น ๆ ในการเกิดพฤติกรรมการทำงานของบุคคลได้ ดังเช่น งานวิจัยของรัศมีพร พยุงพงษ์ (2553) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสอนของครูวิชาชีพ พบว่า ในกลุ่มย่อย เจตคติที่ดีต่อการสอนวิชาการบัญชีทำนายพฤติกรรมการสอนของครูวิชาชีพบัญชีเป็นตัวแปรอันดับแรกในกลุ่มครูวิชาชีพบัญชีที่มีอายุน้อยลง

จากการวิจัยดังกล่าว จะเห็นได้ว่า อายุ น่าจะมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงนำมาเป็นตัวแปรปัจจัยทางชีวสังคม

5.3 ประสบการณ์ในการสอนกับพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

ประสบการณ์ในการสอนเป็นปัจจัยที่สำคัญ ทั้งนี้เพราะประสบการณ์ในการสอนจะช่วยเพิ่มความสุขุม รอบคอบ ในการสอนของอาจารย์ได้ อีกทั้งอาจารย์ที่มีประสบการณ์มากจะสามารถนำประสบการณ์มาช่วยดำเนินการสอนให้เกิดผลดีต่อสถานศึกษามากขึ้น (สุวดี เข้มเกษร : 2547) ดังเช่นงานวิจัยของ อรพิน สีแก้ว (2551) ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสอนของครูตามแนวปฏิรูปการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 2 พบว่า ลักษณะส่วนบุคคลประกอบด้วย อายุ และประสบการณ์การสอน มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมโดยส่งผ่านตัวแปรลักษณะทางจิตวิทยาต่อพฤติกรรมการสอนของครูตามแนวปฏิรูปการศึกษาย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการวิจัยดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ประสบการณ์ในการสอน น่าจะมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงนำมาเป็นตัวแปรปัจจัยทางชีวสังคม

5.4 ระดับการศึกษากับพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

ระดับการศึกษาเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของบุคคล การศึกษาทำให้บุคคลมีความเจริญงอกงามทางสติปัญญา และทำให้บุคคลเข้าถึงประโยชน์ของพฤติกรรมการสอนและสามารถที่จะนำความรู้ที่มีมาใช้ในการสอน อุทัย สุขโสลาวรรณ (2551) ศึกษาพฤติกรรมการสอนของพนักงานครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี พบว่า พนักงานครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี มีระดับการศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมการสอนด้วยการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนการสอน แหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และสามารถศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเอง และดำเนินการประชาสัมพันธ์รูปแบบการสอนของสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการวิจัยดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ระดับการศึกษา น่าจะมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงนำมาเป็นตัวแปรปัจจัยทางชีวสังคม

5.5 สถานภาพกับพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

สถานภาพเป็นปัจจัยหนึ่งที่ผู้วิจัยให้ความสนใจในการศึกษาพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากความสนใจและความต้องการของผู้ที่มีสถานภาพสมรส กับสถานภาพโสด นั้น มีความแตกต่างกัน คนโสดมักใช้เวลาหาความสนุกสนานนอกบ้านมากกว่าคนที่แต่งงานแล้ว คนที่แต่งงานแล้วมักมีความต้องการด้านวัตถุที่เป็นเครื่องหมายบอกสถานภาพทางสังคม เช่น บ้าน รถยนต์ และทรัพย์สินอื่น ๆ (ฐิติมา พรหมทอง, 2535 : อ้างอิงจาก จรุงทอง, 2530)

จากการวิจัยดังกล่าว จะเห็นได้ว่า สถานภาพ น่าจะมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงนำมาเป็นตัวแปรปัจจัยทางชีวสังคม

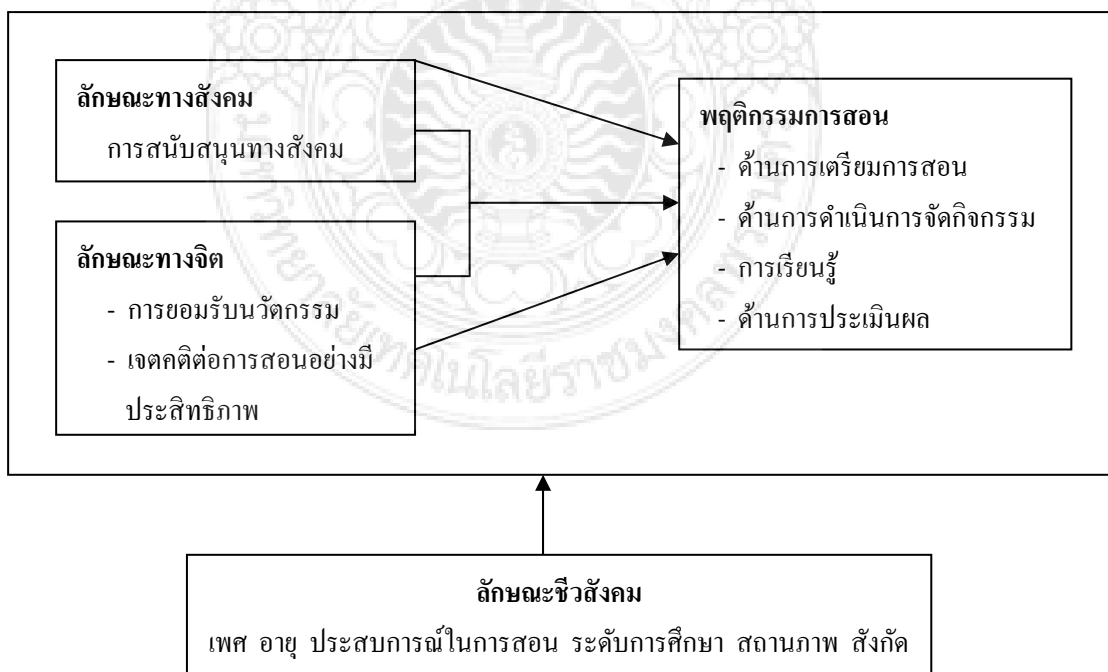
5.6 สังกัดกับพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

อ้อมเดือน สดมณี และ นกเล็ก สุขถิ่นไทย (2529 : 53) ศึกษาบทบาทของครูประถมศึกษาในการถ่ายทอดค่านิยมทางศาสนา การศึกษาครั้งนี้มุ่งวิเคราะห์บทบาทขัดแย้งระหว่างบทบาทที่ปฏิบัติอยู่ และบทบาทที่ปรารถนาของครูสังกัดสำนักงานกรุงเทพมหานคร และครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครกับการถ่ายทอดค่านิยมทางศาสนาให้แก่เด็ก พบว่า ครูที่สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร (กทม.) จะมีความขัดแย้งในหน้าที่มากกว่าครูที่สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร (สพ.กทม.) และครูที่สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร (สพ.กทม.) จะมีความขัดแย้งในสิทธิมากกว่าครูที่สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร (กทม.)

จากการวิจัยดังกล่าว จะเห็นได้ว่า สังกัด น่าจะมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงนำมาเป็นตัวแปรปัจจัยทางชีวสังคม

กรอบแนวคิดในการศึกษา

การศึกษานี้ มุ่งศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาทั้งลักษณะภายในและภายนอกของอาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์ โดยกำหนดปัจจัยที่เป็นสาเหตุของพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพนั้น กำหนดโดยอาศัยแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องร่วมกับผลที่ได้จากการประมวลเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ ทำให้พบว่า ตัวแปรลักษณะทางสังคม คือ การสนับสนุนทางสังคม ตัวแปรลักษณะทางจิตประกอบด้วย 2 ตัวแปร คือ การยอมรับนวัตกรรม และเจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และได้ศึกษาตัวแปรลักษณะทางชีวสังคมที่เกี่ยวข้องบางประการ เพื่อเป็นตัวแปรในการวิเคราะห์แบ่งกลุ่มย่อยอีกด้วย ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ร่วมกันระหว่างลักษณะทางสังคมกับลักษณะทางจิต เพื่ออธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ศึกษาความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์ ซึ่งสรุปความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ดังแสดงในภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

นิยามปฏิบัติการ

พฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ หมายถึง การกระทำหรือการดำเนินการเรียนการสอนของอาจารย์ผ่านการถ่ายทอดความรู้ ความคิด และประสบการณ์ ดังนี้

1. ด้านเตรียมการสอน หมายถึง ผู้สอนต้องศึกษาเนื้อหาวิชาที่สอนจนเกิดความเข้าใจถูกต้องชัดเจน ค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมสำหรับวางแผนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและเตรียมสื่อการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจได้ง่ายขึ้น รวมถึงเตรียมการประเมินผลที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาไว้ล่วงหน้า

2. ด้านดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การแสดงออกของผู้สอนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของรายวิชานั้น พร้อมทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่ม กล้าคิด กล้าแสดงออก ในการจัดทำระบบต่าง ๆ ของวิชาชีพ โดยนำข้อมูลด้านวิชาชีพจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงมาให้ผู้เรียนได้ร่วมกันคิดวิเคราะห์สาเหตุและแนวทางในการแก้ปัญหา มุ่งเน้นให้ผู้เรียนตระหนักถึงจรรยาบรรณในวิชาชีพและสนับสนุนข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งงานให้กับผู้เขียน

3. ด้านการประเมินผล หมายถึง ผู้สอนต้องกำหนดวิธีการประเมินผลที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่สอน และนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน

การวัดพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยได้นำแบบวัดของรัศมีพร พงษ์พงษ์ ที่ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสอนของครูวิชาชีพบัญชีมาปรับใช้เพื่อให้สอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการ ลักษณะของแบบวัดมีลักษณะเป็นมาตรประเมินค่า 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” มีประโยคคำถาม 20 ข้อ ช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 20-120 คะแนน อาจารย์ที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยแสดงว่ามีพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพสูงกว่าอาจารย์ที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

การสนับสนุนทางสังคม หมายถึง การที่อาจารย์มีการติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ ในสังคม และได้รับความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ 3 ด้าน ได้แก่ การสนับสนุนด้านอาจารย์ การสนับสนุนด้านวัสดุ และสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสารจากแหล่งหรือบุคคลที่ให้ความช่วยเหลือ แบ่งเป็น 2 แหล่ง ได้แก่ ผู้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงาน

วัดโดยใช้แบบวัดการสนับสนุนทางสังคมของศักดิ์ชัย หิรัญทวี (2534) มาปรับใช้แบบวัดมีประโยคคำถาม 10 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรวัด 6 หน่วย ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 10-60 คะแนน อาจารย์ที่ได้คะแนนจากแบบวัดสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแสดงว่า เป็นอาจารย์ที่มีการสนับสนุนทางสังคมสูงกว่าอาจารย์ที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

การยอมรับนวัตกรรม หมายถึง การที่ผู้สอนยอมรับว่า นวัตกรรมมีความจำเป็นและมีประโยชน์ต่อการสอน มี 3 ลักษณะ คือ 1) การตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของการสอน หมายถึง ผู้สอนมองเห็นว่าความรู้ในด้านการสอนมีประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและงานการสอนให้เจริญก้าวหน้า 2) การแสวงหาความรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ หมายถึง ผู้สอนมีความกระตือรือร้นในการเฝ้าหาความรู้ในด้านการสอนมาพัฒนาตนและการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพดีขึ้นด้วยวิธีการอ่านหนังสือ การเข้ารับการฝึกอบรมสัมมนา และการไปดูงาน 3) การนำความรู้หรือวิทยาการใหม่ ๆ มาใช้ในการสอน หมายถึง ผู้สอนได้นำความรู้ในด้านการสอนมาใช้ปฏิบัติในการพัฒนาตนและงานการสอนให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น

วัดโดยใช้แบบวัดการยอมรับนวัตกรรมของสวดี เข้มเกษร มาปรับใช้ แบบวัดมีประโยคคำถาม 10 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรวัด 6 หน่วย ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 10-60 คะแนน อาจารย์ที่ได้คะแนนจากแบบวัดสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง แสดงว่าเป็นอาจารย์ที่มีการยอมรับนวัตกรรมสูงกว่าอาจารย์ที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

เจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ หมายถึง ปริมาณความรู้สึกว่าการสอนอย่างมีประสิทธิภาพมีคุณค่า มีความรู้สึกรับชอบและพอใจ และพร้อมที่จะปฏิบัติการสอนอย่างเต็มความสามารถ ผู้วิจัยวัดตัวแปรนี้โดยนำแบบวัดของรัศมีพร พยุ่งพงษ์ (2553) มาปรับใช้ มีองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ ด้านความรู้เชิงประเมินค่า ด้านความรู้สึก และด้านการมุ่งกระทำ มีประโยคคำถาม 21 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรวัด 6 หน่วย ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 21-126 คะแนน อาจารย์ที่ได้คะแนนจากแบบวัดสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง แสดงว่า เป็นอาจารย์ที่มีเจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าอาจารย์ที่มีเจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพน้อย

สมมติฐานการวิจัย

1. ลักษณะทางสังคม ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคม และลักษณะทางจิต ได้แก่ การยอมรับนวัตกรรม และจิตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์คณะบริหารธุรกิจได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. อาจารย์ที่มีการยอมรับนวัตกรรมมากและได้รับการสนับสนุนทางสังคมมาก มีพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพสูงกว่าอาจารย์ที่มีการยอมรับนวัตกรรมน้อยและได้รับการสนับสนุนทางสังคมน้อย

3. อาจารย์ที่มีเจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพมากและได้รับการสนับสนุนทางสังคมมาก มีพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพสูงกว่าอาจารย์ที่มีเจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพน้อยและได้รับการสนับสนุนทางสังคมน้อย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาประเภทความสัมพันธ์เปรียบเทียบ (Correlative Comparative Study) ผู้วิจัยได้วางแผนดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อตอบปัญหาการวิจัย ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ เป็นอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 4 แห่ง ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำนวน 82 คน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ จำนวน 92 คน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก จำนวน 58 คน และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ จำนวน 48 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 280 คน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างนั่นเอง จากการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม ปรากฏว่า เก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้ข้อมูลสมบูรณ์ครบถ้วนจำนวน 252 คน เป็นอาจารย์สังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำนวน 80 คน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ จำนวน 72 คน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก จำนวน 58 คน และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ จำนวน 42 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามลักษณะทางชีวสังคมของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2-5 เป็นแบบวัดเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นตัวแปรในการวิจัย ซึ่งแต่ละตอนมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามลักษณะทางชีวสังคม

ลักษณะแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ อายุ ประสบการณ์ในการสอน ระดับการศึกษา สถานภาพ และสังกัด ทั้งนี้เพื่อบรรยายลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถามและวิเคราะห์ความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่น โดยมีตัวอย่างดังนี้

ตัวอย่างแบบสอบถามลักษณะทางชีวสังคม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ลงใน และเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ.....ปี

3. ประสบการณ์ในการสอน จำนวน.....ปี.....เดือน

4. ระดับการศึกษา

ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี

5. สถานภาพ

โสด

สมรส

หม้าย

6. สังกัดมหาวิทยาลัย.....

ตอนที่ 2 แบบวัดเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้วิจัยได้นำแบบวัดของรัศมีพร พงษ์พงษ์ มาปรับใช้เพื่อให้สอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ พฤติกรรมการเตรียมการสอน พฤติกรรมการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พฤติกรรมการประเมินผล มีลักษณะเป็นมาตรประเมินค่า 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย”

ตัวอย่างแบบวัดพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

การเตรียมการสอน

- (0) ข้าพเจ้าจะทำการกำหนดจุดประสงค์การสอนทุกครั้งว่าสอนเพื่ออะไร ให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมใด

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- (0) ในการเรียนการสอน ข้าพเจ้าคอยสอดแทรกจรรยาบรรณให้กับผู้เรียนเป็นระยะ

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

การประเมินผล

- (0) ข้าพเจ้านำผลการประเมินที่ได้ปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนนมีอยู่สองเกณฑ์ คือ 1) ถ้าเป็นข้อความทางบวก การให้คะแนนเป็น 6, 5, 4, 3, 2, 1 ตามลำดับ จากการตอบ จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง และไม่จริงเลย 2) ถ้าเป็นข้อความทางลบ การให้คะแนนเป็นไปในทิศทางกลับกัน ดังนั้น คำถามแต่ละข้อ ผู้ตอบได้คะแนนในช่วง 1 ถึง 6 คะแนน ช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 20 ถึง 120 คะแนน มีค่าอำนาจจำแนกแบบสัมพัทธ์รายข้อกับคะแนนรวมระหว่าง .20 ถึง .64 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 86

ตอนที่ 3 แบบวัดการสนับสนุนทางสังคม

ผู้วิจัยนำแบบวัดการสนับสนุนทางสังคมของศักดิ์ชัย นิรัญทวี (2532) มาประยุกต์ใช้ เพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากเป็นแบบวัดที่มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับที่เชื่อถือได้ เป็นมาตรวัดประเมินค่า 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย”

ตัวอย่างแบบวัดการสนับสนุนทางสังคม

- (0) เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการทำงาน ผู้บังคับบัญชาจะให้ข้อเสนอแนะที่ดีเสมอ

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนนมีอยู่สองเกณฑ์ คือ 1) ถ้าเป็นข้อความทางบวก การให้คะแนนเป็น 6, 5, 4, 3, 2, 1 ตามลำดับ จากการตอบ จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง และไม่จริงเลย 2) ถ้าเป็นข้อความทางลบ การให้คะแนนเป็นไปในทิศทางกลับกัน ดังนั้น คำถามแต่ละข้อ ผู้ตอบได้คะแนนในช่วง 1 ถึง 6 คะแนน ช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 10 ถึง 60 คะแนน มีค่าอำนาจจำแนกแบบสัมพัทธ์รายข้อกับคะแนนรวมระหว่าง .23 ถึง .68 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .89

ตอนที่ 4 แบบวัดการยอมรับนวัตกรรม

ผู้วิจัยนำแบบวัดการยอมรับนวัตกรรมของสุวดี เข้มเกษร มาประยุกต์ใช้เพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากเป็นแบบวัดที่มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับที่เชื่อถือได้ เป็นมาตราวัดประเมินค่า 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” มีข้อคำถามแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ การตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของการสอน การแสวงหาความรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ การนำความรู้หรือวิทยาการใหม่ ๆ มาใช้ในการสอน

ตัวอย่างแบบวัดการยอมรับนวัตกรรม

(0) ข้าพเจ้าศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากการอบรมตามสถานที่ต่าง ๆ

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนนมีอยู่สองเกณฑ์ คือ 1) ถ้าเป็นข้อความทางบวก การให้คะแนนเป็น 6, 5, 4, 3, 2, 1 ตามลำดับ จากการตอบ จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง และไม่จริงเลย 2) ถ้าเป็นข้อความทางลบ การให้คะแนนเป็นไปในทิศทางกลับกัน ดังนั้น คำถามแต่ละข้อ ผู้ตอบได้คะแนนในช่วง 1 ถึง 6 คะแนน ช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 10 ถึง 60 คะแนน มีค่าอำนาจจำแนกแบบสัมพัทธ์รายข้อกับคะแนนรวมระหว่าง .20 ถึง .52 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .67

ตอนที่ 5 แบบวัดเจตคติการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้วิจัยได้นำแบบวัดเจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของรัศมีพร พยุงพงษ์ (2553) มาประยุกต์ใช้เพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากเป็นแบบวัดที่มีความเชื่อมั่นที่อยู่ในระดับเชื่อถือได้ โดยเป็นการวัดองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้เชิงประเมินค่า ด้านความรู้ลึก

และด้านมุ่งกระทำของอาจารย์ที่มีต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นมาตรวัดประเมินค่า 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย”

ตัวอย่างแบบวัดเจตคติการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านความรู้เชิงประเมินค่า

- (0) การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นร่วมกันในกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนกล้าคิด กล้าแสดงออกมากขึ้น

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

ด้านความรู้ลึก

- (0) ข้าพเจ้ารู้สึกดีใจที่สอนให้ผู้เรียนมีความคิดที่ดีต่อวิชาชีพ

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

ด้านมุ่งกระทำ

- (0) ข้าพเจ้าตั้งใจค้นคว้าข้อมูลด้านวิชาชีพเพิ่มเติม เพื่อนำไปใช้ในการสอน

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนนมีอยู่สองเกณฑ์ คือ 1) ถ้าเป็นข้อความทางบวก การให้คะแนนเป็น 6, 5, 4, 3, 2, 1 ตามลำดับ จากการตอบ จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง และไม่จริงเลย 2) ถ้าเป็นข้อความทางลบ การให้คะแนนเป็นไปในทิศทางกลับกัน ดังนั้น คำถามแต่ละข้อ ผู้ตอบได้คะแนนในช่วง 1 ถึง 6 คะแนน ช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 21 ถึง 126 คะแนน มีค่าอำนาจจำแนกแบบสัมพัทธ์รายข้อกับคะแนนรวมระหว่าง .20 ถึง .65 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .86

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. การหาความเที่ยง (Validity)

ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัด (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดแต่ละฉบับ ว่ามีเนื้อหาครอบคลุมตามนิยามปฏิบัติการและภาษาสำนวนของข้อความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างหรือไม่ แล้วจึงนำมาปรับปรุงแก้ไขเป็นแบบวัดฉบับสมบูรณ์ก่อนนำไปใช้จริง

2. การหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item Discrimination)

การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยผู้วิจัยได้นำแบบวัดไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างจริง จากนั้นนำมาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนของข้อคำถามแต่ละข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ ซึ่งไม่รวมคะแนนของข้อคำถามที่กำลังวิเคราะห์ (Item total correlation) แล้วเลือกเฉพาะข้อที่มีความสัมพันธ์สูงไว้เป็นแบบวัด (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2531)

3. การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดที่ใช้ในการวิจัยนี้ จะหาหลังจากที่ได้วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อแล้ว โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีนัยสำคัญ นำมาหาค่าความเชื่อมั่นด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2524)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากคณะกรรมการธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ถึงคณบดีคณะกรรมการธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์โกสินทร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลวิจัย
2. ผู้วิจัยนำแบบวัดไปดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีรายละเอียดดังนี้
 - 2.1 อธิบายวัตถุประสงค์ของการวิจัยและขอความร่วมมือในการเก็บกลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งยืนยันกับอาจารย์ว่าข้อมูลทั้งหมดจะเป็นความลับและไม่มีผลกระทบต่ออาจารย์
 - 2.2 ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลจากแบบวัดทุกฉบับ

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่สำคัญมีดังนี้ คือ

1. ศึกษาคุณสมบัติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรทีละขั้น (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1
3. วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two-way Analysis of Variance) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2-3 หากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญจะทำการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีเชฟเฟ (Scheffe's Method)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของ อาจารย์คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร มีความมุ่งหมายของการวิจัย คือ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร 2) เพื่อศึกษาลักษณะทางสังคม ลักษณะทางจิตร่วมกัน มีอำนาจในการทำนายพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 3) เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางสังคมกับลักษณะทางจิตที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร ตัวแปรที่ศึกษาประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปร แบ่งเป็น ลักษณะทางสังคม 1 ตัวแปร ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคม ลักษณะทางจิต 2 ตัวแปร ได้แก่ การยอมรับนวัตกรรม และ เจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างตามลักษณะทางชีวสังคม ได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์ในการสอน ระดับการศึกษา สถานภาพ สังกัด ซึ่งจะช่วยให้ได้ผลการวิจัยชัดเจนยิ่งขึ้นและอาจทำให้พบผลการวิจัยที่สำคัญของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละประเภทด้วย ในบทนี้เป็นการนำเสนอข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะทางชีวสังคม ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจการแบ่งกลุ่มย่อยของกลุ่มตัวอย่างในการวิเคราะห์ข้อมูล และเพื่อเป็นประโยชน์ในการตีความผลการวิจัย รวมทั้งการกำหนดขอบเขตเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ต่อไป สำหรับการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยแบ่งออกเป็นสองส่วน คือ ส่วนแรกเป็นการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ โดยมีการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามตัวแปรลักษณะทางชีวสังคมของกลุ่มตัวอย่าง ทั้งนี้เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ละเอียดมากที่สุด ส่วนที่สองเป็นการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
\bar{x}	แทน ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

r	แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
t	แทน ค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์ในการแจกแจงแบบที (t-distribution)
F	แทน ค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์ในการแจกแจงแบบเอฟ (F-distribution)
R ²	แทน ค่าอำนาจในการทำนาย
a	แทน ค่าคงที่
b	แทน ความชันหรือสัมประสิทธิ์ถดถอย
Beta	แทน สัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน
SE	แทน ความคาดเคลื่อนมาตรฐาน

ลักษณะทางชีวสังคมของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ อาจารย์คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 252 คน ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะทางชีวสังคม โดยมีรายละเอียดในตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะทางชีวสังคม

ลักษณะทางชีวสังคม		จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	68	27.00
	หญิง	184	73.00
	รวม	252	100.00
อายุ	ต่ำกว่า 45 ปี	135	53.60
	45 – 60 ปี	117	46.40
	รวม	252	100.00
ประสบการณ์ในการทำงาน	น้อยกว่า 15 ปี	115	45.60
	15 ปีขึ้นไป	137	54.40
	รวม	252	100.00

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะทางชีวสังคม (ต่อ)

ลักษณะทางชีวสังคม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	7	2.80
สูงกว่าปริญญาตรี	245	97.20
รวม	252	100.00
สถานภาพ		
โสด	127	50.40
สมรส	111	44.00
หม้าย	14	5.60
รวม	252	100.00
สังกัด		
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร	80	31.70
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์	42	16.70
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ	72	28.60
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลภาคตะวันออก	58	23.00
รวม	252	100.00

จากตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทางชีวสังคม สามารถอธิบายได้ดังนี้

1. เพศ พบว่า อาจารย์คณะบริหารธุรกิจ เป็นเพศชาย จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 27.00 และเป็นเพศหญิง จำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 73.00
2. อายุ พบว่า อาจารย์คณะบริหารธุรกิจ ที่มีอายุน้อยกว่า 45 ปี จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 53.60 และมีอายุตั้งแต่ 45 – 60 ปี จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 46.40
3. ประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ ที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 0 – 15 ปี จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 45.60 และมีประสบการณ์ ตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 54.40
4. ระดับการศึกษา พบว่า อาจารย์คณะบริหารธุรกิจมีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 2.80 และมีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 245 คน คิดเป็นร้อยละ 97.20

5. สถานภาพ พบว่า อาจารย์คณะบริหารธุรกิจ มีสถานภาพโสด จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 50.40 สมรส จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 44.00 และ หม้าย จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 5.60

6. มหาวิทยาลัยที่สังกัด พบว่า อาจารย์คณะบริหารธุรกิจ สังกัด มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 31.70 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 16.70 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 28.60 และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลภาคตะวันออก จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 23.00

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะทางชีวสังคม

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
การสนับสนุนทางสังคม	44.32	9.41
การยอมรับนวัตกรรม	45.17	6.49
เจตคติต่อการสอน	106.15	10.25
พฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ	103.97	9.21

จากตาราง 2 แสดงค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ศึกษา โดยกลุ่มตัวอย่างอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ มีคะแนนเฉลี่ยในแต่ละตัวแปร ดังนี้ การสนับสนุนทางสังคม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 44.32 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 9.41 การยอมรับนวัตกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 45.17 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.49 เจตคติต่อการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 106.15 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 10.25 และพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 103.97 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 9.21

เมื่อนำค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระจากตาราง 2 มาแบ่งกลุ่มเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ได้กลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ดังนี้

1. การสนับสนุนทางสังคม

กลุ่มต่ำ คือ อาจารย์คณะบริหารธุรกิจ ที่มีคะแนนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 44.32

กลุ่มสูง คือ อาจารย์คณะบริหารธุรกิจ ที่มีคะแนนมากกว่าหรือเท่ากับ 44.33

2. การยอมรับนวัตกรรม

กลุ่มต่ำ คือ อาจารย์คณะบริหารธุรกิจ ที่มีคะแนนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 45.17

กลุ่มสูง คือ อาจารย์คณะบริหารธุรกิจ ที่มีคะแนนมากกว่าหรือเท่ากับ 45.18

3. เจตคติต่อการสอน

กลุ่มต่ำ คือ อาจารย์คณะบริหารธุรกิจ ที่มีคะแนนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 106.15

กลุ่มสูง คือ อาจารย์คณะบริหารธุรกิจ ที่มีคะแนนมากกว่าหรือเท่ากับ 106.16

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละการแบ่งกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ (n = 252)

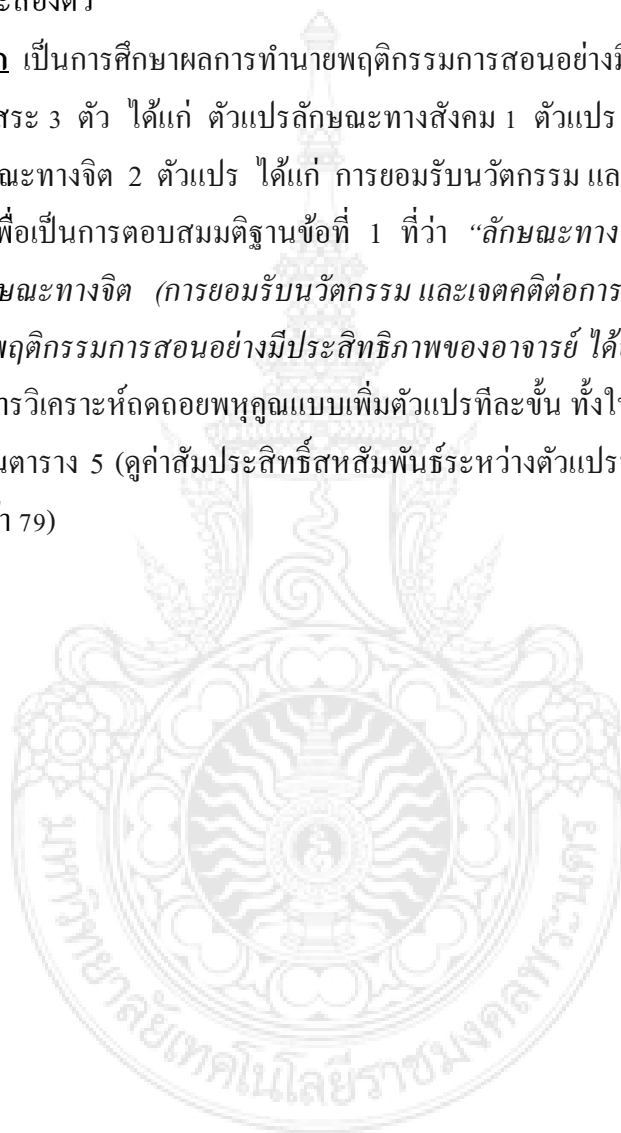
ตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปัจจัยทางสังคม		
1) การสนับสนุนทางสังคม		
กลุ่มสูง	139	55.20
กลุ่มต่ำ	113	44.80
รวม	252	100.00
ปัจจัยทางจิต		
1) การยอมรับนวัตกรรม		
กลุ่มสูง	108	42.90
กลุ่มต่ำ	144	57.10
รวม	252	100.00
2) เจตคติต่อการสอน		
กลุ่มสูง	116	46.00
กลุ่มต่ำ	136	64.00
รวม	252	100.00

จากตาราง 3 พบว่าปัจจัยทางสังคม ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคม กลุ่มสูง จำนวน 139 คน และกลุ่มต่ำ จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 55.20 และ 44.80 ตามลำดับ ส่วนปัจจัยทางจิต ได้แก่ ยอมรับนวัตกรรม กลุ่มสูง จำนวน 108 คน และกลุ่มต่ำ จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 42.90 และ 57.10 ตามลำดับ และเจตคติต่อการสอน กลุ่มสูง จำนวน 116 คน และกลุ่มต่ำ จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 46.00 และ 64.00 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ผู้วิจัยแบ่งตามวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรกเป็นการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณเพื่อหาตัวพยากรณ์ที่สำคัญทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ส่วนที่สองเป็นการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง เพื่อทดสอบความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระที่ละสองตัว

ส่วนแรก เป็นการศึกษาผลการทำนายพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์โดยใช้ตัวแปรอิสระ 3 ตัว ได้แก่ ตัวแปรลักษณะทางสังคม 1 ตัวแปร ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคม และลักษณะทางจิต 2 ตัวแปร ได้แก่ การยอมรับนวัตกรรม และเจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นการตอบสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า “ลักษณะทางสังคม (การสนับสนุนทางสังคม) และลักษณะทางจิต (การยอมรับนวัตกรรม และเจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ) สามารถทำนายพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05” ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรทีละขั้น ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 15 กลุ่ม แสดงผลในตาราง 5 (ดูค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมดในตาราง 8 ภาคผนวก ก หน้า 79)

ตาราง 4 คำร้อยละการทำงานและลำดับความสำคัญของตัวทำนายต่าง ๆ ของตัวแปรอิสระ 6 ตัวแปร ที่มีต่อพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์
ในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวน (คน)	ตัวทำนาย ตามลำดับ	R ²	F	b	Beta	t	a	SE
กลุ่มรวม	252	3, 2, 1	.544	34.67	5.26, 4.84, 2.92	.28, .26, .15	4.65, 4.28, 2.76	42.31	7.78
เพศชาย	68	2, 1	.549	14.02	7.68, 5.55	.37, .26	3.28, 2.31	19.91	8.65
เพศหญิง	184	3, 2, 1	.562	27.74	5.93, 4.76, 2.32	.33, .26, .13	4.82, 3.85, 2.02	38.14	7.36
อายุน้อย	135	2, 1, 3	.528	16.87	5.47, 4.25, 3.45	.29, .21, .18	3.40, 2.73, 2.19	28.20	8.06
อายุมาก	117	3, 2	.584	29.43	8.06, 4.09	.44, .22	5.18, 2.59	35.77	7.41
ประสบการณ์น้อย	115	2, 3	.446	13.91	5.94, 3.95	.32, .21	3.59, 2.37	32.15	8.17
ประสบการณ์มาก	137	3, 2, 1	.598	24.68	6.42, 4.27, 2.99	.34, .23, .16	4.00, 2.77, 2.11	33.43	7.49
ปริญญาตรี	7	-	-	-	-	-	-	-	-
สูงกว่าปริญญาตรี	245	3, 2, 1	.552	35.19	5.26, 5.00, 3.05	.28, .26, .16	4.53, 4.29, 2.83	41.69	7.80
สถานภาพโสด	127	2, 3	.457	16.32	5.65, 3.86	.31, .21	3.55, 2.45	35.42	7.96
สถานภาพสมรส	111	3, 2, 1	.618	22.09	7.77, 3.60, 3.17	.42, .19, .17	4.93, 2.29, 2.20	28.98	7.22
สถานภาพหม้าย	14	2	.600	6.73	17.81	.60	2.59	8.90	10.54

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 4 ค่าร้อยละการทำนายและลำดับความสำคัญของตัวทำนายต่าง ๆ ของตัวแปรอิสระ 6 ตัวแปร ที่มีต่อพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์
ในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย (ต่อ)

กลุ่ม	จำนวน (คน)	ตัวทำนาย ตามลำดับ	R ²	F	B	Beta	t	a	SE
มทร.พระนคร	80	3, 2	.525	14.67	6.18, 3.71	.38, .23	3.69, 2.19	31.98	6.81
มทร.รัตนโกสินทร์	42	2, 3, 1	.629	8.30	4.35, 5.92, 5.32	.23, .31, .28	1.52, 2.14, 2.10	17.19	7.44
มทร.กรุงเทพ	72	2, 3	.583	17.77	6.81, 6.84	.32, .32	2.68, 2.66	24.52	8.51
มทร.ภาคตะวันออกเฉียง	58	2, 1	.511	9.73	5.99, 4.70	.35, .26	2.83, 2.11	21.37	7.49

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

หมายเหตุ ตัวทำนาย

ตัวที่ 1 คือ การสนับสนุนทางสังคม

ตัวที่ 2 คือ การยอมรับนวัตกรรม

ตัวที่ 3 คือ เจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

จากตาราง 4 พบว่า ในกลุ่มรวม ตัวแปรสำคัญที่ทำนายพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคม การยอมรับนวัตกรรม และเจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ได้ร้อยละ 54.40 โดยตัวแปรที่เข้าทำนายเป็นลำดับแรก คือ เจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ (beta เท่ากับ .28) รองลงมา คือ การยอมรับนวัตกรรม (beta เท่ากับ .26) และการสนับสนุนทางสังคม (beta เท่ากับ .15) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาในกลุ่มย่อยตามตัวแปรเพศ พบว่าตัวแปรที่ทำนายพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกลุ่มเพศชาย ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคม และการยอมรับนวัตกรรม สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์ ได้ร้อยละ 54.90 โดยตัวแปรที่เข้าทำนายเป็นลำดับแรก การยอมรับนวัตกรรม (beta เท่ากับ .37) รองลงมา คือ การสนับสนุนทางสังคม (beta เท่ากับ .26) เมื่อพิจารณาในกลุ่มเพศหญิง ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคม การยอมรับนวัตกรรม และเจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ได้ร้อยละ 56.20 โดยตัวแปรที่เข้าทำนายเป็นลำดับแรก คือ เจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ (beta เท่ากับ .33) รองลงมา คือ การยอมรับนวัตกรรม (beta เท่ากับ .26) และการสนับสนุนทางสังคม (beta เท่ากับ .13) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาในกลุ่มย่อยตามตัวแปรอายุ พบว่าตัวแปรทำนายพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกลุ่มอายุน้อย ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคม การยอมรับนวัตกรรม และเจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ได้ร้อยละ 52.80 โดยตัวแปรที่เข้าทำนายเป็นลำดับแรก คือ การสนับสนุนทางสังคม (beta เท่ากับ .29) รองลงมา คือ การยอมรับนวัตกรรม (beta เท่ากับ .21) และเจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ (beta เท่ากับ .18) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาในกลุ่มอายุมาก ได้แก่ การยอมรับนวัตกรรม และเจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ได้ร้อยละ 58.40 โดยตัวแปรที่เข้าทำนายเป็นลำดับแรก คือ เจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ (beta เท่ากับ .44) รองลงมา คือ การยอมรับนวัตกรรม (beta เท่ากับ .22)

เมื่อพิจารณาในกลุ่มย่อยตามตัวแปรประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าตัวแปรทำนายพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกลุ่มประสบการณ์น้อย ได้แก่ การยอมรับนวัตกรรม และเจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ได้ร้อยละ 44.60 โดยตัวแปรที่เข้าทำนายเป็นลำดับแรก คือ การยอมรับนวัตกรรม (beta เท่ากับ .32) รองลงมาคือเจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ (beta เท่ากับ .21) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาในกลุ่มประสบการณ์มาก ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคม การยอมรับนวัตกรรม และเจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ได้ร้อยละ 59.80 โดยตัวแปรที่เข้าทำนายเป็นลำดับแรก คือ เจตคติต่อ

การสอนอย่างมีประสิทธิภาพ (beta เท่ากับ .34) รองลงมา คือ การยอมรับนวัตกรรม (beta เท่ากับ .23) และการสนับสนุนทางสังคม (beta เท่ากับ .16) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาในกลุ่มย่อยตามตัวแปรระดับการศึกษา พบว่าตัวแปรทำนายพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกลุ่มปริญญาตรี หาไม่ได้เนื่องจากกลุ่มประชากรมีจำนวนน้อยมาก เมื่อพิจารณาในกลุ่มสูงกว่าปริญญาตรี ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคม การยอมรับนวัตกรรม และเจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ได้ร้อยละ 55.20 โดยตัวแปรที่เข้าทำนายเป็นลำดับแรก คือ เจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ (beta เท่ากับ .28) รองลงมา คือ การยอมรับนวัตกรรม (beta เท่ากับ .26) และการสนับสนุนทางสังคม (beta เท่ากับ .16) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาในกลุ่มย่อยตามตัวแปรสถานภาพ พบว่าตัวแปรทำนายพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกลุ่มโสด ได้แก่ การยอมรับนวัตกรรม และเจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ได้ร้อยละ 45.70 โดยตัวแปรที่เข้าทำนายเป็นลำดับแรก คือ การยอมรับนวัตกรรม (beta เท่ากับ .31) รองลงมาคือเจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ (beta เท่ากับ .21) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาในกลุ่มสมรส ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคม การยอมรับนวัตกรรม และเจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ได้ร้อยละ 61.80 โดยตัวแปรที่เข้าทำนายเป็นลำดับแรก คือ เจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ (beta เท่ากับ .42) รองลงมา คือ การยอมรับนวัตกรรม (beta เท่ากับ .19) และการสนับสนุนทางสังคม (beta เท่ากับ .17) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาในกลุ่มหม้าย ได้แก่ การยอมรับนวัตกรรม ได้ร้อยละ 60.00 โดยตัวแปรที่เข้าทำนายมีลำดับเดียว คือ การยอมรับนวัตกรรม (beta เท่ากับ .60)

เมื่อพิจารณาในกลุ่มย่อยตามตัวแปรสถานที่ทำงาน พบว่าตัวแปรทำนายพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกลุ่มมทร.พระนคร ได้แก่ การยอมรับนวัตกรรม และเจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ได้ร้อยละ 52.50 โดยตัวแปรที่เข้าทำนายเป็นลำดับแรก คือ เจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ (beta เท่ากับ .37) รองลงมา คือ การยอมรับนวัตกรรม (beta เท่ากับ .23) เมื่อพิจารณาในกลุ่ม มทร.รัตนโกสินทร์ ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคม การยอมรับนวัตกรรม และเจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ได้ร้อยละ 62.90 โดยตัวแปรที่เข้าทำนายเป็นลำดับแรก คือ การยอมรับนวัตกรรม (beta เท่ากับ .23) รองลงมา คือ เจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ (beta เท่ากับ .31) และการสนับสนุนทางสังคม (beta เท่ากับ .28) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาในกลุ่ม มทร.กรุงเทพ ได้แก่ การยอมรับนวัตกรรม และเจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ได้ร้อยละ 58.30 โดยตัวแปรที่เข้าทำนายเป็นลำดับแรก คือ การยอมรับนวัตกรรม (beta เท่ากับ .32) รองลงมาคือเจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

(beta เท่ากับ .32) เมื่อพิจารณาในกลุ่ม มทร.ภาคตะวันออกเฉียงใต้แก่ การสนับสนุนทางสังคม และการยอมรับนวัตกรรม ได้ร้อยละ 51.10 โดยตัวแปรที่เข้าทำนายเป็นลำดับแรก คือ การยอมรับนวัตกรรม (beta เท่ากับ .35) รองลงมาคือการสนับสนุนทางสังคม (beta เท่ากับ .26) ตามลำดับ

ส่วนที่สอง เป็นการศึกษาผลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสังคมและปัจจัยทางจิตที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ เพื่อตอบสนองมติฐานข้อที่ 2 และ 3 โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่สำคัญ 15 กลุ่ม ผลการวิเคราะห์เพื่อตอบการทดสอบสมมติฐานแต่ละข้อ ดังนี้

1. การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า “อาจารย์ที่มีการยอมรับนวัตกรรมมากและได้รับการสนับสนุนทางสังคมมากมีพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพสูงกว่าอาจารย์ ที่มีการยอมรับนวัตกรรมน้อยและได้รับการสนับสนุนทางสังคมน้อย” ผลการวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการยอมรับนวัตกรรมและการสนับสนุนทางสังคมที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ แสดงผลในตาราง 5

ตาราง 5 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ
ของอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการยอมรับนวัตกรรมและการสนับสนุน
ทางสังคม ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 15กลุ่ม

ส่วนที่ 1

กลุ่ม	จำนวน (คน)	ค่าสถิติเอฟ		
		การยอมรับ นวัตกรรม (ก)	การสนับสนุนทาง สังคม (ข)	ปฏิสัมพันธ์แบบ สองทาง (ก x ข)
1. กลุ่มรวม	252	42.728*	11.116*	1.389
2. เพศชาย	68	12.003*	4.656*	1.233
3. เพศหญิง	184	32.965*	7.525*	<1
4. อายุน้อย	135	20.907*	6.374*	1.081
5. อายุมาก	117	19.527*	5.302*	<1
6. ประสบการณ์น้อย	115	16.398*	2.618	1.964
7. ประสบการณ์มาก	137	25.605*	10.836*	<1
8. ปริญญาตรี	7	<1	<1	<1
9. สูงกว่าปริญญาตรี	245	43.661*	10.871*	1.83
10. สถานภาพโสด	127	19.180*	3.401	<1
11. สถานภาพสมรส	111	19.351*	6.226*	<1
12. สถานภาพหม้าย	14	1.747	<1	<1
13. มทร.พระนคร	80	8.392*	2.240	<1
14. มทร.รัตนโกสินทร์	42	10.367*	1.417	2.768
15. มทร.กรุงเทพ	72	22.695*	3.301	<1
16. มทร.ภาคตะวันออกเฉียง	58	11.783*	2.448	3.670

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนที่ 2

กลุ่ม	ตัวแปร	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรม การสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์ คณะบริหารธุรกิจ	
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
1. กลุ่มรวม	การยอมรับนวัตกรรม	สูง = 108.62	ต่ำ = 100.48
	การสนับสนุนทางสังคม	สูง = 106.68	ต่ำ = 100.63
2. เพศชาย	การยอมรับนวัตกรรม	สูง = 107.62	ต่ำ = 97.58
	การสนับสนุนทางสังคม	สูง = 106.47	ต่ำ = 97.50
3. เพศหญิง	การยอมรับนวัตกรรม	สูง = 109.14	ต่ำ = 101.28
	การสนับสนุนทางสังคม	สูง = 106.77	ต่ำ = 101.57
4. อายุน้อย	การยอมรับนวัตกรรม	สูง = 108.47	ต่ำ = 100.09
	การสนับสนุนทางสังคม	สูง = 106.42	ต่ำ = 99.27
5. อายุมาก	การยอมรับนวัตกรรม	สูง = 108.80	ต่ำ = 100.90
	การสนับสนุนทางสังคม	สูง = 107.11	ต่ำ = 101.64
6. ประสบการณ์น้อย	การยอมรับนวัตกรรม	สูง = 107.00	ต่ำ = 99.69
	การสนับสนุนทางสังคม	สูง = 104.88	ต่ำ = 99.24
7. ประสบการณ์มาก	การยอมรับนวัตกรรม	สูง = 109.86	ต่ำ = 101.19
	การสนับสนุนทางสังคม	สูง = 108.50	ต่ำ = 101.55
8. ปริญญาตรี	การยอมรับนวัตกรรม	สูง = 103.25	ต่ำ = 105.66
	การสนับสนุนทางสังคม	สูง = 103.25	ต่ำ = 105.66
9. สูงกว่าปริญญาตรี	การยอมรับนวัตกรรม	สูง = 108.82	ต่ำ = 100.33
	การสนับสนุนทางสังคม	สูง = 106.78	ต่ำ = 100.50
10. สถานภาพโสด	การยอมรับนวัตกรรม	สูง = 108.64	ต่ำ = 101.27
	การสนับสนุนทางสังคม	สูง = 106.50	ต่ำ = 101.49
11. สถานภาพสมรส	การยอมรับนวัตกรรม	สูง = 108.27	ต่ำ = 100.31
	การสนับสนุนทางสังคม	สูง = 106.76	ต่ำ = 100.72
12. สถานภาพหม้าย	การยอมรับนวัตกรรม	สูง = 114.00	ต่ำ = 96.18
	การสนับสนุนทางสังคม	สูง = 108.80	ต่ำ = 95.11

ส่วนที่ 2 (ต่อ)

กลุ่ม	ตัวแปร	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรม การสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์ คณะบริหารธุรกิจ	
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
13. มทร.พระนคร	การยอมรับนวัตกรรม	สูง = 110.50	ต่ำ = 104.33
	การสนับสนุนทางสังคม	สูง = 108.58	ต่ำ = 104.38
14. มทร.รัตนโกสินทร์	การยอมรับนวัตกรรม	สูง = 109.68	ต่ำ = 100.29
	การสนับสนุนทางสังคม	สูง = 107.68	ต่ำ = 99.47
15. มทร.กรุงเทพ	การยอมรับนวัตกรรม	สูง = 108.10	ต่ำ = 97.23
	การสนับสนุนทางสังคม	สูง = 105.13	ต่ำ = 99.35
16. มทร.พระนคร	การยอมรับนวัตกรรม	สูง = 106.34	ต่ำ = 98.72
	การสนับสนุนทางสังคม	สูง = 104.94	ต่ำ = 97.95

จากตาราง 5 การวิเคราะห์ข้อมูลกระทำทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 15 กลุ่ม (รายละเอียดกลุ่มย่อยดูจากส่วนที่ 2) โดยแยกวิเคราะห์ตามตัวแปรตาม เมื่อพิจารณาปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ การยอมรับนวัตกรรมและการสนับสนุนทางสังคม โดยแบ่งตัวแปรอิสระออกเป็นสองระดับด้วยค่าเฉลี่ยเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำกว่าค่าเฉลี่ย มีตัวแปรตามคือ พฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ พบว่า ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการยอมรับนวัตกรรมและการสนับสนุนทางสังคมกับพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยทั้ง 15 กลุ่มแต่อย่างใด ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระทีละตัว พบว่าจะแนบพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ แปรปรวนไปตามการยอมรับนวัตกรรมทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่สำคัญ 13 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มอายุน้อย กลุ่มอายุมาก กลุ่มประสบการณ์น้อย กลุ่มประสบการณ์มาก กลุ่มสูงกว่าปริญญาตรี กลุ่มโสด กลุ่มสมรส กลุ่มมทร.พระนคร กลุ่มมทร.รัตนโกสินทร์ กลุ่มมทร.กรุงเทพ และกลุ่มมทร.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ตาราง 5 ส่วนที่ 1) โดยพิจารณาตามค่าเฉลี่ยในกลุ่มอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ ที่มีการยอมรับนวัตกรรมต่างกัน พบว่า อาจารย์คณะบริหารธุรกิจ ที่มีการยอมรับนวัตกรรมสูงมีพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

มากกว่า อาจารย์คณะบริหารธุรกิจ ที่มีการยอมรับนวัตกรรมต่ำ ในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 108.62 และ 100.48) และกลุ่มย่อยที่สำคัญ 13 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 107.62 และ 97.58) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 109.14 และ 101.28) กลุ่มอายุน้อย (ค่าเฉลี่ย 108.47 และ 100.09) กลุ่มอายุมาก (ค่าเฉลี่ย 108.80 และ 100.90) กลุ่มประสบการณ์น้อย (ค่าเฉลี่ย 107.00 และ 99.69) กลุ่มประสบการณ์มาก (ค่าเฉลี่ย 109.86 และ 101.19) กลุ่มสูงกว่าปริญญาตรี (ค่าเฉลี่ย 108.82 และ 100.33) กลุ่มโสด (ค่าเฉลี่ย 108.64 และ 101.27) กลุ่มสมรส (ค่าเฉลี่ย 108.27 และ 100.31) กลุ่มมทร.พระนคร (ค่าเฉลี่ย 110.50 และ 104.33) กลุ่ม มทร.รัตนโกสินทร์ (ค่าเฉลี่ย 109.68 และ 100.29) กลุ่มมทร.กรุงเทพ (ค่าเฉลี่ย 108.10 และ 97.23) และกลุ่มมทร.ภาคตะวันออก (ค่าเฉลี่ย 106.34 และ 98.72) (ตาราง 5 ส่วนที่ 2)

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระทีละตัว พบว่าคะแนนพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ แปรปรวนไปตามการสนับสนุนทางสังคมทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่สำคัญ 7 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มอายุน้อย กลุ่มอายุมาก กลุ่มประสบการณ์มาก กลุ่มสูงกว่าปริญญาตรี และกลุ่มสมรส (ตาราง 6 ส่วนที่ 1) โดยพิจารณาตามค่าเฉลี่ยในกลุ่มอาจารย์ คณะบริหารธุรกิจ ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมต่างกัน พบว่าอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมมากมีพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพมากกว่า อาจารย์คณะบริหารธุรกิจ ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมน้อยในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 106.68 และ 100.63) และในกลุ่มย่อยที่สำคัญ 7 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 106.47 และ 97.50) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 106.77 และ 101.57) กลุ่มอายุน้อย (ค่าเฉลี่ย 106.42 และ 99.27) กลุ่มอายุมาก (ค่าเฉลี่ย 107.11 และ 101.64) กลุ่มประสบการณ์มาก (ค่าเฉลี่ย 108.50 และ 101.55) กลุ่มสูงกว่าปริญญาตรี (ค่าเฉลี่ย 106.78 และ 100.50) และกลุ่มสมรส (ค่าเฉลี่ย 106.76 และ 100.72) (ตาราง 5 ส่วนที่ 2)

สรุปได้ว่า อาจารย์คณะบริหารธุรกิจ ที่มีพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ได้แก่ 1) อาจารย์คณะบริหารธุรกิจ ที่มีการยอมรับนวัตกรรมมาก พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่สำคัญ 13 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มอายุน้อย กลุ่มอายุมาก กลุ่มประสบการณ์น้อย กลุ่มประสบการณ์มาก กลุ่มสูงกว่าปริญญาตรี กลุ่มโสด กลุ่มสมรส กลุ่มมทร.พระนคร กลุ่ม มทร.รัตนโกสินทร์ กลุ่มมทร.กรุงเทพ และกลุ่มมทร.ภาคตะวันออก 2) อาจารย์คณะบริหารธุรกิจ ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมมาก พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่สำคัญ 7 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มอายุน้อย กลุ่มอายุมาก กลุ่มประสบการณ์มาก กลุ่มสูงกว่าปริญญาตรี และกลุ่มสมรส

จากที่กล่าวมาทั้งหมด สรุปได้ว่า ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการยอมรับนวัตกรรมและการสนับสนุนทางสังคมกับพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ของอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ

2. การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า “อาจารย์ ที่มีเจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพมากและได้รับการสนับสนุนทางสังคมมากมีพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าอาจารย์ที่มีเจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพน้อยและได้รับการสนับสนุนทางสังคมน้อย” ผลการวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและได้รับการสนับสนุนทางสังคมที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์ คณะบริหารธุรกิจ แสดงผลในตาราง 6

ตาราง 6 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรเจตคติต่อพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและการสนับสนุนทางสังคม ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 15 กลุ่ม

ส่วนที่ 1

กลุ่ม	จำนวน (คน)	ค่าสถิติเอฟ		
		เจตคติต่อ พฤติกรรมสอน อย่างมี ประสิทธิภาพ (ก)	การสนับสนุนทาง สังคม (ข)	ปฏิสัมพันธ์แบบ สองทาง (ก x ข)
1. กลุ่มรวม	252	45.620*	10.621*	<1
2. เพศชาย	68	6.263*	5.858*	1.007
3. เพศหญิง	184	41.803*	5.689*	<1
4. อายุน้อย	135	13.941*	9.829*	<1
5. อายุมาก	117	36.252*	1.660	<1
6. ประสบการณ์น้อย	115	10.600*	4.387*	1.467
7. ประสบการณ์มาก	137	34.844*	5.469*	<1
8. ปริญญาตรี	7	1.364	1.041	<1
9. สูงกว่าปริญญาตรี	245	44.669*	11.425*	<1
10. สถานภาพโสด	127	12.897*	3.443	1.801
11. สถานภาพสมรส	111	39.454*	6.207*	<1
12. สถานภาพหม้าย	14	<1	1.735	3.309

ตาราง 6 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรเจตคติต่อพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและการสนับสนุนทางสังคม ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 15 กลุ่ม (ต่อ)

ส่วนที่ 1

กลุ่ม	จำนวน (คน)	ค่าสถิติเอฟ		
		เจตคติต่อ พฤติกรรมการสอน อย่างมี ประสิทธิภาพ (ก)	การสนับสนุนทาง สังคม (ข)	ปฏิสัมพันธ์แบบ สองทาง (ก x ข)
13. มทร.พระนคร	80	16.980*	1.131	<1
14. มทร.รัตนโกสินทร์	42	7.489*	7.416*	<1
15. มทร.กรุงเทพ	72	19.080*	<1	<1
16. มทร.ภาคตะวันออก	58	2.371	4.798*	1.280

ส่วนที่ 2

กลุ่ม	ตัวแปร	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ	
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
1. กลุ่มรวม	เจตคติต่อการสอน	สูง = 108.50	ต่ำ = 100.11
	การสนับสนุนทางสังคม	สูง = 106.68	ต่ำ = 100.63
2. เพศชาย	เจตคติต่อการสอน	สูง = 107.25	ต่ำ = 99.30
	การสนับสนุนทางสังคม	สูง = 106.47	ต่ำ = 97.50
3. เพศหญิง	เจตคติต่อการสอน	สูง = 108.97	ต่ำ = 100.40
	การสนับสนุนทางสังคม	สูง = 106.77	ต่ำ = 101.57
4. อายุน้อย	เจตคติต่อการสอน	สูง = 107.69	ต่ำ = 100.64
	การสนับสนุนทางสังคม	สูง = 106.42	ต่ำ = 99.27

ส่วนที่ 2 (ต่อ)

กลุ่ม	ตัวแปร	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรม การสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์ คณะบริหารธุรกิจ	
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
5. อายุมาก	เจตคติต่อการสอน	สูง = 109.42	ต่ำ = 99.49
	การสนับสนุนทางสังคม	สูง = 107.11	ต่ำ = 101.64
6. ประสบการณ์น้อย	เจตคติต่อการสอน	สูง = 106.35	ต่ำ = 100.31
	การสนับสนุนทางสังคม	สูง = 104.88	ต่ำ = 99.24
7. ประสบการณ์มาก	เจตคติต่อการสอน	สูง = 109.85	ต่ำ = 99.89
	การสนับสนุนทางสังคม	สูง = 108.50	ต่ำ = 101.55
8. ปริญญาตรี	เจตคติต่อการสอน	สูง = 105.00	ต่ำ = 100.00
	การสนับสนุนทางสังคม	สูง = 103.25	ต่ำ = 105.66
9. สูงกว่าปริญญาตรี	เจตคติต่อการสอน	สูง = 108.69	ต่ำ = 100.11
	การสนับสนุนทางสังคม	สูง = 106.78	ต่ำ = 100.50
10. สถานภาพโสด	เจตคติต่อการสอน	สูง = 107.54	ต่ำ = 101.22
	การสนับสนุนทางสังคม	สูง = 106.50	ต่ำ = 101.49
11. สถานภาพสมรส	เจตคติต่อการสอน	สูง = 109.85	ต่ำ = 99.65
	การสนับสนุนทางสังคม	สูง = 106.76	ต่ำ = 100.72
12. สถานภาพหม้าย	เจตคติต่อการสอน	สูง = 108.00	ต่ำ = 95.55
	การสนับสนุนทางสังคม	สูง = 108.80	ต่ำ = 95.11
13. มทร.พระนคร	เจตคติต่อการสอน	สูง = 110.04	ต่ำ = 102.41
	การสนับสนุนทางสังคม	สูง = 108.58	ต่ำ = 104.38
14. มทร.รัตนโกสินทร์	เจตคติต่อการสอน	สูง = 110.33	ต่ำ = 101.03
	การสนับสนุนทางสังคม	สูง = 107.68	ต่ำ = 99.47
15. มทร.กรุงเทพ	เจตคติต่อการสอน	สูง = 108.46	ต่ำ = 97.50
	การสนับสนุนทางสังคม	สูง = 105.13	ต่ำ = 99.35
16. มทร.ภาคตะวันออกเฉียง	เจตคติต่อการสอน	สูง = 104.88	ต่ำ = 100.48
	การสนับสนุนทางสังคม	สูง = 104.94	ต่ำ = 97.95

จากตาราง 6 การวิเคราะห์ข้อมูลกระทำทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 15 กลุ่ม (รายละเอียดกลุ่มย่อยดูจากส่วนที่ 2) โดยแยกวิเคราะห์ตามตัวแปรตาม เมื่อพิจารณาปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ เจตคติต่อการสอนและการสนับสนุนทางสังคม โดยแบ่งตัวแปรอิสระออกเป็นสองระดับด้วยค่าเฉลี่ยเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำกว่าค่าเฉลี่ย มีตัวแปรตามคือ พฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ พบว่า ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการสอนและการสนับสนุนทางสังคมกับพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยทั้ง 15 กลุ่มแต่อย่างใด ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระทีละตัว พบว่าคะแนนพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ แปรปรวนไปตามเจตคติต่อการสอนทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่สำคัญ 13 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มอายุน้อย กลุ่มอายุมาก กลุ่มประสบการณ์น้อย กลุ่มประสบการณ์มาก กลุ่มสูงกว่าปริญญาตรี กลุ่มโสด กลุ่มสมรส กลุ่มมทร.พระนคร กลุ่มมทร.รัตนโกสินทร์ และกลุ่มมทร.กรุงเทพ (ตาราง 6 ส่วนที่ 1) โดยพิจารณาตามค่าเฉลี่ยในกลุ่มอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ ที่มีเจตคติต่อการสอนต่างกัน พบว่าอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ ที่มีเจตคติต่อการสอนมากมีพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพมากกว่า อาจารย์คณะบริหารธุรกิจ ที่มีเจตคติต่อการสอนน้อย ในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 108.50 และ 100.11) และกลุ่มย่อยที่สำคัญ 12 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 107.25 และ 99.30) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 108.97 และ 100.40) กลุ่มอายุน้อย (ค่าเฉลี่ย 107.69 และ 100.64) กลุ่มอายุมาก (ค่าเฉลี่ย 109.42 และ 99.49) กลุ่มประสบการณ์น้อย (ค่าเฉลี่ย 106.35 และ 100.31) กลุ่มประสบการณ์มาก (ค่าเฉลี่ย 109.85 และ 99.89) กลุ่มสูงกว่าปริญญาตรี (ค่าเฉลี่ย 108.69 และ 100.11) กลุ่มโสด (ค่าเฉลี่ย 107.54 และ 101.22) กลุ่มสมรส (ค่าเฉลี่ย 109.85 และ 99.65) กลุ่ม มทร.พระนคร (ค่าเฉลี่ย 110.04 และ 102.41) กลุ่ม มทร.รัตนโกสินทร์ (ค่าเฉลี่ย 110.33 และ 101.03) และกลุ่มมทร.กรุงเทพ (ค่าเฉลี่ย 108.46 และ 97.50) (ตาราง 6 ส่วนที่ 2)

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระทีละตัว พบว่าคะแนนพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ แปรปรวนไปตามการสนับสนุนทางสังคมทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่สำคัญ 10 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มอายุน้อย กลุ่มประสบการณ์น้อย กลุ่มประสบการณ์มาก กลุ่มสูงกว่าปริญญาตรี กลุ่มสมรส กลุ่มมทร.รัตนโกสินทร์ และ กลุ่มมทร.ภาคตะวันออก (ตาราง 6 ส่วนที่ 1) โดยพิจารณาตามค่าเฉลี่ยในกลุ่มอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมต่างกัน พบว่าอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมมากมีพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพมากกว่า อาจารย์คณะบริหารธุรกิจ ที่ได้รับการ

สนับสนุนทางสังคมน้อย ในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 106.68 และ 100.63) และในกลุ่มย่อยที่สำคัญ 7 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 106.47 และ 97.50) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 106.77 และ 101.57) กลุ่มอายุน้อย (ค่าเฉลี่ย 106.42 และ 99.27) กลุ่มอายุมาก (ค่าเฉลี่ย 107.11 และ 101.64) กลุ่มประสบการณ์มาก (ค่าเฉลี่ย 108.50 และ 101.55) กลุ่มสูงกว่าปริญญาตรี (ค่าเฉลี่ย 106.78 และ 100.50) กลุ่มสมรส (ค่าเฉลี่ย 106.76 และ 100.72) กลุ่ม มทร.รัตนโกสินทร์ (ค่าเฉลี่ย 17.68 และ 99.47) และกลุ่ม มทร.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ค่าเฉลี่ย 104.94 และ 97.95) (ตาราง 6 ส่วนที่ 2)

สรุปได้ว่า อาจารย์คณะบริหารธุรกิจ ที่มีพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพมาก ได้แก่ 1) อาจารย์คณะบริหารธุรกิจ ที่มีเจตคติต่อการสอนสูง พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่สำคัญ 13 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มอายุน้อย กลุ่มอายุมาก กลุ่มประสบการณ์น้อย กลุ่มประสบการณ์มาก กลุ่มสูงกว่าปริญญาตรี กลุ่มโสด กลุ่มสมรส กลุ่มมทร.พระนคร กลุ่ม มทร.รัตนโกสินทร์ และกลุ่มมทร.กรุงเทพ 2) อาจารย์คณะบริหารธุรกิจ ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมสูง พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่สำคัญ 9 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มอายุน้อย กลุ่มอายุมาก กลุ่มประสบการณ์มาก กลุ่มสูงกว่าปริญญาตรี กลุ่มสมรส กลุ่มมทร.รัตนโกสินทร์ และกลุ่มมทร.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จากที่กล่าวมาทั้งหมด สรุปได้ว่า ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการสอนและการสนับสนุนทางสังคมกับพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ของอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ

จากการทดสอบสมมติฐานทั้ง 2 ข้อ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 7 ภาพรวมผลการวิเคราะห์ข้อมูลในสมมติฐานข้อที่ 1, 2 และ 3

กลุ่ม	สมมติฐาน ข้อที่ 1			สมมติฐาน ข้อที่ 2			สมมติฐาน ข้อที่ 3		
	จำนวน (คน)	ตัวทำนายที่สำคัญ	R ²	ยอมรับ นวัตกรรม (ก)	สนับสนุนทาง สังคม (ข)	(กxข)	เจตคติต่อ การสอน (ก)	สนับสนุนทาง สังคม (ข)	(กxข)
1. กลุ่มรวม	252	3, 2, 1	.544	42.728*	11.116*	1.389	45.620*	10.621*	<1
2. เพศชาย	68	2, 1	.549	12.003*	4.656*	1.233	6.263*	5.858*	1.007
3. เพศหญิง	184	3, 2, 1	.562	32.965*	7.525*	<1	41.803*	5.689*	<1
4. อายุน้อย	135	2, 1, 3	.528	20.907*	6.374*	1.081	13.941*	9.829*	<1
5. อายุมาก	117	3, 2	.584	19.527*	5.302*	<1	36.252*	1.660	<1
6. ประสบการณ์น้อย	115	2, 3	.446	16.398*	2.618	1.964	10.600*	4.387*	1.467
7. ประสบการณ์มาก	137	3, 2, 1	.598	25.605*	10.836*	<1	34.844*	5.469*	<1
8. ปริญญาตรี	7	-	-	<1	<1	<1	1.364	1.041	<1
9. สูงกว่าปริญญาตรี	245	3, 2, 1	.552	43.661*	10.871*	1.83	44.669*	11.425*	<1

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

หมายเหตุ ตัวทำนาย

1 คือ การสนับสนุนทางสังคม

2 คือ การยอมรับนวัตกรรม

3 คือ เจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

ตาราง 7 ภาพรวมผลการวิเคราะห์ข้อมูลในสมมติฐานข้อที่ 1, 2 และ 3 (ต่อ)

กลุ่ม	สมมติฐาน ข้อที่ 1			สมมติฐาน ข้อที่ 2			สมมติฐาน ข้อที่ 3		
	จำนวน (คน)	ตัวทำนายที่สำคัญ	R ²	แรง จูงใจ (ก)	สนับสนุนทาง สังคม (ข)	(กxข)	มุ่งอนาคต (ก)	สนับสนุนทาง สังคม (ข)	(กxข)
10. สถานภาพโสด	127	2, 3	.457	19.180*	3.401	<1	12.897*	3.443	1.801
11. สถานภาพสมรส	111	3, 2, 1	.618	19.351*	6.226*	<1	39.454*	6.207*	<1
12. สถานภาพหม้าย	14	2	.600	1.747	<1	<1	<1	1.735	3.309
13. มทร.พระนคร	80	3, 2	.525	8.392*	2.240	<1	16.980*	1.131	<1
14. มทร.รัตนโกสินทร์	42	2, 3, 1	.629	10.367*	1.417	2.768	7.489*	7.416*	<1
15. มทร.กรุงเทพ	72	2, 3	.583	22.695*	3.301	<1	19.080*	<1	<1
16. มทร.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	58	2, 1	.511	11.783*	2.448	3.670	2.371	4.798*	1.280

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

หมายเหตุ ตัวทำนาย

1 คือ การสนับสนุนทางสังคม

2 คือ การยอมรับนวัตกรรม

3 คือ เจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร 2) เพื่อศึกษาลักษณะทางสังคม ลักษณะทางจิตร่วมกัน มีอำนาจในการทำนายพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 3) เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางสังคมกับลักษณะทางจิตที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งทำการศึกษากับอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 252 คน

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 5 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามลักษณะทางจิตสังคมของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2-5 เป็นแบบวัดเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นตัวแปรในการศึกษาวิจัย ได้แก่ แบบวัดพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ แบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคม แบบสอบถามการยอมรับนวัตกรรม แบบสอบถามเจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามการวิจัยออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 คุณลักษณะพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรทีละขั้น (Stepwise Multiple Regression Analysis) และตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two-way Analysis of Variance)

การสรุปและอภิปรายผลการวิจัยตามสมมติฐานข้อที่ 1

สมมติฐานข้อที่ 1 ตั้งไว้ว่า “ลักษณะทางสังคม (การสนับสนุนทางสังคม) และลักษณะทางจิต (การยอมรับนวัตกรรม และเจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ) สามารถทำนายพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05” จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรทีละขั้น พบว่าในกลุ่มรวม ตัวแปรสำคัญที่ทำนายพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคม การยอมรับนวัตกรรม และเจตคติต่อการสอนอย่างมี

ประสิทธิภาพ ได้ร้อยละ 54.40 โดยตัวแปรที่เข้าทำนายเป็นลำดับแรก คือ เจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ รองลงมา คือ การยอมรับนวัตกรรม และการสนับสนุนทางสังคม ตามลำดับ เมื่อพิจารณากลุ่มย่อย 15 กลุ่ม ดังนี้ เมื่อพิจารณาในกลุ่มย่อยตามตัวแปรเพศ พบว่าตัวแปรที่เข้าทำนายพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกลุ่มเพศชาย ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคม และการยอมรับนวัตกรรม สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์ ได้ร้อยละ 54.90 โดยตัวแปรที่เข้าทำนายเป็นลำดับแรก การยอมรับนวัตกรรม รองลงมา คือ การสนับสนุนทางสังคม เมื่อพิจารณาในกลุ่มเพศหญิง ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคม การยอมรับนวัตกรรม และเจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ได้ร้อยละ 56.20 โดยตัวแปรที่เข้าทำนายเป็นลำดับแรก คือ เจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ รองลงมา คือ การยอมรับนวัตกรรม และการสนับสนุนทางสังคม ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาในกลุ่มย่อยตามตัวแปรอายุ พบว่าตัวแปรทำนายพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกลุ่มอายุน้อย ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคม การยอมรับนวัตกรรม และเจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ได้ร้อยละ 52.80 โดยตัวแปรที่เข้าทำนายเป็นลำดับแรก คือ การสนับสนุนทางสังคม รองลงมา คือ การยอมรับนวัตกรรม และเจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาในกลุ่มอายุมาก ได้แก่ การยอมรับนวัตกรรม และเจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ได้ร้อยละ 58.40 โดยตัวแปรที่เข้าทำนายเป็นลำดับแรก คือ เจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ รองลงมา คือ การยอมรับนวัตกรรม

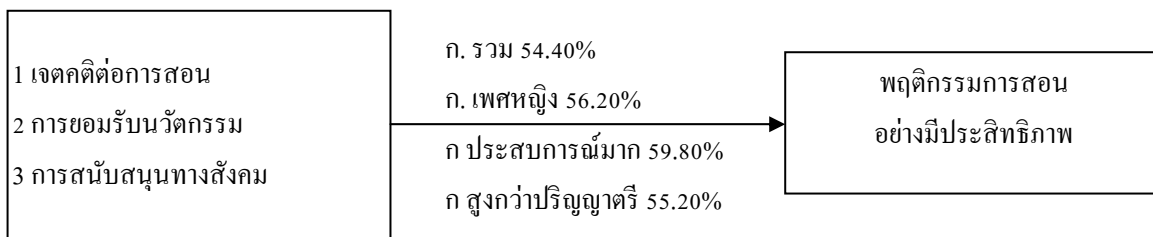
เมื่อพิจารณาในกลุ่มย่อยตามตัวแปรประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าตัวแปรทำนายพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกลุ่มประสบการณ์น้อย ได้แก่ การยอมรับนวัตกรรม และเจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ได้ร้อยละ 44.60 โดยตัวแปรที่เข้าทำนายเป็นลำดับแรก คือ การยอมรับนวัตกรรม รองลงมาคือเจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาในกลุ่มประสบการณ์มาก ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคม การยอมรับนวัตกรรม และเจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ได้ร้อยละ 59.80 โดยตัวแปรที่เข้าทำนายเป็นลำดับแรก คือ เจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ รองลงมา คือ การยอมรับนวัตกรรม และการสนับสนุนทางสังคม ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาในกลุ่มย่อยตามตัวแปรระดับการศึกษา พบว่าตัวแปรทำนายพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกลุ่มปริญญาตรี หาไม่ได้เนื่องจากกลุ่มประชากรมีจำนวนน้อยมาก เมื่อพิจารณาในกลุ่มสูงกว่าปริญญาตรี ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคม การยอมรับนวัตกรรม และเจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ได้ร้อยละ

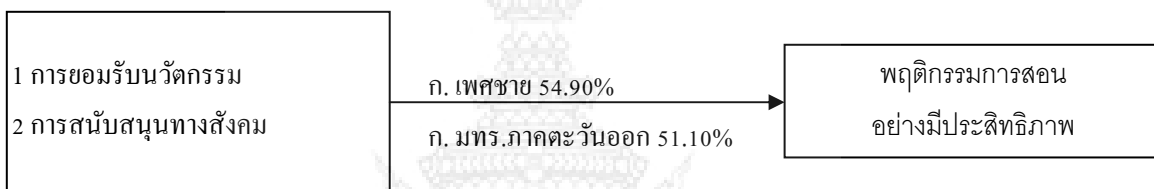
55.20 โดยตัวแปรที่เข้าทำนายเป็นลำดับแรก คือ เจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ รองลงมา คือ การยอมรับนวัตกรรม และการสนับสนุนทางสังคม ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาในกลุ่มย่อยตามตัวแปรสถานภาพ พบว่าตัวแปรทำนายพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกลุ่มโสด ได้แก่ การยอมรับนวัตกรรม และเจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ได้ร้อยละ 45.70 โดยตัวแปรที่เข้าทำนายเป็นลำดับแรก คือ การยอมรับนวัตกรรม รองลงมาคือเจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาในกลุ่มสมรส ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคม การยอมรับนวัตกรรม และเจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ได้ร้อยละ 61.80 โดยตัวแปรที่เข้าทำนายเป็นลำดับแรก คือ เจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ รองลงมา คือ การยอมรับนวัตกรรม และการสนับสนุนทางสังคม ตามลำดับ เมื่อพิจารณาในกลุ่มหม้าย ได้แก่ การยอมรับนวัตกรรม ได้ร้อยละ 60.00 โดยตัวแปรที่เข้าทำนายมีลำดับเดียว คือ การยอมรับนวัตกรรม

เมื่อพิจารณาในกลุ่มย่อยตามตัวแปรสถานที่ทำงาน พบว่าตัวแปรทำนายพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกลุ่มมทร.พระนคร ได้แก่ การยอมรับนวัตกรรม และเจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ได้ร้อยละ 52.50 โดยตัวแปรที่เข้าทำนายเป็นลำดับแรก คือ เจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ รองลงมา คือ การยอมรับนวัตกรรม เมื่อพิจารณาในกลุ่ม มทร.รัตนโกสินทร์ ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคม การยอมรับนวัตกรรม และเจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ได้ร้อยละ 62.90 โดยตัวแปรที่เข้าทำนายเป็นลำดับแรก คือ การยอมรับนวัตกรรม รองลงมา คือ เจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และการสนับสนุนทางสังคม ตามลำดับ เมื่อพิจารณาในกลุ่ม มทร.กรุงเทพ ได้แก่ การยอมรับนวัตกรรม และเจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ได้ร้อยละ 58.30 โดยตัวแปรที่เข้าทำนายเป็นลำดับแรก คือ การยอมรับนวัตกรรม รองลงมาคือเจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อพิจารณาในกลุ่มมทร.ภาคตะวันออก ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคม และการยอมรับนวัตกรรม ได้ร้อยละ 51.10 โดยตัวแปรที่เข้าทำนายเป็นลำดับแรก คือ การยอมรับนวัตกรรม รองลงมาคือการสนับสนุนทางสังคม ตามลำดับ

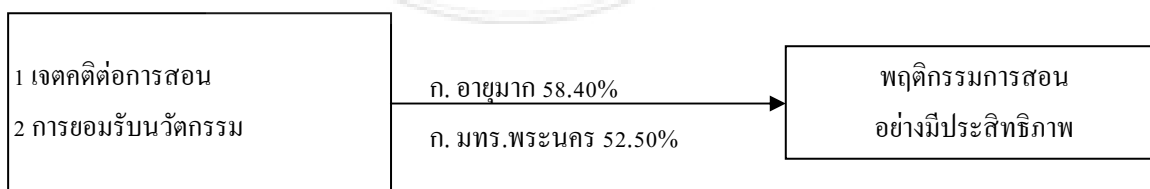
ภาพประกอบ 2 ผลการทำนายและตัวทำนายที่สำคัญของพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ในกลุ่มรวม กลุ่มเพศหญิง กลุ่มประสบการณ์มาก กลุ่มสูงกว่าปริญญาตรี และกลุ่มสถานภาพสมรส

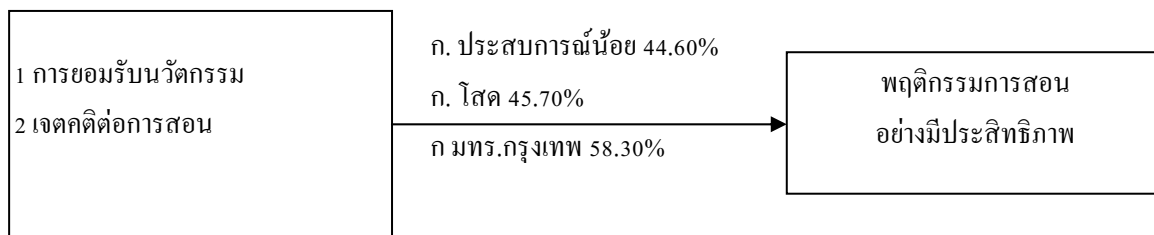
ภาพประกอบ 3 ผลการทำนายและตัวทำนายที่สำคัญของพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ในกลุ่มเพศชาย และกลุ่ม มทร.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

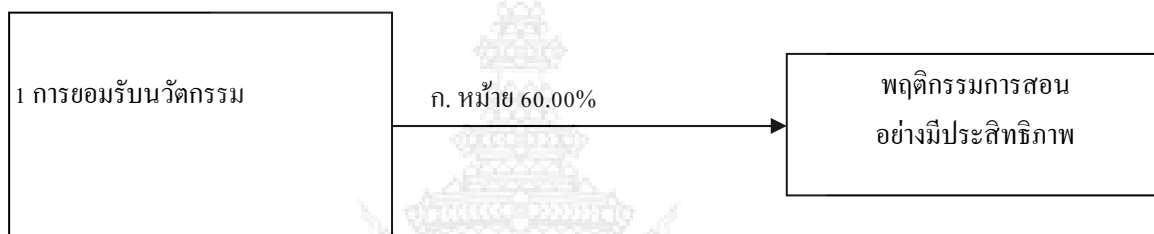
ภาพประกอบ 4 ผลการทำนายและตัวทำนายที่สำคัญของพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ในกลุ่มอายุน้อย

ภาพประกอบ 5 ผลการทำนายและตัวทำนายที่สำคัญของพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ในกลุ่มอายุมาก และกลุ่ม มทร.พระนคร

ภาพประกอบ 6 ผลการทำนายและตัวทำนายที่สำคัญของพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ
ในกลุ่มประสพการณ์น้อย กลุ่ม โสด และกลุ่ม มทร.พระนคร

ภาพประกอบ 7 ผลการทำนายและตัวทำนายที่สำคัญของพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ
ในกลุ่มหม้าย

ภาพประกอบ 8 ผลการทำนายและตัวทำนายที่สำคัญของพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ
ในกลุ่ม มทร.รัตนโกสินทร์

จากผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการยอมรับนวัตกรรมเป็นตัวแปรสำคัญที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์คณะบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร เนื่องจากการยอมรับนวัตกรรมเป็นความรู้สึกทางจิตใจที่บุคคลแสดงออกมาในรูปของพฤติกรรม โดยที่บุคคลจะมีการยอมรับที่ดีหรือไม่ดีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งนั้นเป็นผลมาจากการที่บุคคลได้มีประสบการณ์กับสิ่งนั้น ๆ จะเห็นได้ว่า อาจารย์คณะบริหารธุรกิจ ที่มีพฤติกรรมสอนอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นเป็นผลมาจากความรู้สึก

ความเข้าใจที่ดีต่อพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และมีความปรารถนาที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีได้ผลเป็นเยี่ยม โดยทุ่มเทความพยายามทั้งหมดที่มีอยู่จนสำเร็จ โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคเพื่อบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

การสรุปและอภิปรายผลการวิจัยตามสมมติฐานข้อที่ 2

สมมติฐานข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้ว่า “อาจารย์ที่มีการยอมรับนวัตกรรมมากและได้รับการสนับสนุนทางสังคมมากมีพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าอาจารย์ที่มีการยอมรับนวัตกรรมน้อยและได้รับการสนับสนุนทางสังคมน้อย” สมมติฐานนี้คาดถึงอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ ที่มีการยอมรับนวัตกรรมมากและได้รับการสนับสนุนทางสังคมมากมีพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าอาจารย์ ที่มีการยอมรับนวัตกรรมน้อยและได้รับการสนับสนุนทางสังคมน้อย ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการยอมรับนวัตกรรมและการสนับสนุนทางสังคมกับพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยทั้ง 15 กลุ่มแต่อย่างใด (ตารางที่ 6 ส่วนที่ 1) ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อทำการวิเคราะห์ตัวแปรอิสระทีละตัว พบว่าคะแนนพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพแปรปรวนไปตามการยอมรับนวัตกรรมทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่สำคัญ 13 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มอายุน้อย กลุ่มอายุมาก กลุ่มประสบการณ์น้อย กลุ่มประสบการณ์มาก กลุ่มสูงกว่าปริญญาตรี กลุ่มโสด กลุ่มสมรส กลุ่มมทร.พระนคร กลุ่ม มทร.รัตนโกสินทร์ กลุ่มมทร.กรุงเทพ และกลุ่มมทร.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระทีละตัว พบว่าคะแนนพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ แปรปรวนไปตามการสนับสนุนทางสังคมทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่สำคัญ 7 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มอายุน้อย กลุ่มอายุมาก กลุ่มประสบการณ์มาก กลุ่มสูงกว่าปริญญาตรี และกลุ่มสมรส

การสรุปและอภิปรายผลการวิจัยตามสมมติฐานข้อที่ 3

สมมติฐานข้อที่ 3 ที่ตั้งไว้ว่า “อาจารย์คณะบริหารธุรกิจ ที่มีเจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพมากและได้รับการสนับสนุนทางสังคมมากมีพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าอาจารย์ที่มีเจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพต่ำและได้รับการสนับสนุนทางสังคมน้อย” สมมติฐานนี้คาดถึงอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ ที่มีเจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพน้อยและได้รับการสนับสนุนทางสังคมมากมีพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าอาจารย์ ที่มีเจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพน้อยและได้รับการสนับสนุนทางสังคมน้อย ทั้งในกลุ่ม

รวมและกลุ่มย่อย (ตาราง 7 ส่วนที่ 1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและการสนับสนุนทางสังคมกับพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยทั้ง 15 กลุ่มแต่อย่างใด (ตารางที่ 7 ส่วนที่ 1) ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อทำการวิเคราะห์ตัวแปรอิสระทีละตัว พบว่า คะแนนพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ แปรปรวนไปตามเจตคติต่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่สำคัญ 13 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มอายุน้อย กลุ่มอายุมาก กลุ่มประสบการณ์น้อย กลุ่มประสบการณ์มาก กลุ่มสูงกว่าปริญญาตรี กลุ่มโสด กลุ่มสมรส กลุ่มมทร.พระนคร กลุ่ม มทร.รัตนโกสินทร์ และกลุ่มมทร.กรุงเทพ (ตาราง 7 ส่วนที่ 1) เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระทีละตัว พบว่าคะแนนพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ แปรปรวนไปตามการสนับสนุนทางสังคมทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่สำคัญ 10 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มอายุน้อย กลุ่มประสบการณ์น้อย กลุ่มประสบการณ์มาก กลุ่มสูงกว่าปริญญาตรี กลุ่มสมรส กลุ่ม มทร.รัตนโกสินทร์ และ กลุ่ม มทร.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ข้อเสนอแนะในทางปฏิบัติ

1. ในการที่จะพัฒนาพฤติกรรมการสอนให้สูงขึ้นนั้น จากผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่า กลุ่มตัวแปรลักษณะทางจิตส่งผลต่อพฤติกรรมการสอน ดังนั้นหน่วยงานหรือสถานศึกษาควรมีการพัฒนาลักษณะทางจิตของตัวบุคคล ได้แก่ การยอมรับนวัตกรรม และเจตคติต่อการสอน โดยการจัดฝึกอบรมในลักษณะของโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการเพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการสอนให้กับอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ เป็นต้น

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า อาจารย์คณะบริหารธุรกิจ ที่มีการยอมรับนวัตกรรมมากและได้รับการสนับสนุนทางมากพร้อมกัน จะมีพฤติกรรมการสอนในภาพรวมสูง ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องควรพัฒนาหรือฝึกให้มีการยอมรับนวัตกรรม พร้อมทั้งผู้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงานควรให้การสนับสนุนด้านต่าง ๆ เพื่อที่จะได้มีพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพสูง

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้ศึกษาพฤติกรรมการสอนของอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานครเท่านั้น ผู้ที่สนใจในประเด็นเดียวกันนี้อาจทำการศึกษากับอาจารย์คณะอื่น ๆ หรือมหาวิทยาลัยอื่น ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลชัดเจนยิ่งขึ้นซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาอาจารย์ให้เกิดพฤติกรรมการสอนสูงต่อไป

2. การวิจัยครั้งต่อไปอาจทำการศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยอื่น ๆ เช่นการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อฝึกอบรมสร้างเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการสอน การวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อค้นหาหรือทำความเข้าใจพฤติกรรมการสอนและมูลเหตุที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นเกี่ยวกับพฤติกรรมดังกล่าวของอาจารย์ ที่มีพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพสูงที่เป็นกลุ่มที่ดีเยี่ยม (Best practices) ต่อไป

บรรณานุกรม

- กันยา สุวรรณแสง. (2544). **จิตวิทยาทั่วไป**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรพิทยา.
- กิดานันท์ มลิทอง. (2543). **เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กิตติรัตน์ ชัยรัตน์. (2547). **ประสบการณ์ในการเข้าค่ายวิทยาศาสตร์และลักษณะจิตใจของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนสาระวิทยาศาสตร์**. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- เกษม วัฒนชัย. (2544). **การปฏิรูปการเรียนรู้ รายงานการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง การปฏิรูปการเรียนการสอนและหลักสูตรในระดับอุดมศึกษา วันที่ 18 กรกฎาคม 2544 ณ ห้องสยามบอลรูม โรงแรมสยามอินเตอร์ คอนติเนนตัล กรุงเทพมหานคร**.
กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย
- โกศล มีความดี. (2547). **ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการมีจิตสาธารณะของข้าราชการตำรวจ**. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- คณะกรรมการจัดทำแนวทางการปฏิรูปอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). **แนวทางการปฏิรูปการศึกษาระดับอุดมศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542**.
- งามตา วนินทานนท์ และคณะ. (2545). **การวิเคราะห์ดัชนีเชิงเหตุและผลของคุณภาพชีวิตสมรสในครอบครัวไทย รายงานวิจัยฉบับที่ 82**. กรุงเทพฯ ; สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ **ทุนสนับสนุนจากโครงการวิจัยแม่บท : การวิจัยและพัฒนา ระบบพฤติกรรมไทย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ**.
- ณัฐสุดา สุจินันท์กุล. (2541). **ปัจจัยด้านครอบครัว การทำงาน และลักษณะส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมพยาบาลวิชาชีพ**. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- นิชาภัทร์ โพธิ์บาง. (2550). **ลักษณะจิตใจและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานราชการอย่างมีจริยธรรมของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี**. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- นีออน พินประดิษฐ์ และคณะ. (2546). **ตัวบ่งชี้ทางจิตสังคมของพฤติกรรมการทำงานในข้าราชการตำรวจ สังกัดตำรวจภูธร ภาค 4**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- บุญเกื้อ คอรวาเวช. (2542). **นวัตกรรมการศึกษา**. นนทบุรี : เอส อาร์ ปรีนติ้ง.
- ประชาร วสวนานท์. (2541). **ปัจจัยเชิงสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการวางแผนการสอนของข้าราชการครู โรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี**. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ปานทิพย์ ศุภนคร. (2542). **ปรัชญาเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พนาลัย อยู่สำราญ. (2535). **ตัวแปรทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนของครูผู้สอนสังคมศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 1**. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พรพรรณ อุทัยวี. (2544). **ตัวบ่งชี้ทางจิตสังคมของพฤติกรรมใฝ่รู้ในนักศึกษาครู**. ปรินญาณิพนธ์. ศศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2531). **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. กรุงเทพฯ : เจริญผลการพิมพ์.
- พันธ์ศักดิ์ พลสารมัย. (2543). **การปฏิรูปการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา การพัฒนาระบบการเรียนรู้อินระดับปริญญาตรี**. (บทความ).
- ระพินทร์ ฉายวิมล (ม.ป.ป.) **จิตวิทยาการศึกษา**. (เอกสารประกอบการสอน). ชลบุรี.
- รัศมีพร พยุงพงษ์. (2553). **ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสอนของครูวิชาชีพบัญชี**. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

- ลักษณะมี ลุประสงค์. (2546). **ปัจจัยทางจิตสังคมและลักษณะทางพุทธที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม**
การทำงานด้านการสื่อสารตามมาตรฐานสากลของประเทศไทย ด้านการจัดการและ
สัมฤทธิ์ผลของงานภาครัฐ (P.S.O. 1102 : ระบบการสื่อสาร) ของบุคลากรทางการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ. ปรินูญานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์).
 กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. (2524). **หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2.**
 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ทวีกิจการพิมพ์.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2544). **การพัฒนาการเรียนการสอนทางการอุดมศึกษา.**
 กรุงเทพฯ : ภาควิชาการอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชัย เอียดบัว. (2534). **ลักษณะจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทาง**
วิชาการของครูประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ วท.ม.
(การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. (2526). **จิตวิทยาการศึกษา : ศึกษา 122. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต.**
- สมชาย ประกิตเจริญสุข. (2547). **ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมการทำงานของบุคลากร**
สายการสอนในสังกัดสถาบันราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์. ปรินูญานิพนธ์
บธ.ม. (การจัดการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- สมพร กฤษณพิพัฒน์. (2541). **ปัจจัยที่มีผลต่อการรักษาวินัยของข้าราชการตำรวจ. วิทยานิพนธ์**
สศ.ม. (การจัดการโครงการสวัสดิการสังคม). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิม
พระเกียรติ. ถ่ายเอกสาร.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภามิต. (2550). **ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์**
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุชาดา สุขนิรันดร์. (2550) **การยอมรับนวัตกรรมการใช้ระบบการบริหารทรัพยากรองค์กรกับ**
ประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 1 (ภาคใต้)
จังหวัดเพชรบุรี วิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- โสภณ โสมติ. (2532, มกราคม). **รูปแบบการสอนวิชาชีพ. สารพัฒนาหลักสูตร.**

- อรพิน สีแก้ว. (2551). **ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสอนของครูตามแนวปฏิรูปการศึกษา** สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 2. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาวิจัยและสถิติการศึกษา) เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อ้อมเดือน สดมณี และ นกเล็ก สุขถิ่นไทย. (2529). **บทบาทครูประถมศึกษาในการถ่ายทอดค่านิยมทางศาสนา**. รายงานการวิจัยฉบับที่ 42. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อ้อมเดือน สดมณี. (2536). **ผลของการฝึกอบรมทางพุทธพฤติกรรมศาสตร์ต่อจิตลักษณะและประสิทธิผลของครู**. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (พัฒนาศึกษาศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2546). **หลักการสอน**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- อารีย์ พันธุ์มณี. (2546). **จิตวิทยาสร้างสรรค์การเรียนการสอน**. กรุงเทพฯ : ไยใหม่ เอ็ด ดู เกท.
- อุดมพร จามรมาน. (2541). **สอนไปทำไม? เทคนิคการสอนและวัดผลระดับอุดมศึกษา**. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุทัย สุขโสภาวรรณ. (2551). **พฤติกรรมการสอนของพนักงานครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี**. วิทยานิพนธ์ การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- อุบล ภัศระ. (2535). **ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานของครูมัธยมศึกษา**. วิทยานิพนธ์ วท.ม. การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ตารางแสดงค่าสถิติต่าง ๆ

ตาราง 8 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะทางสังคม ตัวแปรลักษณะทางจิตกับพฤติกรรม
การสอนของอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ

ตัวแปร	1	2	3	4
1. พฤติกรรมการสอน	1	.34 *	.38*	.62*
2. การสนับสนุนทางสังคม		1	.28*	.40*
3. การยอมรับนวัตกรรม			1	.45*
4. เจตคติต่อการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ				1

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

**แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์
และปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ
ของอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร**

เรียน อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม

เนื่องด้วยข้าพเจ้าผู้ช่วยศาสตราจารย์กรรวิศา จันทร์ทวงศ์วิไล และคณะ เป็นอาจารย์ประจำสาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีความประสงค์ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือวิจัย ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการวางแผนการปฏิรูปการศึกษาให้อาจารย์มีพฤติกรรมการสอนนักศึกษาอย่างเหมาะสม

จึงเรียนมาเพื่อขอความร่วมมือจากท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง โดยไม่ต้องระบุชื่อ คำตอบจากท่านจะไม่มีผลกระทบต่อกระเทือนใด ๆ ต่อหน้าที่การงานของท่าน และจะไม่นำไปเปิดเผยในที่ใด ๆ เป็นรายบุคคลนอกจากจะแสดงเป็นส่วนรวมเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น

ข้าพเจ้าขอความกรุณาจากท่านให้ความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถาม หวังในความร่วมมือของท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

คณะผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำแนะนำในการตอบ

กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน และเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ.....ปี

3. ประสบการณ์ในการสอน จำนวน.....ปี.....เดือน

4. ระดับการศึกษา

ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี

5. สถานภาพ

โสด

สมรส

หม้าย

6. สังกัดมหาวิทยาลัย.....

ตอนที่ 2 แบบวัดพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

คำแนะนำในการตอบ

เมื่อท่านอ่านข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงต่อความรู้สึกของท่านมากที่สุดเพียงแห่งเดียวในแต่ละข้อ กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

1. ข้าพเจ้าจะศึกษาเนื้อหาวิชาที่จะสอนให้เข้าใจชัดเจนก่อนวางแผนการสอน

.....

จริงที่สุด

จริง

ค่อนข้างจริง

ค่อนข้างไม่จริง

ไม่จริง

ไม่จริงเลย

2. ข้าพเจ้าจะทำการกำหนดจุดประสงค์การสอนทุกครั้งว่าสอนเพื่ออะไร ให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมใด

.....

จริงที่สุด

จริง

ค่อนข้างจริง

ค่อนข้างไม่จริง

ไม่จริง

ไม่จริงเลย

3. เมื่อข้าพเจ้ามีเวลา ข้าพเจ้าจะทำการปรับปรุงสื่อการสอนที่ทันสมัยไว้สำหรับการสอน

.....

จริงที่สุด

จริง

ค่อนข้างจริง

ค่อนข้างไม่จริง

ไม่จริง

ไม่จริงเลย

4. ข้าพเจ้าเตรียมแหล่งความรู้ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนให้นักศึกษาไว้ค้นคว้าข้อมูลได้ด้วยตนเอง
-
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
5. ข้าพเจ้าศึกษาลักษณะเนื้อหาวิชาอย่างละเอียด เพื่อเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่สอน
-
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
6. ข้าพเจ้าเตรียมการประเมินผลที่ตรงตามจุดประสงค์การสอนที่กำหนดไว้
-
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
7. ข้าพเจ้าแสวงหาข้อมูลทางด้านวิชาที่สอนจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ได้แก่ เอกสาร หนังสือ ตำรา หรืออินเทอร์เน็ต
-
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
8. ระหว่างที่สอน ถ้าข้าพเจ้าสังเกตเห็นว่าผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน ข้าพเจ้าจะเปลี่ยนวิธีการสอนทันที
-
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
9. ในการเรียนการสอน ข้าพเจ้าคอยสอดแทรกจรรยาบรรณให้กับผู้เรียนเป็นระยะ
-
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
10. ข้าพเจ้านำข้อมูลจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงมาให้ผู้เรียนได้ร่วมกันคิดวิเคราะห์สาเหตุและแนวทางแก้ปัญหา
-
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
11. ในการเรียนการสอน ข้าพเจ้าจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มและแสดงออกในการจัดทำระบบต่าง ๆ ของวิชาชีพเสมอ
-
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

12. ข้าพเจ้าเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นร่วมกันในชั้นเรียน
-
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
13. ในการเรียนการสอน ข้าพเจ้าส่งเสริมให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ
-
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
14. ข้าพเจ้าเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นด้านวิชาชีพในชั้นเรียน
-
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
15. ข้าพเจ้านำความรู้ด้านวิชาชีพใหม่ ๆ ที่ได้รับมาถ่ายทอดให้ผู้เรียน
-
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
16. เมื่อข้าพเจ้าทราบถึงข้อมูลแหล่งงานด้านวิชาชีพ ข้าพเจ้าแจ้งให้ผู้เรียนทราบทันที
-
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
17. เมื่อสอนจบบทเรียน ข้าพเจ้ามีการทดสอบผู้เรียนว่ามีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในบทเรียนนั้น ๆ
-
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
18. ข้าพเจ้าใช้การประเมินผลก่อนเรียนเพื่อดูความรู้พื้นฐานของนักศึกษา
-
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
19. ข้าพเจ้านำผลการประเมินที่ได้มาปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง
-
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
20. ข้าพเจ้าใช้เครื่องมือในการวัดผลอย่างหลากหลาย
-
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ตอนที่ 3 การสนับสนุนทางสังคม

คำแนะนำในการตอบ

เมื่อท่านอ่านข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงต่อความรู้สึกของท่านมากที่สุดเพียงแห่งเดียวในแต่ละข้อ กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

1. เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการทำงาน ผู้บังคับบัญชาจะให้ข้อเสนอแนะที่ดีเสมอ

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
2. ข้าพเจ้าได้รับการสนับสนุนในการทำงานจากผู้บังคับบัญชาเสมอ

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
3. ผู้บังคับบัญชามักพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารความคิดเห็นกับข้าพเจ้า

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
4. ผู้บังคับบัญชาเห็นถึงคุณค่าของข้าพเจ้าอย่างแท้จริง

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
5. ผู้บังคับบัญชาให้คำแนะนำข้าพเจ้าจนคลายความกังวลเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการทำงาน

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
6. เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหาในการทำงาน เพื่อนร่วมงานจะพูดให้กำลังใจเสมอ

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
7. เพื่อนร่วมงานเห็นถึงคุณค่าของข้าพเจ้าอย่างแท้จริง

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
8. เพื่อนร่วมงานปลอบโยน เมื่อข้าพเจ้าท้อใจเกี่ยวกับการทำงาน

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

9. เพื่อนร่วมงานเป็นผู้ฟังที่ดีเมื่อข้าพเจ้าระบายความในใจ

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

10. เพื่อนร่วมงานมักพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ความคิดเห็นกับข้าพเจ้า

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

ตอนที่ 4 การยอมรับนวัตกรรม

คำแนะนำในการตอบ

เมื่อท่านอ่านข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงต่อความรู้สึกของท่านมากที่สุดเพียงแห่งเดียวในแต่ละข้อ กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

1. ความรู้เรื่องการปฏิรูปการศึกษาไม่มีประโยชน์ในการสอน

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

2. ถ้าอาจารย์ขาดความรู้ความเข้าใจที่จะสอนนักศึกษา คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้แล้ว จะมีผลเสียต่อนักศึกษามาก

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

3. ข้าพเจ้าคิดว่าถ้าครูขาดความรู้ในเรื่องของกระบวนการวัดและประเมินผลการศึกษาแล้ว จะทำให้ศักยภาพของนักศึกษาไม่เป็นที่เชื่อมั่นของบุคคล

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

4. ในขณะที่ประกอบอาชีพครู ข้าพเจ้าไม่เคยได้รับการอบรมทางการสอน

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

5. ข้าพเจ้าชอบไปชมนิทรรศการทางการศึกษาที่สถาบันต่าง ๆ จัดขึ้น

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

6. ข้าพเจ้าจะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากการอบรมตามสถานที่ต่าง ๆ

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

7. ข้าพเจ้าสนใจอ่านบทความเกี่ยวกับการศึกษา

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

8. ข้าพเจ้านำเนื้อหาความรู้จากการไปฟังการบรรยายหรืออภิปรายเรื่องการศึกษาไปใช้ในการเขียนแผนการสอน

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

9. ข้าพเจ้าให้นักศึกษาค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวข้องกับบทเรียนจากอินเทอร์เน็ต

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

10. ข้าพเจ้านำความรู้เรื่องการสอนแบบบูรณาการมาใช้ในโรงเรียน

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

ตอนที่ 5 เจตคติต่อการสอน

คำแนะนำในการตอบ

เมื่อท่านอ่านข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงต่อความรู้สึกของท่านมากที่สุดเพียงแห่งเดียวในแต่ละข้อ กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

1. การทำสื่อการสอนที่ทันสมัย ช่วยในการสอนของข้าพเจ้าดีขึ้น

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

2. การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นร่วมกันในกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนกล้าคิด กล้าแสดงออกมากขึ้น

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

3. การให้ผู้เรียนได้ร่วมกันคิดวิเคราะห์สาเหตุและแนวทางแก้ปัญหาจากข้อมูลด้านวิชาชีพที่เกิดขึ้นจริง จะทำให้ผู้เรียนมีการจัดทำระบบต่าง ๆ ของวิชาชีพได้ดีขึ้น

.....

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

4. การสอดแทรกบรรยากาศผู้ประกอบวิชาชีพไว้ในกิจกรรมการเรียนการสอน จะทำให้ผู้เรียนเป็นนักธุรกิจที่ดี

.....

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

5. การนำผลที่ได้จากการประเมินมาปรับปรุงการสอน จะทำให้ข้าพเจ้าแก้ปัญหาเกี่ยวกับการสอนที่เกิดขึ้นได้ตรงประเด็นมากขึ้น

.....

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

6. ข้าพเจ้ารู้สึกกระตือรือร้นที่จะเตรียมการสอนไว้ล่วงหน้า ถึงแม้จะไม่ใช้วันทำงาน

.....

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

7. ข้าพเจ้ารู้สึกกระตือรือร้นที่จะค้นคว้าข้อมูลวิชาชีพเพื่อนำมาใช้ในการวางแผนการสอน

.....

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

8. ข้าพเจ้ารู้สึกเบื่อหน่ายที่จะต้องค้นคว้าหาข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อการสอน

.....

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

9. ข้าพเจ้าสบายใจที่ได้ศึกษาเนื้อหาวิชาที่จะสอน จนเกิดความเข้าใจที่ถูกต้องชัดเจนก่อนทำการสอน

.....

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

10. ข้าพเจ้ารู้สึกกระตือรือร้นที่จะแจ้งข้อมูลแหล่งงานด้านวิชาชีพให้กับผู้เรียน

.....

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

11. ข้าพเจ้ารู้สึกดีใจที่กิจกรรมการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนกล้าคิด กล้าแสดงออกในการจัดทำระบบต่าง ๆ ของวิชาชีพ
-
- จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
12. ข้าพเจ้ารู้สึกดีใจที่สอนให้ผู้เรียนมีความคิดที่ดีต่อวิชาชีพ
-
- จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
13. ข้าพเจ้ารู้สึกกระตือรือร้นที่จะนำสื่อการสอนที่ทันสมัยมาใช้ในการเรียน
-
- จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
14. ข้าพเจ้ารู้สึกกระตือรือร้นที่จะทำการประเมินผลการเรียนการสอนเมื่อจบบทเรียน
-
- จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
15. ข้าพเจ้าตั้งใจศึกษาเนื้อหาวิชาที่สอนอย่างละเอียด
-
- จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
16. ข้าพเจ้าพร้อมที่จะปรับกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่ม กล้าคิด กล้าแสดงออกในการจัดทำระบบต่าง ๆ ของวิชาชีพให้ดีขึ้น
-
- จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
17. ข้าพเจ้าพร้อมที่จะออกแบบสื่อการสอนที่ทันสมัยไว้ล่วงหน้า
-
- จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
18. ข้าพเจ้าตั้งใจค้นคว้าข้อมูลด้านวิชาชีพเพิ่มเติม เพื่อนำมาใช้ในการสอน
-
- จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
19. ข้าพเจ้ายินดีช่วยเหลือในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิชาที่สอนกับผู้เรียน ถึงแม้จะไม่ใช่ว่างเรียน
-
- จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

20. ข้าพเจ้าตั้งใจทำการประเมินผลการเรียนการสอนทั้งก่อน ระหว่าง และหลังภาคการศึกษา ถึงแม้จะต้องเสียเวลาในการสอนก็ตาม

 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

21. ข้าพเจ้ายินดีนำผลการประเมินที่ได้ปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

ขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน

ภาคผนวก ค
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลำไย มากเจริญ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุขจิตร ตั้งเจริญ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญธรรม พรเจริญ

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ-ชื่อสกุล	ผู้ช่วยศาสตราจารย์กรวสา จันทวงศ์วิไล
วันเดือนปี เกิด	1 มีนาคม 2498
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
ที่อยู่ปัจจุบัน	111/124 ถนนนครสวรรค์ วัดโสมนัส ป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ผู้ช่วยศาสตราจารย์
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร 86 ถนนพิษณุโลก แขวงสวนจิตรลดา เขตดุสิต กรุงเทพฯ
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2523	ปริญญาตรีบริหารธุรกิจบัณฑิต (บธ.บ) วิชาเอกการบัญชี มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ.2544	บัญชีมหาบัณฑิต (บช.ม) วิชาเอกการบัญชีบริหาร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย